

The logo for LitterNet, featuring the word "LitterNet" in a stylized, handwritten font. The "L" is red, and the rest of the letters are black.

équivalences

Cuprins

Pagina 1 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

DREPTUL LA IARBĂ

Laurențiu Mihăileanu

TEXT

LiterNet

archives
équivalences

2002

PRESENT EDITION: ADRIAN REZUȘ (ed.)

- © 2002 LAURENȚIU MIHĂILEANU (Cluj) [TEXT]
© 2002 EDITURA LITERNET (Bucharest) [ISBN ISBN 973-85948-3-9]
© 2002 ILEANA SBÂRCEA MUREȘAN (Brașov) [COVER *Pastel*]
© 2002 DELIA OPREA (Brașov) [ISSUE EDITOR]
© 2002 ÉQUIVALENCES [PDF \LaTeX – PDF/SCREEN]

**This electronic edition is a *non-profit* publication
produced by PDF \TeX 14.H [© 2001 HÀN THẾ THÀNH] &
created by \LaTeX 2 ϵ with HYPERREF & PDF/SCREEN**

\LaTeX 2 ϵ © 1993–2001 THE \LaTeX 3 PROJECT TEAM *et al.*
HYPERREF © 1995–2001 SEBASTIAN RAHTZ
PDF/SCREEN © 2001 ADRIAN REZUȘ [based on PDFSCREEN]
PDFSCREEN © 1999–2001 C. V. RADHAKRISHNAN

TYPESET BY ROMANIAN \TeX © 1994–2001 ADRIAN REZUȘ
PRINTED IN THE NETHERLANDS – OCTOBER 26, 2002

équivalences

Laurențiu Mihăileanu

Dreptul la iarbă 2002

AfterNet

équivalences

Cuprins

Pagina 3 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

ieșire

équivalences

Cuprins

Pagina 4 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

AfterNet

équivalences

Cuprins

Pagina 5 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

équivalences

Cuprins

Pagina 6 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

Dreptul la iarbă

„Păstrez drept dovadă câteva lacrimi uscate pe țesătura mantalei, lacrimile de recunoștință ale ultimului phoenix trăgând spre veșnicie. A sosit timpul să ne amintim că a existat odată pasărea cu pene de purpură și aur ce scurma prin cratere stinse după oarece fărâme de jar, pe care însă – o, tu, fatalitate! – le găsea tot mai anevoie.

Mă aflu în putere deocamdată, dar mai simt uneori nevoia a mă opri câteva clipe, cu răsuflarea curmată de povara ce mă încovoiaie. Mă clatin atunci mai ales pe dinlăuntru. Îmi îndrug că nu sunt decât un biet muritor și ce-mi pasă mie; mărturisesc, e-o amăgire nevolnică, pentru că tot atunci, în ochii minții, văd chipul phoenixului eliberat prin spovedire, a păsării cu pleoapele spășite, pe jumătate coborâte asupra unor genuni în care tocmai cădea prima ploaie și încolțeau viitori arbori. Așa că arunc Ipocrizia pe celălalt umăr și-mi reiau drumul către centrul Spiralei.

Ce voi avea în câștig mai apoi, după ce o voi deșerta în Sorbul unde își află ea locul, nu prezintă atâta interes pentru mine, cât pentru voi. Faceți ce veți crede de cuviință cu trupul și mantaua mea. Eu știu însă ce adâncime are lucrarea ce-am zidit-o și ce foloase vă va aduce ea.“

I

Cuprins de-o panică instinctivă, mă poticnesc locului. Inspir adânc, expir prelung, încerc să-mi controlez expresia feței. Degeaba, nu mă ajută deloc, așa că mă văd nevoit să admit ca realitate ceea ce am înaintea ochilor.

Ușor de spus, căci lăuntric simt deja patinându-mi destule lucruri sensibile. Gândurile mi-au rămas undeva în urmă, mârâind ca niște dulăi ce au adulmecat ceva nefiresc în aerul dimprejurul lor, tolănindu-se apoi unul câte unul, greoi și tăcuți; nu-i mai poți urni cu picioare în burtă or cu înjurături – simple movile fumurii băgate una într-alta, apărându-și cu încăpățânare singura bucată de pământ pe care o cutreieră de când i-a fătat cățeaua.

Oare să fie chiar iarbă?... Și dacă e așa cum pare să fie, faptul în sine tot stupid rămâne. Un mare stupid mă văd în primul rând pe mine, că uite, m-am oprit prosteste locului și mă holbez la treptele scării de la intrarea principală. Mă veți lua drept zurliu, dar credeți ce vreți, eu nu inventez nimic: scara instituției chiar a înverzit!

E treaba voastră cum mă priviți, eu cel puțin sunt de părere că gluma asta e groasă rău. Se vede limpede, aici nu se pune problema unei improvizării făcute în pripa unei vizite anunțate peste noapte a cuiva de la Comitetul Județean de Partid, că prea e convingător totul. Ca dovadă că știu să apreciez o situație, îmi sare-n minte cazul de acum doi ani, când, în exces de abnegație, s-au pus peste tot ghivece cu flori, gardurile vii din curtea instituției au fost „reconstruite” cu vopsea duco într-o nuanță tare interesantă de verde și s-a folosit – cu real talent scenografic – porumb verde, înfipt pe vergele de oțel-beton, pentru camuflarea grămezilor

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 8 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

de gunoi. Chit că atunci era de înțeles, fiind vorba de o „inopinată“ de-a Tovarășului, dar numai unui ochi închis i-ar fi putut scăpa monstruozițea ce se născuse acolo.

Așa că o afirm cu toată convingerea: treaba asta de pe treptele instituției noastre este cea mai obișnuită iarbă, deloc contrafăcută, ba e cât se poate de vie! Știu ce spun, puteți să mă credeți. Nările îmi freamătă a reavăn, ca după ploaie, când o calc. Cu riscul să fiu socotit un ciudat, poate caraghios, mă aplec și o răsfir cu degetele făcute greblă, îi studiez cu atenție rădăcinile ancorate atât de firesc în ciment. Mai mult, am surpriza să găsesc, strecurate acolo, două gărgărițe în plină activitate.

Și, orice-ați crede, numai ieri ieșeam de la slujbă cu singura dorință de a respira și altfel de aer în locul celui stătut, de arhivă, chiar dacă peste zi îl mai amelioram eu, cât de cât, cu aburii cafelei și fumul unei țigaretete „Amiral“.

Încă ceva mă nedumerește. Deși văd cum revelația asta – verde, blândă, impersonală – se întinde, nu așa cum m-aș fi așteptat, doar pe scări, ci și pe întreaga lungime a coridoarelor, nimeni din jur nu pare a-i acorda atenție. Cătuși de puțină! Lăsați aerul ăsta fals, nu credeți o iotă, v-o citesc pe față. Nici eu n-am explicații; în schimb pot aprecia rapid când cineva se preface în criză de timp sau că, mă rog... afară plouă.

Mai poți ști, tonul l-or fi dat cei cu răspunderi pe linie de partid, adică tovarășii-colegi, cei cărora li s-a rezervat un viitor mai aparte; ei nu și-ar permite să iasă din cuvântul „indicațiilor neprețuite“... „Vai, dar te înșeli, <tovarășe>, toți cei de aici aveți asigurat un viitor luminos!“, m-ați tachina voi. Iertați-mă, dar cine naiba altcineva ar mai fi putut concepe o asemenea trăznaie „în vederea creșterii randamentului muncii“? Evident, e o schemă

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 9 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

la mintea cocoșului: dacă tot nu are timp angajatul să iasă în sânul naturii, nu-i nimic, se poate aranja și asta, iar Domnia Sa Natura se execută și i se așterne cu tot dichisul la picioare. Cum? Ei, cum! Asta nu contează, aici vă contrazic. Noi nu suntem altceva decât transpunerea în viață a societății multilateral-dezvoltate!

La fel în lift, la fel în birou. Arunc un „să trăiți!“ șefului care se uită acru la cadranul din perete.

– ...’neața, Verescule.

– Ingenioasă chestie, tov’șef! Pe cuvânt, e grozavă. A cui a fost ideea? și sugerez plafonul cu degetul cel gros.

– Cum-cum?... Care idee? spune șeful absent, cufundat mai departe în operația de ștergere migăloasă a ochelarilor – meteahnă veche –, din care a-l rupe ar însemna, ca în primară, să te ridici singur de perciuni.

– Iarba de pe jos, păi ce naiba, n-am semănat-o noi. Poate popa Tanda! Haida-de, fără copilării, tov’ șef. Mie unul îmi place, oricui i-ar...

– Iarba, zici... Aha... iarbă?! Ce drăcie-i și asta, băiete? și tovarășul Calofileanu socotește că merită să-și reazeze pe nas ochelarii.

E clar, șeful vrea să mă îmbrobodească. Ce nu adulmecă dulăii mei... Avea ceva bine pus în minte, am văzut-o de la început. Ia permiteți-mi să fiu și eu dat dracului, măcar azi.

– Da’-mneavoastră, mă rog frumos – fac eu pe hâtrul – pe ce călcați?

Și, cu elocvență, sar de două-trei ori pe loc.

Natural, stratul cel verde îmi înăbușe, elastic, salturile. Cu superior de genul ăsta trebuie să te porți ca între panglicari: un zâmbet complice, să înțeleagă că știu multe și că nu îi sunt cea mai inspirată pildă pentru „implementarea revoluționarei măsuri“ trasate mai mult ca sigur de undeva

équivalences

Cuprins

Pagina 10 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

de sus.

– Te-ai țicnit, Verescule!? Termină cu țopăiala. Gata, am zis!

Ei, șefule, dacă și-n fața evidenței te lași greu, îmi pierd simțul umorului.

– To... tov... tovarășe Calofileanu, ce mama naibii-i asta? și, rupând cu năduf un pumn de verdeață, i-l vâr sub clonțul de buhă.

Se holbează la pumn, un pic cruciș la firele de iarbă, pare chiar s-o cântărească. Brusc, se întoarce către subalterne. Colegele mele par năucite de orbul șefului. O muscă, aceeași în ultimele zile, se aruncă pentru a mia oară în sticla ferestrei, mai s-o crape.

– Anda, spun, arată-i tu cum ți s-au murdărit tocurile, că pe mine mă crede zombi. Sau uite, pe sandaua ta dreaptă, hai uită-te! Știu că nu-ți prea plac gâzele.

Ea adoptă o mină vinovată, privește cu coada ochilor la șef, după încuviințare; cu prudență apoi, spre locul cu pricina.

– A-ahh!...

Și-a tras piciorul ca furnicată; chipul îi exprimă stupoare.

– Ăăă, cred... e-o prostie! Nu umbla cu chestii slabe, Buți. Am avut impresia... Degeaba, nu m-ai speriat. Ce să caute un gândac verzui aici la noi, nu? și se agață descumpănită de privirile echilibratelor Luci.

Ceva se oprește în mintea mea, din nou patinează. Și musca, iarăși...

– Să fim serioși, Anda, te rog! Ce altceva mai poate fi asta, uite...!

Dau să-i aduc conținutul pumnului, dar este trasă de-o parte. Luci o ține strâns de braț, cu ochii țintă la mine. E impunătoare așa, cu pieptu-i masiv înălțat în fața oricărui urgii. Tov' șef mă fixează prelung, în tăcere. S-a lăsat o liniște care mă îngrijorează; a dispărut până și zumzăitul muștei

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 11 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

de adineauri. Bănuiesc că am o mutră... Încă puțin să mai calc pedala asta și vor da un telefon, vor deveni cordiali, mă vor ține de vorbă, va sosi dubița albă, vor intra cei doi voinici veșnic zâmbitor...

Surăd. Izbucnesc în cea mai nereușită probă de răs. Hohotesc de unul singur, iar ei mă urmăresc încă circumspecți, însă fixația de a recurge la decizii extreme li se diluează considerabil în priviri. Șeful începe vădit să-și reintre în rol. Mă simt încurajat.

– V-am dus! V-ați lăsat trași, ho-ho-ho! Ați luat-o pe coajă, ha-ha-ha! Iarbă, iarbă grasă de acasă, așa-i? V-am convins de-a binelea, ha-ha-ha..., îngăim printre hohotele care, nu cu multă fantezie s-ar potrivi chiar unei bocitoare. Știu că dacă nu-mi dau acum crezare, prea moale nu-mi va fi. Continui deci cu dramaticul meu haz, nu renunț până nu am rezultate certe. Așa, haideti destindeți-vă frunțile, așa Anda, haide și tu, Luci... De acord, șefule, încruntă-te și mai tare, umflă-te, fă-te fioros, zornăie armura...

– Hmm, dar pramatie mi-erai, Verescule... Data viitoare, te previn, îți tai eu elanul de farsor! Ți-aș spune eu ce-mi ești... Gata, gata!, își revine pe deplin, bietul de el. Destul cu pierderea asta de vreme! și mă mai străpunge o dată cu ochii lui mici, rotunjour, de popândău. La treabă, fetelor. Tu, șmechere, ai pe birou dosarele cu consumuri. Le vreau la zece, perfecte! Și stai încă un picușor...

Cu toate astea, contrar obiceiului, nu a mai trântit ușa. Părea mai degrabă nedumerit decât enervat, și asta nu miroase a bine. Îmi închipui: „Ce l-o fi apucat azi pe băiatul ăsta? Îl știam om liniștit, cu respect de superior...”

Da – e adevărul curat – ăsta mă știam: un bun angajat, un cetățean leal statului și partidului ce mi-au dat totul, m-au făcut ceea ce sunt.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 12 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Se clatină prea multe, totuși... Cine să garanteze că voi fi și în continuare același? N-ar fi oare de preferat să mă îndoiesc puțin și de mine însumi? M-aș întreba dacă e neapărat nevoie de iarba asta care ar fi înăbușit zgomotul scontat de șef prin izbirea ușii, lucru care, de altfel, ar fi fost un avertisment îndreptățit, că în definitiv ar trebui să văd cât de cât între limite acceptabile. De asemeni, poate că nici Andei nu-i scăpaseră neapărat cuvintele „gândac verzui“. În orice caz, cel mai sănătos lucru este să-i cred pe majoritari.

Fetele se tăvălesc, nu altceva; le-au dat lacrimile. Pentru ele, eu nu pot fi decât acel Buți Verescu pe care îl știu de câțiva ani buni. Își lovesc întruna palmele de genunchi, imitându-l pe Calofileanu. Ce să fac, accept convingerea lor.

– Dur ai fost, Buți! L-ai făcut mototol, cam prea dur. O să vezi tu, Buți... !

Într-adevăr, văd intrând pe secretarul șefului copleșit de un teanc de dosare mai vechi. „Tovarașul Calofileanu vă cere să le terminați până la doisprezece. Sunt scadente.“

Știm noi ce înseamnă asta: un cui în peretele casei mele bătut după metoda „Pepelea“. Mă voi descurca eu cumva, chit că foșnetul ierbii, pe care mi-am impus să-l neglijez, îl aud în permanență și foarte clar sub tălpi. În plus, dacă-mi așez ochelarii – posed miopia de rigoare, ca toată lumea de pe aici – într-un anumit unghi și puțin mai înspre vârful nasului, surprind imaginea mătăhălosului dulap al documentației preliminară, iar nu departe de acesta, în semi-umbră, disting tulpinile încă plăpânde, dar cu frunze mari și viguroase, ușor de recunoscut, ale unor fagi și frasini. Măi să fie, dau și de chicile zburlete a doi pini lângă tocul ușii.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 13 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Destul, amice, fii cumincior, unde vei ajunge astfel? Măine, oricum va arăta ziua aia, o să știu cum să mă port. Contează că astăzi, de bine de rău, m-am descurcat. Și ce mă privește pe mine dacă copacii ăștia se potrivesc ori nu cu încăperea biroului nostru și că s-ar putea să mai și crească... Treaba lor, să se dezvolte cât vor pofti, atâta doar să nu dăuneze tihnei mele de angajat întru totul normal.

Descui dulăpiorul de deasupra mesei de lucru, scot caietele, calculatorul de birou (un soi de abac electric, cu rolă de hârtie), creioanele și radiera, cu toate răspândind miros de pâine învechită; acolo păstrez până la pauza de masă pachetulul cu sandvișuri de acasă. Scot ce a mai rămas și pun pachetulul. Îmi șterg cu un șervet de hârtie broboanele reci de pe frunte, tâmplele și pe sub guler. Sper ca pentru restul programului voi rămâne omul corect care mă știu.

II

În rest, toate s-au desfășurat în limitele cunoscute. Atâta doar că am asudat ca un salahor, mereu în criză de timp, rezolvându-mi în cele din urmă sarcinile fără a mă alege cu vreo admonestare. „Vezi? Când vrei, poți, tovărășelule!“ mi-au aruncat, înveseliți la culme, ochișorii de popândău ce mi savurau de la mare înălțime foiala, disconfortul vădit. Și curios, „lecția“ asta a avut, contrar așteptărilor, un efect benefic asupra dispoziției mele. Îmi impusesem să rezist oricărei moșiciei, și cu toate astea, uite, nimic de care să sufăr. Cât de candid poate fi uneori Calofileanu ăsta... Eram în stare să-l pup pe creștet. Ce mai, un copil mare încrâncenându-se în răutăți mărunte, în disperări de-o clipă, și totul numai pentru a pune mâna pe cea

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 14 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

mai arătoasă bucată de plăcintă; nici mort n-ar recunoaște logica altuia atâta timp cât în joc s-ar afla bucățița cu pricina. Mi se pare deci nedrept să-i pretind acum să se alăture unghiului meu de vedere, să conceapă unele lucruri pe care n-a fost niciodată dispus a și le imagina. Pe lângă asta – de ce m-aș minți? –, nici motivele nu-i lipsesc; în mintea lui, oho, are suficient de multe.

Gata cu îndeplinirea datoriei – este ora plecării.

Deși mă domină senzația de rufă stoarsă, la pământ sunt în primul rând cu nervii. Dar știi să mă strunesc, nu este ceva cu totul nou pentru mine. Îmi salut cu deferență colegii și superiorii întâlniți în drumul către ieșire; o fac ca unul care a mai îmbătrânit un pic, lucru care conferă un plus de detașare, de siguranță.

Luând-o ca o recompensă, la starea asta se adaugă și plăcerea de a avea sub tălpi o peluză omniprezentă, să mă las pe ea cu toată greutatea, s-o balansez pe două picioare nostalgice. Îndeosebi coborâtul scărilor îmi procură senzația întineririi – mă revăd copilandrul cățărat pe cușma unui deal căruia îi spuneam cu mândrie munte. Și bănuiesc că cel puțin un timp ascensorul nu mă va mai tenta.

Odată ajuns în perimetrul parcării, în sfera imprevizibilului, a zgomotului, a izbiturilor, unde mai ieri îmi modificam automat optica și părăseam ușurat sfera preocupărilor de serviciu, de data asta constat că nu mă preocupă gândul ajungerii acasă. Mă îndrept deloc grăbit, doar în virtutea obișnuinței, spre micuțul „Lăstun“ ce mă așteaptă acolo, parcat neostentativ în umbra unei onorabile „Lada“.

Cândva, pe vremea când abia descoperisem simțământul amețitor al traiului din munca proprie, adormeam săptămâni, luni întregi, în minte cu

équivalences

Cuprins

Pagina 15 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

imaginea interiorului mai mult decât confortabil al unei berline importate din țarcul CAER, preferând „Lada“ sau „Skoda“, la nevoie „Wartburg“-ul; șofam chiar, imaginar, înainte să mă fure somnul în chilia doamnei Papadopol, o grecoaică rea de chirie. Iar ambiția asta crescuse în mine ca un vrej sălbatic în pământ afânat, în paralel cu soldul meu, de băiat chibzuit, la CEC, până ce s-a ivit ocazia. Cum o „Dacia 1300“, chiar una de ocazie, era dificil de susținut din economiile făcute în răstimpul a trei ani de privări autoimpuse, am crezut că mini-automobilul cu nume de zburătoare, produs cu titlu de experiment în halele unei întreprinderi timișorene, era, pentru început, acceptabil din multe puncte de vedere. Și cu „Lăstun“-ul am rămas până azi, deși între timp am mai promovat două trepte de salarizare.

M-am însurat după sfatul tatii – funcționar și el, având o bogată experiență în ungerea cu diverse alifii, pentru că a apucat și apusul „regimului exploatării burghezo-moșierești“ –, mi-am pus ordine în viață, iar de atunci... De atunci este, în linii mari, cam la fel. Deși pe toți ne așteaptă mereu același viitor luminos etc., istora însăși bate pasul pe loc, motiv pentru care nu las să-mi scape orice prilej de a-mi asigura un trai convenabil. Și nici că-mi scapă. Aduce a meschinărie? Așa îmi pare, cel puțin acum, și mie.

Uite, nici Calofileanu, cât este el de „șef serviciu-documentație“, nu are un autoturism cu mult mai breaz. E adevărat, are o „Dacia 1100“, dar cu destui kilometri la bord, plus că o pune pe butuci aproape lunar, iar asta ar toca până și bugetul unuia cu răspunderi grele. Poate că mașina lui are mai mult spațiu interior, dar este ieșită de mult din voga românească a anilor '70 și pare cam pipernicită văzând-o parcată lângă „Lada“ de ultimul răcnet a tovarășului director Barabulă, nemaivorbind de sclipitoarele „Skoda“ și

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 16 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

noile „Dacia 1310“ ale celor de la „județeană“. A mea, cel puțin trece neobservată, și asta contează, pentru că așa n-am bătaie de cap dacă o las îndărătul celor mari. Mai mare dragul să le vezi acolo unele lângă altele, aliniate la o perpetuă paradă, adevărată competiție pentru cei mai mulți. Poate și pentru mine, cândva, va începe una, cine știe.

Nici chiar Bucureștiul nu se poate mândri cu un astfel de parching. Dimineața sunt printre primii care își parchează mașina; am locul meu, ochit și găsit cu mare grijă după câteva luni de observare discretă. Nu mă cert cu nimeni, date fiind dimensiunile și plasamentul bucății mele de teren betonat, accesibilă numai unei mici „zburătoare“. Cu alte cuvinte, automobilul potrivit la locul potrivit – *dixi!*

Asfaltul dogorește precum focarul unei locomotive cu aburi, gura mi se usucă, fruntea și gâtul îmi sunt lac de apă; noroc de sticla cu limonadă – o umple Reli, nevastă-mea, zilnic, să nu-mi lipsească ceva care ar putea afecta buna îndeplinire a sarcinilor de serviciu.

Nu prea am idee ce anume, dar îmi mai lipsește totuși ceva.

Șofez apatic, fără chef. Știu la ce să mă aștept acasă. Aș avea dreptul, ca orașean din tată în fiu, să mă simt în largul meu pe autostradă – doar am un automobil, nu mă simt deloc un nimeni, nu ar trebui să-mi lipsească neapărat ceva anume.

Stresul, alergându-mi ca un miriapod prin toate firidele corpului, îmi îngheață sudoarea pe după ceafă, face ca în palme volanul să-mi pară spina udă a unui catâr ce nu se lasă manevrat după bunul meu plac, iar lucrul ăsta mă întărită; îl smucesc nervos pentru a-i înmuia îndărătnicia care, altfel, m-ar arunca pe contrasens.

Priviți – ce neobrăzare! –, un „Trabant“ fumuriu, cu ochii lui bulbucăți,

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 17 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

de râioasă, mă înjură cu pumnul scos prin geamul portierei că nu îl las în depășire. Îmi vine să urlu plopile, stâlpilor, bornelor, tăbliilor indicatoare ce mă ignoră trecând indiferente prin dreapta și stânga parbrizului, că sunt și eu un funcționar respectabil, membru de partid, cu loc în schema unei instituții de primă mână și cu perspective – am origine sănătoasă, trăgându-mă dinspre bunici și socri din simpli muncitor, iar ei, din țărani. Dar încetul cu încetul îmi vin în fire, îmi înghit amăreala. Tot nu m-ar băga în seamă; la urma urmei cine sunt eu? Doar că posed jucăria asta hârbuită – un travesti de motoretă socialistă? Mai știi, pentru unul ca tov' Calofileanu s-ar înclina poate cu o idee.

Ce naiba mă tot apucă, așa, dintr-odată? Mai știi, chiar că-mi lipsește ceva, poate un lucru esențial la care n-am reflectat destul. De pildă, o doagă. Să admitem, sunt cam într-o ureche. Bun, accept și asta, dar de unde a mai răsărit iarba aia trăznită, cu apetit pentru betoane și linoleum? Zău, m-am țăcănit numai așa, parțial? Cu celelalte facultăți stau destul de bine, m-am verificat doar. Ridic din umeri a neputință, de parcă n-ar fi vorba de persoana mea. Lașitatea fiindu-mi la îndemână, nu rezist să nu împing cu vârful pantofului chiștocul sub covor.

Mă pomenesc raționând că dacă m-aș întoarce în clipa asta acolo – ce mai contează o oră? – poate ar mai fi câte ceva de limpezit... O fi sau nu posibil să dau de câte ceva interesant, dar știu că m-am jucat și așa prea mult cu dracul, iar cu lămuririle și mai știu eu ce nu se știe niciodată, așa că stai binișor, băiete, destul pe astăzi! Le vei mărunți cât ai chef mâine pe toate, dacă va fi cu adevărat ceva care s-o merite.

équivalences

Cuprins

Pagina 18 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

III

Măine este azi – tot dimineață.

Proaspăt ras, cobor din mașină sprintar ca un june-prim de operetă, purtând miros de benzină până și la butonieră. După ce trântesc și încui portierele – fiecare în parte –, o las pe locul marcat cu deplină îndreptățire: „143 – V. B.“. Demontez ștergătoarele și le înfășor într-o cârpă; e mai prudent așa după câte se întâmplă în ultima vreme. Îmi contemplu „Lăstun“-ul pentru ultima oară. Recunosc, arată impecabil!

Mulțumirea mea nu durează însă prea mult. Arunc o privire în jur și trebuie să revin grabnic cu picioarele pe pământ.

Iarbă, iarși iarbă...

De la scări, pe care le-a înghițit literalmente, a trecut la pervazuri, la bordurile de marmură ce încadrează treptele. Iar asta nu este totul. Sub geamuri atârână un fel de agățătoare, gen iederă sau viță-de-vie. Cam stridentă schimbare pentru o instituție ca a noastră, de dimensiuni considerabile, dar care, totodată – și o mărturisesc –, nu-mi displace defel.

Ce se întâmplă în definitiv cu locul în care muncesc de unsprezece ani și în care până ieri aş fi jurat că lucrurile vor rămâne așa cum au fost dintotdeauna, că Istora noastră este de neclintit, pur teoretică, „beton“, ca toate disciplinele școlare, iar dacă toate ciudățeniile astea ne invadează așa, tam-nesam, fără drept la apel, de ce totuși ei, necunoscuții mei confrăți, pot să rămână la fel de impasibili când urcă treptele cele înverzite, consultându-și ca obsedații ceasul, preocupați doar de înguste probleme și îngrămădindu-se bătărănește la gurile ascensoarelor? Să fie oare o taină rușinoasă a subiectivității umane, o etapă a vârstei, despre care probabil

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 19 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

nu e indicat să se amintească nici măcar în cărțile de specialitate?

În mare, da, cu excepția, poate, a celor de psihiatrie...

Mă urnesc din locul în care amoțisem.

O bandă de prefăcuți! N-au ei timp de fleacuri – cum ar fi de exemplu iarba asta. Să ne gândim un pic: ce motiv ar avea să se holbeze la ea? În schimb pentru mine, ca spirit nesofisticat, este o mană de-a dreptul providențială. Serios vorbind, aş spune-o răspicat oricui, numai că mă îndoiesc să intereseze pe cineva elucubrațiile unui exaltat ca mine.

IV

Nu pot spune că am nostalgia acelor zile în care practic nu se întâmpla nimic. Cu toate astea, pentru moment, într-o perioadă când, după câte se pare, Istora românilor dă semne că s-ar pune, în sfârșit, în mișcare, pregătindu-și ieșirea dintr-o lungă hibernare – și nu tocmai în direcția sortită „viitorului strălucit“ prezis de prim-secretarii P.C.R. la toate congresele –, am atâtea treburi pe cap încât nu-mi permit să gândesc. Singure, ședințele de partid – interpretate la aceeași flașnetă politică –, îmi oferă puținul răgaz să-mi fac socotelile de strictă necesitate. Acasă, nevastă-mea îmi spune din timp unde se dă ulei, carne, hârtie igienică sau cafea cu orz, când trebuie să fug, să ocup loc la coadă până nu află prea multă lume. Mă duc, le fac și pe acestea, însă, ca un blestem, gândul îmi zboară în cu totul altă parte.

Azi am condus ca zăbăucul până la instituție; am urcat câte două-trei trepte cele cinci nivele, am dat buzna în birou. Mă veți întreba ce naiba altă scrânteală am acum, iar eu vă răspund că aveți tot dreptul s-o spuneți, este

équivalences

Cuprins

Pagina 20 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

un unghi de vedere oarecum întemeiat, dar dureros pentru mine, pentru că voi, cei din afară, oricum n-aveți cum să îmi înțelegeți prefacerea intimă.

De după anosta ușă maronie a biroului mă întâmpină soarele pe care îl cunosc doar eu. Acolo îmi simt fața încălzită pe amândouă părțile – pe dinăuntru, mai ales. Mă încântă să știu că un soare îmi este rezervat numai mie, un soare de a cărui existență nu se pomenește nicăieri și pe care îl poți aprecia doar în comparație cu cel cunoscut. Ce să faceți, vouă nu vi se interzic comparațiile cu exteriorul, cu tot ceea ce nu ține de „mărețele succesele ale comunismului“, deci cam greu să mă înțelegeți. Dacă stau un pic să judec, un lucru asemănător mai simt doar când reușesc să fur câte ceva cu urechea pe la „Europa Liberă“, lipit la ore târzii de calorifer, unde se recepționează mai ca lumea. Și în ultima vreme nu s-ar zice că sunt printre puținii care o fac. Totul se fură, „dragi tovarăși și pretini“, chiar și puțină libertate; dacă altfel nu se poate, măcar pe unde scurte.

Ca să fiu mai clar: pereții biroului nostru sunt ca inexistenți pentru mine – au dispărut mai în întregime –, lăsând pentru demarcare doar câteva cărămizi sufocate de tufe, parcă desprinse cu o lamă fină de ceea ce fusese zid.

„Auzi, *dincolo*, acum!“ ați pufni, săcâiți, voi. „Un cuvânt, și ce-i cu asta? Fii bun, lămurește-ne și pe noi...“

Nu pot să nu zâmbesc. Poate și eu, în locul vostru, aș bodogăni la fel. Adevărul e că nimeni nu rămâne același în decursul vieții; știu că a trecut destul timp de-atunci, vă amintiți probabil vag, cu mare greutate, și uitați din vedere că tot ceea ce voi luați acum drept baliverne, pentru mine sunt lucruri cât de poate de reale – le văd, întind mâna și le ating. Se înțelege, aș fi rămas și eu unul dintre acești nesimțiți dacă Dumnezeu nu m-ar fi

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 21 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

înzestrat cu naivitatea celui ce nu prea face distincția între binevenit și nepoftit, între legitim și intrus. Imaginați-vă un diamant cât pumnul, unul neșlefuit, ajuns ca din întâmplare pe trotuarul din centrul metropolei... Ei, cine credeți că-l va lua de jos primul? N-am dubii, aici gândiți cu toții la fel... Eu însă nu ezit să afirm: naivul! Cum adică de ce? E de la sine înțeles: el, naivul, va vedea pretutindeni șanse, oferte ce i se fac, crede în comorile rezervate în primul rând lui. Voi, ca și ceilalți trecători, de altfel, n-aveți ce pierde; veți lovi nestemata cu piciorul, ca pe-o piatră ce vă stă în drum, refuzând din capul locului ideea averii abandonate pe-un trotuar.

Iar în cazul nostru, unde vedeți voi naivitate? Raționamentul e totuși simplu: dacă ei tot nu vor să știe de iarbă, o voi păstra doar pentru mine. Doar ea m-a condus până aici, unde încep, sau mai bine zis, se întind domeniile mele. Locuri fără limite, fără compartimentări și tăblițe avertizoare – un peisaj cu dealuri albastrii, de pe care tocmai se ridică ceața dimineții, între ele un pârâu, câteva ochiuri de baltă înconjurate de mănunchiuri de pipirig și papură, în spatele acestora distingându-se vag culmi muntoase; cât despre pașiști... Locurile acestea par a fi desprinse din imaginația unui literat romanțios, dar ce să fac, nu găsesc cuvintele cele mai potrivite pentru noul meu spațiu de existență. Pe lângă toate astea, dacă vreți să știți, nici nu mă prea interesează părerea voastră.

Luci și Anda își văd de treburi; frunzăresc amândouă hârțogărie și bat la mașină copii peste copii. Cu toate acestea, sunt convins că atunci, în prima zi, Anda zărise într-adevăr gândăcelul cel verde, când reușise s-o scalde cu sperietura. Mai nou, o deranjează vizibil pinul înălțat foarte aproape de masa ei, care, cu două crengi destul de lungi, îi incomodează luarea micului dejun în bune condiții. Îi observ agasarea ori de câte ori e

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 22 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

nevoită să le dea la o parte ca să scoată ceva din dulapul cu norme. Am surprins-o chiar urmărindu-mi, înmărmurită, plimbarea în jurul bălților, cu care îmi încep ziua de lucru; mă privea ca pe o halucinație, iar eu păseam agale, cu haina și cămașa făcute sul în mână, cu spatele înfierbântat de un soare mult prea concret ca să-l ia drept plăsmuire.

Pe zi ce trece se întâmplă ceva anume cu mine, o simt, n-am nevoie de explicații. Constat doar. Nu mai sunt funcționarul cel gata oricând să calculeze ore în șir, să umple tabele nesfârșite pentru un aconto simbolic din partea superiorilor, cel pe care îl încântă posesia unui fleac oarecare, cu condiția să-i confere un plus de nu-știu-ce înaintea altora. Tatăl meu – îi semăn izbitor în multe – m-a învățat că unica satisfacție pe care o oferă viața este aceea procurată prin stăruință, încăpățănare depusă în atingerea oricărui scop, indiferent de mărimea lui. Acum mă îndoiesc până și de sfatul tatii. Pentru mine toate principiile și-au modificat nuanța, multe din valorile în care credeam cu ardoare și-au pierdut strălucirea, devenind amorfe, întunecate, ca o casă năpădită de bălării. Pe când altele, care mă lăsau de obicei rece, acum îmi controlează până și tensiunea arterială. Și totul de când a intervenit, acaparându-mă, locul pe care îl numesc, poate cu emfază, „lumea mea“.

Este a mea, fiindcă sunt primul care își poartă pe aici pașii, primul care îi taie cărările, întâiul care ascultă, culcat pe spate, foșnetul pâlcurilor de arbori cu trunchiul neîntinat de poluare. Întâiul, poate ultimul. Simt că acestui pământ îi trebuie o dragoste neposivă, el dăruind incomparabil mai mult decât primește, iar eu de așa ceva aveam nevoie: de un pământ stabil sub tălpi, în care să mă încred ca într-o mamă; căci altfel, fără un răspuns pe măsura dragostei mele filiale, m-aș pierde cu siguranță în

équivalences

Cuprins

Pagina 23 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

mărunte subterfugii. Da, nimic nou, aş rămâne acelaşi fiu risipitor care m-am considerat dintotdeauna. De fapt, când naiba am mai iubit eu o lume întreagă? Stai, stai nenisorule, că prea mă avânt.

Mă tem că am căpătat un aer distinctiv, ceva în sens aristocratic, Calofileanu mi-a şi reproşat-o iritat. Ştiu că măcar n-o fac de dragul pozei, ci fiindcă sunt realmente un senior – primul, deocamdată. Dar reflectând un pic mai calm, oare Dumnezeu să fi creat numai pentru mine acest tărâm? Nici vorbă. Nu-mi doresc să rămân aici de capul meu, singur cuc. Datoria mea va fi ca, atunci când vom fi mai mulţi seniori, să nu las pe nici unul să spună următorului sosit: „Ajunge, eu am fost ultimul, schema-i completă! Tu ne vei fi vasal.“ Nu voi permite nimănui să instituie legea primului picior pus pe insulă, mai ales că eu însumi n-o fac, deşi aş avea căderea. Şi n-are sens, atâta vreme cât aici nu există delimitări, deci nici inegalitate de şansă. Fiecare îşi va delimita, prin înţelegere cu cei din jur, un petec de pământ numai al său, şi pe care, fireşte, după înzestrările personale, le va mări, schimba, sau chiar juca la cărţi.

Încropesc astfel de perspective mai tot timpul, nu găsesc pentru moment alte preocupări, cufundat în liniştea atât de plăcută dintre arbuştii de păducel; îmi întind haina pe iarbă, mă pun pe burtă şi meditez pe îndelete asupra prejudecăţilor – vizavi cu dreptul spaţiului interior –, asupra condiţiei omului fără imaginaţie, chiar la viitoarele mele funcţii...

– Buţi... Hei, Buţi!...

Anda îmi face semne. Ce v-am spus – mă vede! Probabil ea, dintr-o bucată cum o ştiu, nu mai suportă atâta ipocrizie. A ales adevărul; altfel mi-ar infirma intuiţia de la-nceput. Dacă mă gândesc bine, chiar şi înainte de schimbare, în toată ciorba birocratică a instituţiei, tot Anda a fost cea

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 24 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leşire](#)

care mă băga cu adevărat în seamă. N-ar trebui, deci, să mă mire.

Apropiindu-mă, îi zâmbesc timid:

– Așadar semănăm, Anda?

Luci pare a nu mă auzi; concentrată, bate la enorma ei mașină. Anda e îmbujorată, îmi evită privirea.

– Da... Și ce-i?

Apoi, în timp ce întoarce o filă din interesantul ei dosar, spune:

– Un motiv în plus să mă cred scrântită. Dar nu-i adevărat. Am o minte clară, o judecată de om sănătos. Știi ceva, Buți, n-am chef de nebunia ta! Mă înțelegi? Nu te supăra, sunt cam nervoasă, șeful cel puțin...

– Care șef, Anda? Nu vezi că el poate fi șef numai celor ca tine, care nu-i ies din cuvânt? Mie unul, uite, nu-mi mai e. Ba vezi foarte bine, dar nu ai curajul s-o recunoști. Și nu pentru asta m-ai strigat? Sau vrei cumva să trag cortina – e mai comod așa –, să-ți vezi mai departe de sarcini, ca o funcționară cumsecade cum ești?

– Da-da, sunt o funcționară și asta voi rămâne! Te-aș ruga să încetezi cu tot bâlciul ăsta pe sub ochii mei.

– Sper să nu-ți închipui că sunt Dumnezeu, Anda. Așa cum le vezi, la fel am găsit și eu locurile astea, cu deosebirea că pe mine ele m-au convins mai repede. Fii atentă un pic, uită-te la ei – îi observi? Nimeni altcineva în afara noastră nu-și dă seama! Eu, angajatul Buți Verescu, cutreier meleaguri cât mă trage inima, fac baie, plajă, iar ei se comportă ca și cum, după obicei, aș rămâne conștiincios la birou. Ce părere-ți faci? Lasă, te-nvăț și pe tine cum se procedează, e-atât de simplu!

– Cum adică după tine, ei, Luci, șeful, tov' director... Nu, că e prea de... Chiar să n-aibe habar?! șoptește ea, îmbujorată.

équivalences

Cuprins

Pagina 25 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

– Anda, stăpânește-te și ascultă-mă: *doar noi doi vedem asta!* Mai e nevoie să te conving? N-am idee cum de-i posibil; poate fiindcă ne convine să le vedem... De fapt nu știu explicația și nici n-o caut, îmi e suficient că așa îmi pot trăi viața din plin. Raționând la rece, desigur, miracolele sunt ilogice, nu-i conving decât pe țânci. Noi însă trăim toate astea pe viu, simțim miracolul pe pielea noastră, așa că nu-l putem respinge ca pe-un lucru imaginar! Rețineri am avut și eu, destule, te înțeleg. Durează până-ți revezi puțin concepțiile... Ce aberație că-ți teoretizez, doar îți vei da singură seama! E de ajuns să treci dincoace, peste resturile astea de zid. Hai!

O aștept cu mâna întinsă.

Șovăie încă, fixând același punct de pe masa ei. Se ridică totuși, aranjează în deplină tăcere, fără grabă, hârtiile într-un biblioraft maroniu, cu muchii roase. Ezită, se poticnește de un scaun, nesigură – e furnicată de frisoane. Dar înaintează spre mine...

O ajut cu delicatețe, dar cum o văd copleșită, neatentă unde pune piciorul, o iau cu hotărâre pe sus. Scoate un țipăt. O sprijin cu ambele mâini; are respirația agitată, se strânge în mine fără a-mi da drumul. În ochi îi pulsează câteva clipe groaza; la fel, uimirea că n-a pățit nimic și că țipătul n-a alarmat-o pe Luci.

– Buți, șuieră cât s-o pot auzi, n-am vrut!... Dar e sigură treaba cu zidul, nu?

Drept răspuns, i-o arăt pe Luci. Aceasta tocmai întorcea capul întrebând ceva înspre scaunul părăsit de Anda, apoi întinde într-acolo un tabel pe o coală de hârtie. Anda freamătă, mă apucă de mână; palma i-e umedă și rece.

Fila cu tabelul ajunsese cu bine pe masă...

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 26 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Îi spun că poate urla dacă vrea să-și descarce nervii; de auzit, la ceilalți, chiar detonarea unei bombe brizante n-ar avea șanse de-a le atrage atenția, poate fi liniștită. Am plecat după aceea să înconjurăm bălțile, așa, ca o recunoaștere. Dar parcă numai bălțile sunt de văzut! Odată vom ajunge cu siguranță pe vârful munților din zare, iar de acolo ni se va deschide un alt orizont. Naiba știe câte ne mai rezervă o aventură ce abia începe.

Am știut să fim în birou la timpul potrivit – nici un minut peste. Cu ora plecării nu se glumește; ne-ar provoca încurcături de neimaginat. Dacă mă roade totuși ceva, e gândul că un altul îmi poate ține locul acolo, în birou; resimt chiar o oarecare gelozie în clipa în care un vid abia simțit mă soarbe, mă fixează pe scaunul datoriei. Cine garantează că în momentul întoarcerii, „schimbul“ nostru nu se mută ușurat dincolo, că de fapt Anda și cu mine n-am făcut decât să asigurăm cu dubluri un spectacol la scară planetară?... Oricum, o las baltă, îmi voi rezerva alt timp pentru asemenea presupuneri.

Secretarul Vanea a venit să ridice dosarele documentate – credeți că mai rețin a câta oară!? –, de la mine cel puțin patru-cinci. Asumându-mi umilința necesară, i le-am pus în brațe cu cel mai cooperant aer.

– Tov' Verescu, spune privindu-mă galben, cum naiba vă mai arde de plajă după cât vă freacă șefu', că eu pic de osteneală de cum intru-n casă și pun capul jos cel puțin două ore!

Băgasem și eu de seamă că din oglindă, în ultima vreme, îmi imită gesturile, ba chiar se rade în același timp cu mine, un ins bronzat arămiu, cum e mai frumos; nici în prima tinerețe nu arătasem mai în formă.

I-am satisfăcut nedumerirea, pe ton confesiv: secretul constă în ajutorul oferit de bunul meu „Lăstunaș“, care, precum armăsarul hrănit cu

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 27 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

jăratec din poveste, învinge depărtarea cât ai bate din palme, dilatându-mi astfel timpul liber. Vanea a plecat cu o anume dezorientare, încercând – și deloc nu-l prindea – o figură preocupată; rezolvasem atât eu cât și colega mea toate dosarele, unde pui că tov’ Calofileanu declarase sus și tare că le va alege dinadins pe cele problematice, ca să stârpească odată „cuibul delăsării“ de la „documentație“. Și, cu toate astea, uite, dosarele se rezolvă în vrac – nu tu nemulțumiri, nu tu muștruire. Vanea se scarpină în cap obosit, dându-și seama cât de mort este după o gură, fie ea și rece, de cafea.

V

A mai trecut o vreme. Ar fi ele toate bune și frumoase dacă n-aș fi fost luat la ochi de unii superiori – punându-le în pericol scaunul obținut cu atâta umblătură și compromisuri –, găsit peste noapte nesuferit de anumiți colegi, agasându-i chiar, întrucât „conștiinciozitatea“ mea excesivă le-ar putea deregla ritmul și normele muncii. Ce mai încolo, calc în străchini pentru o grămadă de lume din instituție.

Noni Rusu – securistul nostru – a fost, ca de obicei, pe fază. M-a chestionat după tot tipicul. Acolo, în cabinetul de la „administrativ“, cu el învârtindu-se în jurul scaunului fără spătar pe care m-a așezat, privindu-mă ba pe sub sprâncenele-i straniu de roșcovane în comparație cu restul părului, ba adoptând o uluire bășcălioasă, ba împungându-mă cu o întrebare-standard. Urla exploziv exact în momentele în care păream dispuși să depănăm împreună cele mai plăcute clipe petrecute pe când absoveam, la aceeași școală generală, ultima clasă, eu în a VIII-a B, el în a VIII-a A. Îmi dădeam seama că fosta noastră colegialitate îi crea serioase

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 28 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

greutăți. Știam că misiunea care-i fusese încredințată în ceea ce mă privește nu era una deloc simplă, cuprinzând probabil până și aflarea cantității de lapte matern ce-l supsesem în pruncie, iată motivul pentru care nu l-am ținut mult timp pe ghimpi; am trecut la mărturisiri complete.

– Te întrerup, iartă-mă, Buți, dar n-aș fi crezut să mă iei chiar tu în balon! și Noni, indignat la culme, a trântit un picior zdravăn în podea, făcându-mă să mă cutremur. Îți zic ultima oară...!

Nu-mi mai amintesc cu claritate dacă a priceput Noni ceva din bolboroselile mele, dar tot ce pot afirma este că nevastă-mea, Reli, s-a arătat îngrijorată de petele negre-violacee care-mi ieșiseră pe pomeți, arcade și urechi de la cele două ouă fierte pe care mi le pusese dimineața în pachetel.

În fine, Rusu a avut cu mine câteva zile nefaste, gândindu-mă numai la rapoartele ce trebuia să le prezinte superiorilor săi după fiecare interogatoriu. Cum alte frecături n-au mai urmat, trebuie să recunosc că fostul meu coleg mi-a ținut totuși spatele. De neînțeles însă a rămas de atunci relația noastră. Bănuiesc că mă ocolește, căci dacă îi tai uneori calea – chit că îmi aruncă automat un zâmbet –, îi surprind imediat neliniștea din priviri.

Nici unul dintre ai mei nu avea idee despre ceea ce mi s-a putut întâmpla; atât doar că aerul întinerit ce-l degaj, de-o vreme încoace, nu putea rămâne cu totul nebagat în seamă. Reli a devenit suspicioasă, crezând, după uzanța urbei, că am dat de un filon arhicunoscut de complicat situația familială – altă femeie – și că probabil fug de la serviciu. Am fost pus la curent de-un coleg binevoitor cum că, fără știrea mea, ea venise pentru a discuta chestiunea cu un „tovarăș de încredere“, mai în măsură s-o înțeleagă și s-o ajute, negăsindu-l decât pe șef. În parte, are și ea, sărăcuța, dreptatea ei; ce vreți, vremurile se schimbă...

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 29 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Ați mai putea spune cumva că timpul meu se scurge fără rost? Vă am drept martori, sper. Ba, din contră, n-am ce regreta; atâta doar că zorii fiecărei zi mă cam exasperează. Abia le pot răbda încetineala, îmi doresc numai să mă văd odată ajuns pe-un anumit trotuar, colț cu strada Sf. Pantelimon – în minte îl numesc „al nostru“ –, unde mă întâlnesc cu Anda. Câteodată se întâmplă să o găsesc așteptându-mă de minute bune, dar nu-i nimic, îmi scuză impolitețea – la o adică, deh, eu am familie, obligații...

De acolo, febrili, plecăm împreună, ca doi complici într-o acțiune subversivă, ne precipităm fără vorbe pe străduțe lăturalnice, cu pietrele caldarâmului lucind umede în ceața dimineții – două umbre alunecând de-a lungul zidurilor cu ferestre întunecate, ajungându-le să se știe împreună, să împartă același privilegiu.

Apoi, partea dificilă. Momentele penibile amândurora, în care urcăm scările instituției și ne salutăm colegii în stânga și în dreapta – unul luându-o, se înțelege, înainte, pentru a nu bate la ochi –, cele în care deschidem ușa biroului și surâdem matinali Luci, momente ce trec ceva mai greu, dar totuși trec. Supliciu durează până ce depășim acreala acestui *antract dantesc* – căci asta au devenit pentru mine și Anda spațiile instituției, îmbâcsitul nostru birou unde ne-am mâncat atâția ani micul dejun și nervii –, nu mai mult.

De aici încolo problemele dispar, frunțile ni se înseninează. Pătrundem încrezător într-o lume pe care n-o mai pot numi „a mea“, ci ea aparține acum amândurora. Singura noastră grijă rămâne aceea de-a ne drămii la maxim timpul; ne verificăm și ne potrivim ceasurile. Totul pare un vis prea frumos ca să nu ne dăm silința pentru a-l mai prelungi câtuși de puțin, numai ca acel puțin să nu aparțină trezirii la cotidianul știut. În doi ne

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 30 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

putem convinge mai ușor de ceea ce trăim.

Ca o paranteză, îmi permit a vă mai destăinui un secret de-al meu. O parte a memoriei îmi invadează uneori, în joacă, atenția imediată, o leagă la ochi și-i derulează, în exclusivitate, un film extrem de vechi... Vrând-nevrând, mă revăd liceanul de clasa a zecea care am fost, pe când, ridicând privirea deasupra peisajului familiar, a celui subînțeles – strada pe care locuiam cu ai mei, casele vecine și grădinile lor minuscule, mai mult negricioase decât verzi, garduri din plasă de sârmă, pe alocuri ruptă, salcâmi sfrijiți cu scoarță neagră, o centrală termică netencuită, Școala Generală nr.6; în rest, blocuri și iar blocuri. Îmi amintesc cât de surprins fusesem, trăind sentimentul descoperirii unui lucru nemaivăzut, straniu, de o frumusețe și concretețe tulburătoare; ceva care nu-mi atrăsese până atunci atenția, fiind încrustat într-unul din versanții pe care-i contemplem de obicei înspre răsăritul orașului. Acel petec de munte părea să aibă legi proprii, niște trăsături cu totul aparte. Și nu pentru că era ocolit de alburii cețurilor înconjurătoare, ori că dispunea de propria lui pădurice, de o poiană, de un orizont cu munți în perspectivă, ci pentru că îmi era expus în plin soare! Da, o breșă luminoasă, un diapozitiv proiectat ca din greșeală. În rest, cât vedeai cu ochii, vreme închisă, urâcioasă, apăsătoare. Așa că nu-i de mirare, rămâneam minute în șir, ca hipnotizat, cu ochii boldiți într-acolo. Ce mai, un fragment aparținând altei lumi!

Revelația asta am avut-o în repetate rânduri, de regulă după-amiaza, când ieșeam pe mica noastră terasă, pentru a mă dezmetici după scurtul somn al prânzului. Deși eram convins că spre seară ori dimineața următoare împrejurimile orașelului de munte vor arăta ca totdeauna, ceva îmi șoptea că, totuși, acele depărtări strălucitoare îmi aparțineau pe drept, ca o re-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 31 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

compensă inedită pentru anevoiosul și negânditul efort de a mă rupe de obișnuință – cui naiba i-ar mai fi trecut prin cap să caute pe acolo mierle albe? –, deci un ținut asupra căruia aveam drepturi nelimitate, iar în orașul bunicilor mei mă aflam ca simplu vizitator, un chiriaș temporar ce adună în taină resursele necesare viitoarei sale colonizări... Călare pe banca vopsită în verde, visam cu ochii deschiși. De la înălțimea terasei, observam cum lucrurile din jur îmi deveneau deodată străine, elemente ale unui mediu complet necunoscut. Nu luptam, ba chiar mă îmbăta puțința de a mă izola atât de ușor în hățişul închipuirilor mele. Încă de pe atunci mă simțeam un privilegiat, un senior.

Aproape la fel, însă mult mai intens îmi trăiesc viața cu Anda de când am devenit parteneri. Peste universul nostru nimeni nu mai poate sufla, topindu-ni-l aidoma unui desen zgâriat pe geamul înghețat al tramvaiului, punându-ne cu cinism în fața aceluiași real odios, ca înaintea unui pluton de execuție.

Într-adevăr, cine naiba ar mai putea, aici, să ne șteargă de pe cer soarele?

Vai, nu-mi revin, trăiesc o neconținută beție! Anda are sentimente identice cu ale mele. Mi-a destăinuit-o de cum s-a convins de seriozitatea intențiilor mele, și nu fără un răstimp de frământări, de scrupule vechi de când lumea. Da, să zicem că sunt om însurat, la casa mea, poate că durează de mulți ani, numai că familia mea e întemeiată pe cea mai meschină conjunctură, asta-i realitatea! A mea cu Reli nu este ceea ce se numește o familie, nu în sensul normal al lucrurilor. Pur și simplu am fost chemat (cu discreție, bineînțeles) să ajut Organizația de Bază la rezolvarea unei situații jenante, cu serioase implicații politice. Mi se ofereau avantaje ce-au

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 32 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

aprint imaginația tatii, ea, Reli, fiind pe atunci soția unui activist important. Dar ce mai încolo și-ncoace, Dumnezeu n-a voit să avem copii, iar asta a ușurat enorm decizia Andei.

Când și-a descărcat în fața mea tot ce avea pe inimă, eu i-am ridicat ușor bărbia cu arătătorul, până i-am întâlnit ochii. În rest, n-ar trebui să fiți curioși... Dar să las naibii pudibonderiile. O iau zilnic de mână și cutreierăm ore în șir coclauri din ce în ce mai cunoscute, mai ispititoare. Nu știm să ne mai fi bucurat atâta de spații virane cât vezi cu ochii, de-o sălbăticie aspră dar prietenoasă, de arsura unui soare pur, de munte. Ne întrebăm cel puțin o dată pe zi dacă ne-ar mai putea obliga cineva să ne întoarcem.

VI

S-a produs și lucrul de care mă temeam. Amploarea!

Lumea întregă (nu fiți perfizi cu zâmbetele voastre, se înțelege că vorbesc de cea din instituție) a căpătat deja curaj să-și creadă ochilor și urechilor. La un moment dat, ca din întâmplare, pe ușa biroului „documentație“ și-au făcut apariția grupuri de câte doi-trei colegi interesați – chipurile! – de niște dosare clasate mai demult; ciudățenia s-a lămurit de îndată ce i-am surprins dialogând muțeste când le întorceam spatele – deci ne filau pe furiș. Chiar dacă le-am făcut cu mâna, încurajându-i, cum făcusem cu Anda, nu obțineam decât descumpănire și guri căscate.

N-a durat însă mult – au îndrăznit să creadă.

A început cu vecinii de la 49-B, „serviciul financiar“ – biroul lor a devenit cea mai originală plajă, situată după câte se pare de-a lungul unei

Équivalences

Cuprins

Pagina 33 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

coaste mediteraneene. Au urmat cei de la 51-B cu un țarm californian, 59-B cu o stână pe Parângul Mare, 50-B bis cu cherhana din Deltă, și așa mai departe până la epuizarea serviciilor de la nivelul nostru, ca apoi să se extindă la 110-C, 116-C bis, la „serviciul omologare“ de la 119-H, ș.a.m.d.

N-a scăpat nici tronsonul conducerii. Vă cam închipuiți cum am reacționat când, aducând tovarășului director Barabulă o „rezolvare“ de-a mea la sfârșitul programului, și neținând seama de interdicțiile Oanei Cuță – o secretară drăguță dar isterică –, fiindcă eram sătul de conveniențe inutile, am intrat fără menajamente într-o autentică oază de tip Canare, cu un tov’ director, ce mai, gol pușcă dormitând în hamacul întins între doi cocotieri...

Un lucru se conturează în mintea mea: fiecare birou, fiecare colectiv, are parte de un peisaj al lui propriu, iar natura acestuia depinde în mare măsură de gustul, de idealul ori, mai știi, de imaginația și mentalitatea indivizilor care îl compun.

Concluzia asta mă bucură și mă întristează în egală măsură; eu și Anda vom păstra doar pentru noi o lume căreia nimic nu i se mai poate lua sau adăuga, însă nu putem ocoli întrebarea: ce se va întâmpla oare cu instituția, în ansamblul ei? Un ghiveci peisagistic asemănător mai poți găsi doar în operele suprarealiștilor, ori în ale mai puțin echilibraților mintal, iar așa ceva n-ar avea șanse să dureze prea mult.

Un străin venit cu treburi prin instituție n-ar avea cum să bănuiască adevărata natură a acelei atmosfere generale – de o seriozitate ieșită din comun, de o abnegație exemplară la mai tot pasul, iar pe coridoare alunecând fantomatice fapte coplesite de importanța sarcinilor, de caracterul strict secret al hârtiilor pe care le păzesc în mape cu cifru, după care dispărând prin crăpătura câte unei uși ce li se închide imediat în urmă.

équivalences

Cuprins

Pagina 34 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

Mulți dintre noi am înțeles prin asta o mână providențială; alți câțiva, însă, exact contrariul. De controale sau de vizite, oricum, nu se mai temea nimeni. Am asistat recent la sosirea unei tovarășe de la minister; o recunoști repede după linia bine ajustată a taiorului, a fustei, a coafurii înalte și bombate, asemeni celei a Tovarășei – gen turban de vizir – care, însoțită de-o parte și de alta de prim-secretarul nostru, Guzgău, de tov' director, de președintele sindicatului, Trandafir și, nu chiar ultimul, de Calofileanu al nostru, a străbătut în trombă instituția, călcând cu demnitate energică pe niște tocuri metalice, singurele capabile să-i susțină trupul rubensian, multilateral-înfloritor, provocând o adevărată canonadă pe coridoarele cu mozaic; chipul ei întunecat îi trăda nemulțumirea „trasată“ de unele foruri ce presimțeau a fi ceva necurat în ultimele rapoarte. Însă a trebuit să se mulțumească doar cu mici nereguli organizatorice, retrăgându-se în cele din urmă, bosumflată, în sala de protocol, unde o aștepta obișnuita masă de protocol.

Pentru mine a fost chiar hazos să le urmăresc mutrele, unisonul expresiei de o gravitate impresionantă a figurii lor, modul convingător în care tov' director Barabulă aproba părerile inspectoarei privind până și la timpul probabil – mă cuprindea ilaritatea, cunoscând adevărata cauză a aspectului mototolit, de rufe aruncate cu furca, a hainelor sale, contrastul ăsta amuzându-mă teribil –, ca și mersul mărunț și rapid al lui Calofileanu, care avea grijă ca inspecția să decurgă în limite corespunzătoare, deschizând primul ușile, nu înainte de a se asigura că totul este acolo în ordine. Privirile lui de popândău scrutau neîncetat ca nu cumva să-i scape cuiva pe jos pixul ori vreo foaie de hârtie. Lui Guzgău și lui Trandafir le revenea rolul, decorativ în mare parte, de a asigura permanenta prezență a Partidului, cu

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 35 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

deosebire că, față de ceilalți, în caz că erau consultați, aprobarea lor venea abia după un răstimp de aprofundare a problemei, ca apoi să dea din cap cu gravitate.

Pentru noi, funcționarii de rând, greutatea constă de fapt în recunoașterea fățișă, în consens general, a noii realități care ne tapetează acum existența. Or părea ele a fi deocamdată numai ale noastre – plaiuri idilice cu pajști, păduri, luminișuri, bălți, dealuri, munți, râpe stâncoase, grohotișuri prin care șerpuiesc izvoare și pâraie, plaje la mare ori la ocean, locuri numai bune de-o partidă de fotbal, de tenis cu piciorul, și de ce nu, de table, de golf sau schi nautic pentru cei pretențioși –, dar cât timp va mai putea fi păstrată această taină? Și apoi, o instituție de importanță națională cum este a noastră, pe care se bazuie în conducerea științifică a treburilor țării cadrele superioare de partid, în frunte cu însuși Tovarășul, clarvăzător și genial conducător al oștilor clasei muncitoare, ar fi oare normal să rămână practic nesupravegheată, transformată peste noapte într-o stranie casă de odihnă, ceva în stil parnasian, cu toate huzururile imaginabile la îndemâna angajaților?

Glumeam. Sunt întrucâtva de acord cu voi, numai că și toleranța are limitele ei, iar faptul că treburile, sarcinile pe cap de funcționar, se rezolvă de la sine, este o treabă cu care nu pot fi de aceeași părere. Singure nu au cum s-o facă, asta nu mi-o puteți dovedi, e-o chestiune de bun simț, mai degrabă aș fi îndreptățit să cred că serviciul acesta ni-l fac „dublurile“. Raționând la fel, pare plauzibil, că doar am avut nu o dată ocazia să le simțim prezența, cu condiția să nu ne întrebăm la ce dracu' le-ar putea servi lor niște roluri deloc ispititoare, care impun o conștiințiozitate pe măsură, atunci când ne sunt preluate. Chiar dacă motivarea le-ar fi una distractivă

équivalences

Cuprins

Pagina 36 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

– dificil de imaginat cum anume s-ar numi ea, de presupus fiind una echivalentă cu eliberarea noastră, ca indivizi, că altceva nu-mi vine în minte – nedreptatea creată prin avantajarea noastră vădită mi-ar da remuşcări de nesuportat. Gândiți-vă un pic: ceea ce primim noi este libertatea de a ne manifesta după placul inimii, devenim noi înșine, mai adevărați ca nicicând; lor, în schimb, acolo unde ajung, le mai este îngăduit oare ceva? Nici vorbă! Li se îngăduie însă lucruri „prețioase“, ca de pildă parvenirea pe cale papagalicească, scrupulele de prisos, o condiție obligatoriu duplicitară, „ungerea“ ca lege nescrisă, invidia, ranchiuna. Judecați dacă e un schimb leal; mă bizui pe imparțialitatea voastră. De noi, cei de acum, dedați la tot ce ne trece prin cap, nu mai sunt atât de sigur – am cam pierdut sensul originar al acestor noțiuni.

Nu trebuie uitat nici fenomenul de respingere instalat din capul locului la unii dintre colegii noștri o dată cu generalizarea fenomenului. Cel puțin ilogic în situația de față, dar câțiva refuză să accepte noul pretextând că acesta li s-a infiltrat în tabieturi fără a le cere consimțământul. Ei sunt traumatizații noștri, cei cu înțelegerea blocată, rămânând dezorientați chiar și după ce reintră în normalitate, la finele programului de lucru. N-o să mă credeți, dar nu s-ar lăsa convinși nici măcar de-o palmă receptată în plină figură, dacă ea vine dintr-o direcție unde știau că se află un perete gol și nimic altceva. E puțin spus că ne inspiră compasiune, unde mai pui că aceștia nu sunt cei la care ne-am fi așteptat – ca Guzgău, Barabulă, Trandafir, chiar Noni Rusu – ci inși obscuri, cuminți, care n-au deranjat vreodată pe cineva; se limitau la a-și îndeplini obligațiile de serviciu, salutau și, odată plecați de lângă tine, îi uitai cu desăvârșire, de ei aducându-ți aminte abia în dimineața următoare, când le răspunzi la salut în ultimul

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 37 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

moment, dându-ți seama că, într-adevăr, îi cunoșteai.

Un caz cu totul aparte este cel al tovarășului Calofileanu al nostru. Se înțelege, n-a scăpat nici el – vede ceea ce vedem cu toții. Cu nuanța că nu chiar orice și oricând, ci numai la aprecierea lui; aici stau, de fapt, diferențele față de restul cazurilor, ceea ce îl plasează undeva între struț și cămilă, lucru care îl transformă într-un pericol real pentru noua ordine acceptată de majoritatea colegilor.

De exemplu, momentul inițial: nu mică ne-a fost surpriza să-i auzim zbirățul pe când ne prăjeam mai bine pe promotorul stâncos din apropierea biroului „documentație“ – încă ne mai bântuie comoditatea sedentaru-lui de profesie, ni se pare obositor și timp pierdut să căutăm locuri situate prea departe – deasupra unei vâlcele ce ne oferea o priveliște mulțumitoare. Ne-am întors pentru a-l zări ciudat de palid, răcnind în direcția noastră dintre mesele de lucru; nu părea doritor să treacă dincoace de linia de demarcare.

„Domnișoară Prepelită și tu, Verescule, de ce nu sunteți la locurile voastre?! Vă reamintesc... Veniți imediat aici!... Ordine!“

Natural, nu ne-am sinchisit. Auzi, acolo nu era ordine...

„Pentru actul ăsta de nesupunere, de indisciplină, vă voi trage la răspundere în fața C.O.M.-ului, să știți! Voi de acolo de sus, mă auziți?!... dați afară din partid! Vă desfac contractul, ajungeți la canal, asta vreți? Ați înnebunit cu toții!“

Ne uitam cum țipă agitându-și dezordonat mâinile, căznindu-se în așa fel ca mesajul său autoritar să ne parvină până la ultima intonație. Știam că trebuie lăsat să se descarce cumva de tensiunea în care trăia de-o vreme încoace. Observasem luminița ce i se aprindea în ochi ori de câte ori se

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 38 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

anunță o inspecție, un control ori o vizită din afară, și, deși îl știam incapabil să descrie cuiva adevărata situație din instituție, nu suflam ușurați decât dacă îl vedeam că-și relua mina familiară nouă, aceea acră, ba mai mult, când se apropia de noi fluturând anemic o hârtie ce purta antetul celor mari, prin care colectivul „documentației“ era gratificat, premiat pentru operativitate etc. Ne inspira milă zâmbetul chinuit cu care ne anunța el vestea cea bună – ca șef al serviciului, ar fi trebuit să fie primul care să se mândrească cu acel petec de hârtie – căci nu actoria a fost punctul său forte în viață.

Mai trebuie spus că prin preajma șefului au rămas prea puțini oameni de încredere. Vanea, secretarul, a fost primul care l-a trădat; a șters-o braț la braț cu Maia, oxigenata de la „aprovizionare“, cea cu care schimba de multșor ocheade pline de înțeles, cu gândul la un luminșiș intim de pădurice, iar acolo să-și descarce împreună afecțiunea. Până să o transforme pe sărmana Veta în secretară, Calofileanu găsisse totuși resurse interne – își adusese singur un teanc de dosare și le trântise în mijlocul a ceea ce fusese odată încăperea serviciului său, căci birourile și mesele de lucru se volatilizaseră fără explicații cu câteva ore mai înainte, cu mașini de scris, cu tot ce conțineau ele. Luci, chibzuită cum o știm, s-a retras de când cu schimbarea într-un loc cum nu se poate mai potrivit firii ei închise, unde – sub o salcie melodramatică – pare să moțăie mai tot timpul, având o cărțulie în mâini, cu mintea stându-i, de fapt, la mai știi ce altceva. Îl zărise și ea pe șef; probabil se întrebese la ce îi foloseau acestuia ochelarii sălțați din nou pe nas cu tot ceremonialul, la ce bun răsfoia el documentele din dosare în poziția aceea inedită – în genunchi, pe iară – și cum ordona hârtiile după un sistem numai de el cunoscut. Negăsind răspunsul, l-a

équivalences

Cuprins

Pagina 39 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

lăsat în plata Domnului, întorcându-se la visele ei molcome, de domnișoară bătrână. Calofileanu părea pe de-a-ntregul absorbit de munca lui și a rămas în acea poziție anevoioasă până noaptea târziu, sub lumina stelelor.

Mă bucură faptul că relațiile pe care le am cu Noni Rusu în ultimele săptămâni au reintrat pe făgașul bun, cel uzual – suntem iarăși vechii colegi de primară cărora le face plăcere să se întâlnească. Mai mult, Noni a devenit acum un camarad de nădejde. El îmi dă informații folositoare pentru viitorul carierei mele, cum și ce anume ar face el în locul meu într-o astfel de perioadă oportună, când destinele țării sunt pe cale de a fi luate în alte mâini decât cele pe care le știm amândoi – aici tonul lui devenea confesiv, complice, ochii îi erau jucăuși, de copil pus pe deschis în cămară borcanul tabu, cu dulceață de vișine – mi-i arată pe cei cu funcții, pe tov' director, pe prim-secretarul nostru, pe șeful de la „personal“, pe psiholog, cum că ei știu să se adapteze din mers noului curs al vremii. Am ascultat chiar, împreună, un pic la „Europa Liberă“, ieri dimineață, în cabinetul administrativ – mă luase aproape pe sus, cu degetul la buze, băgându-mă imediat acolo. I-am dat dreptate: ce se întâmpla la Timișoara îndreptățea schimbarea ce-o trăiam cu toții, ne-o făcea cu atât mai necesară. La despărțire, a pronunțat conspirativ: „Gorbaciov!“ și mi-a făcut un semn ciudat, cu degetele ținute nu-știu-cum, el rămânând în cabinet, la adăpost de priviri indiscrete.

VII

Uite, a sosit și ziua care-ar fi trebuit să fie lesne de anticipat, ceea ce însă, curios, n-a preocupat până acum pe nici unul dintre noi. Din in-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 40 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

conștiință, poate din ezitare de a lua pe față o decizie incomodă – a cărei lipsă o resimțeam totuși presantă –, am preferat să ne facem că plouă. Și fatalitatea nu așteaptă consimțăminte; când i-a sosit sorocul, ea este gata înființată.

Ieșirile și intrările în încăperi, scările, culoarele, orice alte căi de acces – ia-le de unde nu-s. Nimic! Pierdute printre copacii tot mai prezenți, acoperite (mai degrabă substituite) de câte un mănunchi de oțetari, pâlc de mesteceni sau de carpeni, în fine, au devenit de negăsit. Fuseseră singurele treceri care ne permiteau, la sfârșitul programului, să facem drumul de întoarcere. Iar așa, repere numite *slujbă*, *acasă* – refugii ale echilibrului personal –, sunt acum doar de domeniul abstractului, *dincolo* devenind într-adevăr o simplă noțiune. Granița cu acest *dincolo* se va numi de aici încolo *aducere-aminte*.

După învălmășeala de la început, oamenii s-au așezat pe iarbă oboșiți, cu mintea confuză. Totul se contopise în jurul lor, rezultatul fiind o nesfârșită întindere, o lume cu orizont cât vezi cu ochii, curbat pe dealuri și pe munți, nimic nu mai amintește de spațiul în care viețuiseră dintotdeauna. Este copleșitor să accepți, ceea ce luaseși mai mult ca pe-o joacă, ca pe-o găselniță de a-ți colora cumva existența, peste noapte a devenit lucrul în ale cărui coordonate ești nevoit să te înscrii pentru a putea trăi.

Un ținut înfiorător de concret, plaiuri cât să le străbați întreaga ta viață, dacă te interesează descoperirile geografice. Un ținut în care poți să și mori de foame. Dulăpiorul în care țineam pachetulul de acasă, ca de altfel întregul mobilier al biroului, sau ceea ce mai rămăsese în ultima vreme din acesta, s-a transformat în aer proaspăt, pur ca niciunde.

Noroc că eu și Anda suntem deja un cuplu, chiar dacă nu unul cine

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 41 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[Ieșire](#)

știe ce potrivit, dată fiind diferența de vârstă – în jur de cincisprezece ani –, dar unitar în tot ce face. Anda a observat prima lipsa tovarășului director Barabulă. De aici, și imediat, au mai fost remarcate nu puține alte absențe notorii. Talpă de la „aprovizionare“, Budu de la „export“, Firăroiu de la „personal“, Boancă de la „creație“, sunt doar câteva persoane a căror lipsă a sărit atunci în ochii colegilor. Și tot Anda a fost cea care a dezlegat șarada: respectivii se aflau bine-merci pe meleagurile la care jinduieră în secret de-o viață, adică pe undeva prin insulele polineziene, pe câte-o coastă a Pacificului ori prin creierii Anzilor peruvieni, cu alte cuvinte la câteva meridiane bune distanță – un picușor cam departe pentru posibilitățile noastre... O ipoteză plauzibilă, mai ales că dumnealor au țintit dintotdeauna porcul cel gras.

Și, în definitiv, ce mai contează toate astea? Dacă de aici încolo tot este să fie lumea noastră, măcar acum să profităm de ocazia ce ni s-a oferit pe căi atât de insolite, căci în minți avem deja acumulată o Istorie – deloc exemplară –, să cugetăm deci cu luare-aminte înainte de-a o reclădi așa cum vom crede, ținând seama că urmașii noștri, la rândul lor, o vor judeca. *O altă istorie...* Mă sperie cum sună; e ca și cum m-aș auzi declamând sentențios: „Anul unu, întâiul pas al unei ere!“ Dar care eră? Fără nume și pompă deocamdată; în viitorime vor fi suficienți savanți care să se ocupe de asta. Sarcina mea și a Andei este de a ne trăi prezentul după capul nostru, o răspundere în nici un caz ușoară și deloc firească pentru niște foști funcționari, ca noi.

Doamne, unde mi-e zeflemeaua?...

Văd că mă fandosec cu patetisme potrivite mai degrabă vodevilului, însă mă consolează faptul că nu sunt singurul care ia lucrurile mai în se-

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 42 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

rios decât e nevoie. La tot pasul aud șușoteli, planuri și proiecte pentru adăposturile de vreme rea, procurarea celor de-ale gurii; nici unul nu se lamentează. Observ că s-au mai format cupluri ca al nostru, chiar dacă nu numai pe baza afecțiunii împărtășite. Oricum, cu toții par a uita cu desăvârșire să revendice ceea ce au pierdut, după cum se vede, ireversibil.

E foarte posibil ca *dincolo* – ce să fac, nu-mi vine alt cuvânt pe limbă – să existe totuși cămine liniștite, în care neveste destoinice își mulțumesc soții cei mai serioși cu putință, convingător. Diferența care contează acum pentru noi este că acolo aveam neveste, iar aici, iubite; acolo, pereți care înregistrează absolut totul – aici, un orizont cât vezi cu ochii, unde poți hăuli după pofta inimii.

Avem și destui quasi-necunoscuți printre noi, lucru care de fapt nu mă miră – înși care poate mă depășeau ca vechime în instituție, dar cu care nu legasem o amiciție ori vreo legătură profesională. Trecusem unii pe lângă alții fără a ne băga în seamă, învăluți în nebuloasa preocupărilor proprii. Numai că acum suntem prea puțini pentru noua noastră lume – poate Univers –, ca să ne mai neglijăm în continuare, așa că în curând, cu siguranță, ne vom cunoaște mai de aproape.

Dacă tot mă joc cu raționamente paralele, de ce m-aș feri de ipoteza, deloc improbabilă, după care undeva, într-un timp numit 1988, 1989, ar exista și o instituție leită cu a noastră, cu funcționari corecți, iar printre aceia, unul Verescu, chiar unul Calofileanu... Mai mult ca sigur, ei își văd conștiințioși de treburi, mașinăria funcționând la parametri optimi, bine unsă, și mulțumind astfel interese superioare, de partid.

Ei nu, dați-mi voie să nu fiu de acord cu explicația voastră.

Acolo nu poate fi simplă goliciune chiar totul, o pojghiță, un fard peste

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 43 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

un fals grosolan. Cum de-o puteți afirma atât de ușor?! În capul meu, mă rog, al lui „Buți Verescu“ de acolo, chiar să nu se învârtă nimic, din moment ce el rezolvă dosare peste dosare toată ziua?

VIII

Îl compătimeșc sincer pe tov’șef. Se vede că n-are de gând să cedeze noii realități. Nu-și mai dă jos ochelarii, legându-și-i chiar cu sfoară pe după cap, se agață mai departe de ordine, țipă după cei care-l ocolesc. A reușit să păstreze nu știu prin ce mijloc un dosar oarecare, unul obișnuit dar adevărat, pe care însă îl strânge sub cot în tot ce întreprinde, gășind în el un considerabil sprijin moral.

O surprinsese sub salcia ei, singură – ne-a povestit Luci, indignată –, și, transfigurat ca de-o inspirație demult așteptată, se repezise asupra-i cu ochi scânteietori. „E-un pericol public Calofleanu ăsta, un descreierat!“ Auziți aberație, s-o pună să-i copieze în cinci exemplare varza aia de dosar, iar când i-a explicat ca unui ramolit ce e, cuvânt cu cuvânt, că acolo unde se aflau mașina de scris, hârtia-carbon și foile ministeriale sunt cu toate de domeniul trecutului, asta i-a smuls șefului răgete agonice, chiar spume. Căzuse apoi dinaintea ei îngăimând să fie ajutat de cine-o fi, că la nevoie va crede în orice divinitate, căci altfel, fără acel ajutor toată strădania lui se va risipi în cele patru vânturi și l-ar obliga să consimtă la ceva de neconceput. A implorat cu atâta înfocare Cerul (pe care l-a consemnat de când îl știu la capitolul „iluzii îndobitocitoare“), cerșind măcar două din acele unelte – ceva hârtie și o mașină de scris –, așa încât Luci n-a avut altă cale decât să-și strângă lucrurile și să-și caute un loc mai liniștit. Din

équivalences

Cuprins

Pagina 44 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

spate, șeful i-a aruncat amenințări că va fi excomunicată, că ereziile n-au scăpat nicicând nepedepsite. Auziți, acum și inchișitor... „O fiară în agonie era atunci Calofileanu“, a mai ținut să precizeze Luci, dezgustată. Chipul ei reflecta echilibrul care o caracterizează atât de bine, ceea ce de altfel a ferit-o și de samavolniciile unui mariaj cu un bărbat – de regulă, profesor. Luci s-a mândrit totdeauna cu puritatea ei de fată bătrână.

De la o cunoștință am aflat ulterior că șeful găsisese până la urmă resurse ca să-și depășească criza. S-a făcut de pomina, însă, fiind găsit cățărât într-un pin viguros – aici să nu fiu înțeles greșit: nici pomeneală ca el să fi întreprins ceva pornind de la convingeri asemănătoare cu ale unui personaj de-al lui Calvino, el neputând fi înțeles altfel decât ca om practic. Cică văzuse un bandit ascunzând acolo un „Olivetti“ cu car dublu, ca acela din inventarul „documentației“. De pe creanga pinului, șeful amenința să i se dea imediat ceea ce-i aparține de drept, că de acea mașină răspundea cu semnătura sa, altfel... Șantaajul n-a ținut. Se vedeau nevoiți să-l coboare cu forța, dar până la urmă n-a mai fost cazul; s-a calmat în ultimul moment, aparent fără motiv, supunându-se în tăcere celui ce i-a întins brațul și l-a ajutat să coboare din incomodul său refugiu. O docilitate bizară, care pe mulți dintre noi i-a pus pe gânduri. Pentru că-l cunosc de atâta vreme și sunt convins că n-a fost o cedare din partea lui, la mijloc fiind cu siguranță altceva. Comportamentul lui este de atunci unul enigmatic, nemaideranjând pe nimeni.

N-o să vă vină să credeți, dar necesitățile comunității noastre au născut deja primele progenituri! Au apărut pentru început comercianții mărunți. Apoi, cu încetul, tăietori de drumuri și transportori. Iar nu cei din urmă, agricultori. Prima cantină-restaurant a deschis-o Lenuța Zam, grășana de

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 45 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

la „plan“, cu bărbatu-su cel nou, Ghiță.

Dintre atâtea schimbări ce ne asaltează acum, știrea că s-au observat fumuri ridicându-se de după dealurile din vecinătate a fost decisivă. Deci nu eram singuri! Ce a urmat nu era greu de prevăzut.

Ideea formării unui mic grup care să se ocupe de contactarea celorlalte comunități, să trateze diferite trocuri pentru a ne procura alimente, țigări, cafea, țesături, chibrituri și lumânări, cuie și topoare, lopeți și târnăcoape, i-a venit, poate nu întâmplător, lui Noni Rusu. Și tot el, împreună cu Trandafir și Gârbău, s-a ocupat ca alegerea primului nostru „sfat al bătrânilor“ să se facă pe baza votului individual și secret, nu prin ridicare de mâini. Din modestie, s-a trecut ultimul pe lista candidaților, și tot aceasta l-a făcut să ne lămurească cum că, pentru starea de început ce o trăiam, crearea mai multor partide politice concurente nu era deocamdată oportună și constructivă – un fel de tichie de mărgăritar. „Unul și bun, domnilor!“ Au fost însă multe voci care i-au adus suficiente argumente contrare, așa că Noni a strâmbat doar din nas, căci nu le mai putea face nimic.

Și astfel s-au născut „puterea“ și „opозиția“.

Eu cu Anda suntem ocupați până peste cap cu ridicarea căsuței noastre. Odată găsit locul ce trebuia să satisfacă cerința stabilității terenului, orientarea către sud a pantei dealului, accesul suficient de dificil pentru eventuali agresori, a urmat problema procurării bânelor, a pietrei pentru fundație, a trestiei din care vom face acoperișul etc. Discuțiile cu prietenii și vecinii le purtăm îndeosebi seara, în jurul focului cel mare pe care îl întreținem cu toții aducând din pădure brațe de vreascuri, crengi din copacii uscați. Învățăm unii de la alții cum se frământă și se presează în formă chirpiciul, cum se fac îmbinările bânelor fără piroane, cum se fac

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 46 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

gropile-capcană, cum se argănesc blănițele de jder, și câte și mai câte.

Nu-mi mai iese din cap și suflet prima noapte dormită cu Anda alături, sub acoperământul căsuței noastre, care, deși încă neuscată în interior, este îndeajuns de solid ridicată pentru a ne apăra de frigul iernii care va veni și ne dovedește că merită să avem încredere în brațele noastre, în ceea ce ne stă în putință...

„Ce-ai? Nu-ți place cum a ieșit arpacașul?“

„Ba e chiar foarte bun!“ am liniștit-o pe Anda, știind-o curioasă să-mi afle reacțiile la ultimele ei realizări pe linie culinară; mi le aștepta fără vorbe, trebăluind de formă pe lângă mine ori prin colțul încăperii unde convenisem să se ocupe de pregătirea mâncării.

Adevărul e că pe mine, la ora aceea, mă îngrijora în primul rând faptul că mâinile mele își pierduseră forma îngrijită, că bătăturile din palme îmi dădeau o neplăcută senzație de insensibilitate. Mă întrebam în ce fel aș mai putea scrie acum cu stiloul, închipuindu-mi-l că mi-ar aluneca mereu dintre degete, cum pățisem de atâtea ori cu bățul, tăiat în formă de lopățică, pe care îl folosim în locul furculiței și a lingurii, iar cauza, așa simplă și dureroasă cum este ea, trebuie luată ca atare: o piele bătătorită nu devine moale, umedă și aderentă la coada săpăligii decât abia după multe minute de efort susținut.

Norocul meu e că, momentan, n-am nevoie de stilou.

IX

Pe Calofleanu l-am reîntâlnit într-una din zilele vânatului, pe când ieșisem bine-dispus cu alți doi camarazi, tustrei purtând de-a curmezișul

équivalences

Cuprins

Pagina 47 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

pieptului arcuri din lemn de cireș sălbatec proaspăt întinse și la banduliera cu mănunchiuri de vergele din lăstari de alun, bine ascuțite, în speranța de-a ne întoarce acasă cu un prânz pe cinste. Era o dimineață dintre acelea rar întâlnite, în care te domină senzația de prospețime – începând cu iarba înaltă ce îmi mângâia gleznele și terminând cu luminozitatea aparte, de un albastru translucid, de apă marină, a cerului de septembrie –, iar asta mi-a marcat hotărâtor dispoziția.

Numai așa îmi explic motivul pentru care am găsit de cuviință că merita să-i dau binețe și lui, să-l scot puțin din aerul ursuz în care se izolase în ultima vreme de toți ceilalți. Vă întrebați ce tot am cu Calofileanu ăsta, acordându-i întreaga mea atenție. Sincer să fiu, nici eu nu eram lămurit pe deplin în această chestiune. Abia acum, când lucrurile au ajuns într-un punct de unde este cam târziu să mai pot da înapoi, asemeni deținutului care, pe nepregătite, văzându-se abandonat pe peronul unei libertăți hărțuitoare, singur, cu bocceluța în mână, se sperie, se retrage într-un ungher obscur și tânjește la siguranța lipsei de orizont cu care era obișnuit. Așa că nu numai curiozitatea m-a împins dacă i-am lăsat pe cei doi prieteni înainte și m-am oprit să-l observ de aproape.

Adoptase o altă atitudine. Resemnat – așa părea la prima vedere –, așezat direct pe iarbă, cu hainele în dezordine, duhnind a nespălat, a transpirație veche, Calofileanu scormonea acum depărtările cu un aer de apatie, de spășire destul de convingătoare. Ochi apoși și inexpressivi, înfrânt, dezumflat – își pierduse aura dominatoare, aroganța, nervii. Cât pe ce să îl plâng. Îmi părea bătrân, foarte bătrân, mult peste vârsta lui reală. Lângă el, cenușa unui mic foc și oasele unei păsări ce o doborâse probabil cu piatra.

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 48 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

A ridicat către mine niște priviri șterse – cred că mă aștepta.

„Ascultă-mă, Verescule, se vor întoarce vremurile... Ți-o spune unul care știe el ce știe, să ții minte asta. Dacă m-am priceput vreodată la ceva, apoi află că am știut oricând să miros tendințele, direcțiile imediate, politica. Tu, băiete, în definitiv la ce te pricepi? Spune, hai!

Și, cum, surprins de o asemenea temă, eu încă ezitam, a continuat:

„Vezi? Taci... Ești un boem, un visător, n-ai fost niciodată în stare de ceva făcut ca lumea. Păcat că nu-ți dai seama... Pe deasupra ești și mândru de tine... Deocamdată!“

Vorbise mocnit, cu privirea întoarsă din nou înspre zări nedefinite. Nu cred că-mi aștepta de fapt răspunsul; a rămas așa, neclintit, minute în șir. Boarea îi prăfuisese hainele, părul crescut în șuvițe lungi și rare, nasul, fruntea, obrajii, aducându-l foarte aproape de condiția unui mineral; numai astfel îmi explic aerul de străvechime, de înțelepciune matusalemică pe care-l degaja, așa spune, chiar cu insolență. În definitiv, asta și era: unul dintre ultimii prăfuiți târâți de hazard într-o lume nou-nouță.

„Ascultă... Știi la fel de bine... Totul depinde de cine-i mai stăpân pe situație. M-am gândit mult la asta, că de timp n-am de ce mă plânge. Până acum, mărturisesc, ai fost mai tare, felicitări! Nu m-aș fi așteptat să reușești... Atâta doar că, vezi tu, lumea mea era măcar verosimilă, pe gustul românului cel obișnuit, care se vrea condus, nu să-și bată singur capul. Lui îi ajunge să-i pună nevasta blidul cu fasole pe masă, să doarmă împăcat cu ea în brațe, ca să plece dis-de-dimineața voios spre carieră, la spartul pietrei. Că așa-i românul, om dintr-o bucată...“

„Iar cei ca dumneata?“

„Nu asta-i problema... Regula socialistă se ține minte ușor: unul con-

équivalences

Cuprins

Pagina 49 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

duce pentru toți.“

„Ar mai fi și alte păreri.“

„Ăia să meargă unde vor ei... Veto, niște apă, te rog! Ăia ducă-se-n...“

Cu toate că rațiunea îmi spunea că e stupid ce făceam, dar nu știu de ce, mi-am rotit privirea în căutarea aceleia căreia i se adresase. Și, ca pentru a-mi da cu tifta, din tufele de cătină a ieșit... cine credeți? Chiar ea, Veta, femeia noastră de serviciu!

Era îmbrăcată mai îngrijit de cum o știam, având coafura complet rearanjată – cocul ei cuminte, din coadă împletită, fusese înlocuit cu acel soi de caier de păr tapat, specific secretarelor de tot felul –, aducea, cu prudență exagerată, și având aerul că noul rol o pune la grea încercare, o tavă de inox, iar pe aceasta, un pahar cu apă rece. Nu-mi credeam ochilor: o cu totul altă Veta!

„...cluzie crezi c-am ajuns, ă? Ei, o spune fața ta uimită. Haide, nu-i așa că ai fost de când te știi la cheremul meu? La o adică, tot eu rămân șeful, recunoaște-o!“

„Măi, vulpoiul ăsta a luat-o razna!“ mi-am zis, amuzat de lațul ce mi-l întindea cu atâta perfidie. Să-i răspund cu un afront? Mă mai gândesc un pic – nu pot avea neobrăzarea să nu-i dau întrutotul dreptate. Pe tov’șef Calofileanu doar îl cunoscusem numai în postura de șef al meu și-al celorlalți. Dar treaba asta nu avea nimic de-a face cu adevărul înaintea căruia s-ar pleca orice nătâng.

„Ai avut și tu o scurtă hegemonie, poate fiindcă ești la vârsta critică. O altă adolescență, o nouă dragoste... Da, da...“ a mai spus, aparent degajat, tov’ Calofileanu, după care a urmat o tăcere de calvar pentru mine.

Socoteam că nu aveam nimic de împărțit cu el, ceea ce ni s-a întâmplat

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 50 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

tuturor n-a fost nimic pregătit dinainte, vreun complot, vreo revoluție sau așa ceva. E absurd; e ca și cum i-ai cere socoteală lui Dumnezeu pentru cum conduce destinele lumii. Ceea ce a fost să fie trebuie acceptat pe deplin, fără vreo pică și părere de rău. Asta mi-era credința și prea prost nu mi-a mers până atunci.

„Eu unul nu v-am făcut nimic rău, tovarășe Calofileanu!“ am îndrugat cu toate astea, fără a-mi da seama că astfel mă recunoșteam un outsider, afundându-mă și mai adânc în cele urât mirositoare.

Și, mai inconștient ca oricând, am pus și-un moț „tortului“ meu:

„Sper că nu credeți ca eu să fi conceput toată această lume – și mira-m-aș să înțeleagă careva cum ar fi posibil –, ci doar Dumnezeu care le știe... Luați-o de bună, zău, e spre binele dumneavoastră. Nu e atât de absurdă pe cât vi se pare, credeți-mă.“

După expresia schimbată a feței, primise exact ce-i lipsea.

„Ba tu, nimeni altul, sunt sigur acum! De când îți tot simțeam împotrivirea, dorința de a mă discredita cu orice preț... Da! Iată de ce mi-ai conspectat mereu alandala cuvântul la ședința de vineri: ca să mă fac de râs! Tu i-ai prostit pe toți cu iarba ta, tu ai fost cel care i-ai ademenit cu marafeturi de-alde astea, i-ai asmuțit asupra mea, numai tu puteai fi izvorul relelor. Cel puțin până acum te-ai ținut deoparte, ai făcut de capul tău ce vrei... Mi-ai scăpat din căpăstru, asta e. Dar, spre fericirea ta, ai recunoscut-o până la urmă – chiar și aici, eu sunt pentru voi tot *tovarășul* Calofileanu! Ascultarea superiorului o aveți în sânge, o simțiți cu toții...“

A da replica unor asemenea elucubrații însemna să te cobori alături de cel care le emite. Să-i fi vârat din nou pumnul de iarbă sub ochișori de popândău, să-i fi arătat ce cuib frumos mi-am ridicat eu cu Anda pe coasta

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 51 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

dealului, să-i fi arătat oasele de pasăre de la picioarele lui?

Dezgustat, am dat să părăsesc cât mai repede acel loc, să mă depărtez cumva de respectiva sursă a viitoarelor mele nevroze. Voiam să-mi ajung din urmă camarazii; ei se îndepărtaseră între timp considerabil, devenind două puncte vagi înspre orizont. M-am smucit.

„Heeei, așteptați-mă! Stați că vin, băieți!“

Ce se întâmpla, Doamne, cu mine? Nu mă puteam mișca din loc, iar în scurt timp i-am pierdut și pe ei din ochi. Mă comportam absurd, ca în visurile cu trenul apropiindu-se vijelios de mine cel încremenit în mijlocul șinelor, fără vlagă, ca în transă. Tot ce am reușit a fost să îngăim: „Tovar... domnule, tot ceea ce vorbiți n-are pic de sens...!“

Degeaba mă corectasem; el nu obișnuia să scape din mână vreun avantaj, oricât de mic.

„Zi, zi, că zici bine! *Tovarășe!... Tovarășe!...*“ repeta cu satisfacție Calofileanu. Iar apoi, ridicând vocea: „Verescule, te-ai născut mic! Ce știi tu... Eu, *tovarășul*, așa cum mă vezi și te văd, voi fi salvatorul vostru, al nației române, eu, cu forțele divine de partea mea, mai curând decât crezi... Iar partida noastră atârnă de cine e – nu-i așa? – mai dat dracului...“

O sclipire, ceva care mă înflora, niște inflexiuni parcă olimpiene s-au reflectat în ochii lui – de obicei atât de meschini –, însă, deodată, atât de vii. Tot atunci, ca o descărcare nervoasă mult așteptată, a râs nefiresc de zgomotos.

Apoi, în sfârșit, explozia.

„Încetați! Încetați! Încetați!“

Urlase iar venele gâtului mai să-i pleznească, cu mâinile ridicate deasupra capului. Făcea semne în cât mai multe direcții.

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 52 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

„Nu mai suport anarhia asta, gata! Priviți pentru cine ne strofocam și dădeam noi reprezentații!... N-o merită săracul de el... Nu mă înduioșezi cu tâmpenia ta, dar deloc, Verescule! Și tocmai de tine mă temeam că-mi vei lua scaunul... Ptiu! Hei-hei, voi ăia, n-ați auzit?! Sfârșim comedia!“ a mai strigat el cu voce strunită, sigur pe autoritatea lui. „Apă, apă, Veto, dă-mi odată...“

Și-a scuturat disprețuitor hainele până la ultimul fir de praf, a scos de la pieptul sacoului o batistă incredibil de curată, iar cu ea a început să-și șteargă meticolos, fără grabă, ochelarii. Cu câtă plăcere o făcea... M-a frapat că, dacă până cu câteva clipe mai înainte avusese o chică crescută, șuvițe neîngrijite, soioase, acum îl aveam înaintea pe „tov’șef“, pe Calofileanu cel dintotdeauna, având vechea lui cărare impecabilă și firele de păr lucind de briantină.

„Rusule dragă, ia-l pe Vanea și pe Firăroiu și mobilizați oamenii pentru curățenia cea mare!“ s-a răstit el, pe tonul cunoscut, bățos. „Să terminăm odată cu toată aiureala asta!“

Atunci, pentru a doua oară în viață, mi s-au prăvălit dulăii. Unul câte unul, ca secerăți, cădeau încâlciți, într-o teamă de moarte. Iar fără ei, cine mai eram eu... Vedeam cum, într-adevăr, în jur încetaseră toate. Rămăsesem în picioare, dar simțeam cum mă fărâmițam încetul cu încetul pe dinăuntru, că mă puteam surpa în orice clipă. Nu știu, deși mă îngrozea iminența unor tenebre neiertătoare, nimic din mine nu-mi dădea ghes să încerc să fac ceva anume. Pur și simplu așteptam. Îmi tresăreau puțin buzele, atât.

„Privește, omule!...“ a mai zis, hotărât să-și dovedească triumful, aplecându-se apoi să rupă o fâșie de iarbă. „Uite...“

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 53 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

Când spun *fâșie* înseamnă că asta și vreau să înțelegeți: *o fâșie!* Ceva de natură textilă, sau mai degrabă semănând a imitație ieftină de verdeață făcută din hârtie creponată. Calofileanu se depărtase în răstimpul cât a durat încremenirea mea. L-am revăzut pe când tocmai doboră cu lovituri anemice de picior câteva tufe.

„Uite...”

Cădeau rigide, ca niște bucăți de iască or de mucava, descoperind pe porțiuni, apoi în întregime, un monstru negru, încă unul... Birouri masive ca niște bivoli, lucindu-și placa de sticlă, mese de lucru cu vopseaua sărită de pe muchii, mașini de scris.

Câte unul, au început și ceilalți.

Se supuneau încruntați indicațiilor lui Noni Rusu, care se învârtea printre ei, atent, părând să pună multă iritare în ceea ce făceau – se demonta ce era recuperabil, restul fiind dărâmat și pus în grămezi. Nu se putea spune că așteptaseră în liniște clipa aceea finală. Un aer de mohoreală acră îi învăluia pe toți, apărându-mi ca actorii unei premiere, despre care tocmai au aflat că se dovedise a fi un fiasco și că piesa nu va mai fi jucată, iar lor le fuseseră șterse cu buretele orele de învățare, de repetiție, ceea ce pe ei îi dorea la propriu – nu vor mai lua o lețcaie pe ele.

Dar vinovăția? Un responsabil pentru toate cele întâmplate tot trebuia să existe. Nu mă puteam gândi decât la mine, doar fusesem unicul spectator în acea sală imensă, de dimensiuni strivitoare... Culmea, îmi părea că fusesem adus acolo numai ca să-i văd de aproape: întunecați, ridați incredibil de adânc, ciolănoși mai cu toții – nici măcar unul nu surâdea –, lăsând parcă de înțeles că voiau să termine cât mai repede ceea ce le revenea, în

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 54 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

speranța că vor fi lăsați astfel în pace. Aveau cu toții chipuri alungite, ochi umflați, încercănați, ca după un lung nesomn.

Șeful preluase din mers regia; conta orice amănunt pentru el.

„Nu te uita la mine, Firăroiule, ia-ți băieții și dați jos norul ăla nenorocit! Ăla mic, mai în spate... Nu-l vezi? Da, bine... Haideți, mai repejor! Ce-i cu voi, moleșiților?! Uite reflectorul galben cum arde de pomană, Vaneo!”

Lumea se descompunea în fața mea, bucată cu bucată – cerul, muntele, pădurea, pârâul... Erau dezvăluitți pereți anoști, tavane afumate cu ventilatoare negre, grupuri sanitare duhnind amoniacal, vrafuri de dosare. Sau mai știi, era de fapt acoperită o lume... Deocamdată totul se dovedea a fi desenat ori zugrăvit cu bidineaua pe hârtie ieftină. Hârtie jupuită, mormane de hârtie. Câteva bucăți mototolite mi-au ajuns la picioare – erau desene naive, făcute cu stângăcie, semănând cu opera unor preșcolari. O hârtie asemănătoare celei de maculator, uneia de ambalat prin piețe untură, brânzeturi.

Mă simțeam îngrozitor. Mi-am pus întrebarea dacă chiar fusese nevoie de un regizor în cele prin care trecuserăm cu toții, iar dacă, într-adevăr, fusese, atunci unde naiba greșise acel regizor? Admit, poate am fost o pradă ușor de amețit, de manevrat, cea dintâi victimă. Atâta doar că filtrasem totul prin simțurile mele! Analizasem cu mintea curiosului totuși *o lume!* Nici chiar așa de neajutorat să fi fost. Era clar, ceva scârțâia în mecanismul aparent al lucrurilor.

„Trebuie făcut neapărat ceva!” m-am auzit spunându-mi, și decizia asta a însemnat începutul trezirii. Undeva, în adâncurile mele nelămurite, un bob de jar a prins să pulseze, să fumege, să prindă formă, să capete tot mai multă strălucire...

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 55 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Ca și-n alte dăți, primii care au simțit modificarea au fost prost-crescuții mei dulăi. Au năvălit, hămăind, s-o întâmpine. Li se părea firesc să fie soarele lor, chiar dacă era același de care, cu puțin în urmă, se temuseră de moarte. Odată ce-i mirosiseră palmele și-i simțiseră căldura dăruită fără alte condiții, relația lor se schimbase. Ei, cu devotamentul lor fierbinte, mi-au adus soluția.

Mă convingeam tot mai mult că eu însumi fusesem regizorul. Dar cum de nu-mi dădusem mai demult seama? Ca să vezi, mă distribuiseam singur! Păi, cu siguranță, doar de mine, de unghiul chinuit din care priveam lumea depinsese alcătuirea acesteia. Dar acum?... O, mulțumesc, Doamne!, înțeleg, înțeleg acum: totul s-a redus la a-mi face o imagine de ansamblu, una proprie, numiți-o cum vreți, poate viziune. Într-adevăr, totul e să te încrezi în felul tău de-a privi lucrurile.

„Haide, Verescule, mișcă-te odată, pune și tu mâna, nu sta ca o momâie de tărățe. Ce nu înțelegi? Spune, omule! Aici e doar hârtie. Hârtie! Așa un pământău n-am mai pomenit... Lasă, lasă, de-acum o să te trimită partidul în tratament la mare, la Predeal, la Zam, la Socola!...” a mai spus Calofileanu, lăsând să-i curgă din gâtlej un șuvoi de răs, urmat imediat de cascada celorlalți, a ușurare.

Își terminaseră treaba; îi simțeam acriți, folosiți, secătuiți, posaci.

Am început să râd și eu, dar nu prea tare, de unul singur. Nu mă puteam abține – chicoteam în surdină, mușcându-mi câte puțin vârful limbii. Era plăcut să-mi simt pieptul cum se eliberează de tensiune.

Calofileanu, căruia-i vedeam ștergându-i-se de pe chip semnele bunei dispoziții, cum trecea la un disconfort vădit, se uita prelung la mine. Era cert: el, cu flerul lui, nu mă mai suspecta de criză nervoasă. Presimțea,

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 56 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

mai mult decât să intuiască de ce anume râdeam. Numai de veselie nu putea fi vorba la mine, ci de altceva, mult mai grav: de o amară și crudă compătimire! Ceea ce observam era că lui îi scăpaseră lucruri esențiale. Îl orbise mulțumirea așa-zisei lui „victorii glorioase asupra anarhiei contrarevoluționare“.

Va fi amarnic pentru el să constate că de fapt eu râsesem de ceea ce ne înconjura – birourile, dulapurile, bibliorafturile, mașinile de scris, cele două ghivece cu mușcate, nu erau tocmai cele scontate de el. Ferestrele biroului deveniseră acum ovale, iar din marele portret de pe perete zâmbea o figură practic necunoscută. Și mai cumplit: cei care îi răspuseseră la numele de Luci, Noni, chiar Firăroiu, erau de fapt niște sosii neconvingătoare. Numai eu, Anda și cu el rămăsesem aceiași!

La o adică, era și natural să se ajungă aici. Cum de crezuse Calofileanu că drumul de întoarcere va mai putea fi călcat pe vechile urme? Între timp tălpile s-au mai tocit și ele, călcătura o ai deci diferită, chiar tu însuși nu mai ești exact același. Sărmane tov' șef, ți-a scăpat chichița asta!

O prezență caldă m-a învăluit din stânga, o mână s-a furișat într-a mea. Era Anda; căuta să mă tragă la o parte. „Să plecăm, Buți...“ mi-a șoptit ea cu glasul înecat. „Te scot eu de aici...“ Apoi, cu disperare abia reținută: „Vino! Lasă-i, nu te pune cu ei, sunt nebuni cu toții! Te implor, fă-o pentru amândoi, Buți, până nu e prea târziu...!“

Încă ceva a nuanțat atunci înțelegerea mea. Mai era și Anda... S-o nesocotesc, aveam oare dreptul? Oare lumea în care voiam să exist o va presupune și pe ea? Poate da, poate nu. Un întreg univers stătea însă în cumpănă, depindea doar de ceea ce voi face; poate și eu de el. Iar dacă aș fi lăsat să mi-l spulbere, ce s-ar fi ales din stâlpul de susținere al rostului

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 57 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

meu? Multe, prea multe întrebări se încâlceau sub țeasta mea înfierbântată. După cum, într-o clipită, o imagine reflectată în luciul unui lac de munte se răsfire în unde concentrice, tot mai largi, când o simplă pietricică o atinge, la fel s-ar fi întâmplat și cu universul meu. Asta numai dacă aș fi bătut în retragere, o știam.

Ca un cablu mult prea întins, așa eram.

„Fugi!“ i-am spus Andei. „Salvează-te. Nu încerca să mă înțelegi... Când mă vei înțelege, vom fi iarăși împreună.“

Am strâns cu hotărâre un bolovan – unul autentic, n-aș fi conceput să fie altfel – și n-am mai vrut să știu nimic în afara lucrurilor demne de crezut.

Și astfel, aruncându-mă în vârtejul ce se formase în mine, l-am lăsat să mă dizolve, să îmi recompună identitatea. Așa că, iată-mă-s, am ajuns printre voi, acum e rândul vostru să mă acceptați cu toate betesugurile mele. Însăși prezența voastră îmi întărește convingerea că am făcut ceea ce trebuia – nu m-am zbuciumat deci în zadar. Desigur, voi înțelegeți ca și mine cele istorisite aici, nu mă îndoiesc de asta. N-am făcut decât să vă reamintesc experiențele amare prin care am trecut cu toții; doar că m-ar durea să le știu date prea ușor uitării.

Oricum, în linii mari sunt mulțumit. De acum înainte nu-mi rămâne decât să mi-o imaginez venind pe Anda.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 58 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Geamănul

Ca și cum jos, în curte, nu l-ar sștepta nimeni, Stelian rupea încet, momârlănește, din pâinea țărănească, înghițind mai departe, cu dumicați dureros de mari, piftia de porc. Ce dacă, ducă-se... Statul în spatele lui nu făcea decât să-l întărate, să-i vină să lase totul baltă.

Și, zău, ar fi păcat. Nu cunoștea mâncare mai suculentă, mai îmbietoare ca asta. Îi dădea fiori teribili să-și folosească degetele, să le simtă ude, luncose, lucind ca smălțuite, să desprindă de pe ele cu vârful limbii bucățelele limpezi de răcitură. O mâncare care nu balonează, nu zăpușește ca celelalte. Ba, în plus, pentru el prospețimea aerului înghețat ce învăluia castro-nul avea aroma zăpezii din preajma Crăciunului, așa cum îi plăcea lui s-o țină minte – călcată-n picioare, amestecată cu sânge și măruntaie încâlcite, învăluită-n aburii porcului abia înjunghiat –, iar sloiurile moi ce i se zben-guiau acum între limbă și pereții gurii îl făceau să răsuflă scurt și des, împrumutându-i ceva din vioiciunea unui vier tânăr.

Într-adevăr, doar în armată mai trăise ceva asemănător.

Pe atunci, mai exact de Sărbători, în pachetul trimis de maică-sa el căuta înainte de toate usturoiul. Se și apuca numaidecât să zdrobească în dinți, vârtos, unul după altul, căței cu nemiluita – îi oferea satisfacții vecine cu ale sexului. Diavol de pătimaș, el ținea pleoapele strânse, așteptând

să-i ia foc, rând pe rând: cerul gurii... gâtlejul... adâncurile nasului... Și tot atunci, cuprins de-un curaj dement, se repezea – pe drept cuvânt, sinucigaș – și dădea difuzorul la maxim, să-l izoleze cumva de acea lume cu rânduiești hingherești, mai cu seamă de ordinele, de înjurăturile lui Silă, cel mai nesuferit caporal al garnizoanei, un romașcan măsliniu cu privire viermănoasă. Ținea parcă cu tot dinadinsul să iasă din rând, avea mare nevoie de asta. S-ar fi vrut un zurliu, un periculos, să-i țină și el pe alții cu sufletul la gură.

Așa, ațâțat de toate bazaconiile astea – să-l fi zăpăcit somnul greu al după-amiezii? –, Stelian s-a ridicat să băjbâie ca apucatul cu mâna prin spatele frigiderului, scoțând de acolo un vin de culoare îndoielnică, tulbure, într-o butelcă mare de plastic. A luat de pe masă cana în care avusese dimineață lapte – nu-i păsa de era spălată or ba – și a umplut-o ochi. De ridicat a ridicat-o destul de crispat; un soi de grijă superstițioasă îi încorda brațul până la tremur. Și la ce bun!, că până la urmă tot a pleoscăit o labă de găscă cât toate zilele pe mușamaua mesei. A mormăit ceva urât, dar și-a lipit, oarecum ușurat, cana de buza de jos.

Nu, încă nu...

Neclintirea ochilor, căscarea pupilelor, toate-i trădau ezitarea. Ar fi dat orice numai să nu se mai gândească atâta. La mama dracului cu nehotărârea lui cu tot...

Și a înjumătățit cana dintr-o sorbitură.

Ptiu, pe-a mă-sii de poșircă! – vin oțetit și cald.

S-a sculat de pe scaunul scund de bucătărie, făcându-l să alunece sub masă cu o smucitură de picior. Ajuns la fereastră, de acolo a scrutat cu ochi apatici ce se mai întâmpla prin curtea cu garaje mohorâte, din beton, înghesuită între blocurile puse față în față – două potcoave cu opt etaje.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 60 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Ușa bucătăriei a fost aruncată în lături.

– Ce dracu, tati?! Dacă nu vrei să vii, nu te obligă nimeni, dar spune-o!...

– Vin, micuțo, ai și tu răbdare..., și Stelian a înfruntat cu seninătate ghețarul din ochii fetei.

„Dar amarnică mai poate fi! Auzi, să mă mișc la comandă... E nărăvașă rău! Mereu de zor, de zor...”

Bombănea mai mult din obișnuință, căci în fond era obișnuit cu izbucniri de genul ăsta, și nu era neapărat nevoie de nervii lui; știa bine ce-o să-i azvârle-n nas Eleonora. Fiică adoptivă, desigur, dar o crescuse cu mâna lui... Cum să nu, îi înțelegea tinerețea, îi îngăduia și așa destule. Una peste alta, însă, dacă o mai înfrunța sau o necăjea câteodată, era și pentru că de la o vreme fata asta îi răscolea niște simțăminte curioase, cu totul nelalocul lor. Pizmă, poate pică, dracu știe...

– Uite cum arăți... Dar drege-te odată! Vrei să te vadă Jean-Vincent așa? Hai tati, zău, e târziu!...

– Da, bine-bine... Adică ți-e rușine cu mine. Un nespălat, așa-i? Mă faci să schimb macazul, fir-ar... Și numai de dragul șmecherului tău! Vrei să uit înc-o zi cine sunt, da? E-n regulă, micuțo, dacă altă cale nu-i...

Atâta doar că un pișicher ca el n-ar face atâta caz de florile mărunții. Un nărăvit cunoaște foarte bine felul setei iscate de o singură înghițitură, chiar așa acră cum o fi fost aceea, mai ales că gustul vinului încă-i persista pe sub limbă, printre măsele, ridicându-i din măruntaie niște ecouri amarnice.

Așadar a dus, cu prefăcută supușenie, sticla la gură și a golit-o în mai puțin de un minut.

– Uite, micuțo..., a zis el trăgând aer în pieptul secătuit – timp în care

[Équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 61 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

pișcătura gazelor oțetite se făcea tot mai simțită, năvălindu-i numaidecât în nas, făcând să și-l simtă irizat, ca un balonaș de săpun lansat din vârful unui măr pădureț...

– Am făcut-o! Acum hai să mergem.

– Nu, tati!, l-a strunit însă, Eleonora. Mai așteaptă un pic, te rog...

Tânăra, cu mâna pe clanță, nu-l scăpa din ochii ei iscoditori; era limpede, voia să se convingă de ceva anume. Prevederea asta pe Stelian îl amuza; de mult nu mai fusese într-o așa formă bună:

– *Enfin, si tu le veux, ça me convient...*

Cu privirile deodată înseninate, Eleonora și-a înhățat poșeta de pe raftul cuierului și a dispărut în hol.

Da, lui nu-i rămânea decât să-i calce satisfăcut pe urme. Realiza cât de sigur pe el putuse să devină în doar câteva clipe. Îl reconforta, acesta fiind exact efectul ce-l scontase. Așadar, în mare, ziua părea să fi început cu dreptul.

În automobil l-a cunoscut pe spilcuitul franțuz achiziționat de fata lui cea zburdalnică în urmă cu o săptămână, la târgul de carte *Bookarest*. Cam bătrâior pentru Eleonora! Ochelari cu ramă fină, neagră, tunsură sport, nas cu bază piramidală puternică, privire flegmatică, asortare sacou-pantaloni-cravată fără cusur.

Abia schimbaseră câteva amabilități, că individul s-a și arătat curios să afle dacă el a lucrat vreodată în Franța. Era recunoașterea pe care, din capul locului, Stelian a savurat-o ca pe-o compresă caldă, binemeritată, pe șalele lui de cotoi bătrân. Franceza lui surprinzătoare, graseiată cu măsură, era una dintre enigmaticele pe care el însuși le-ar fi vrut elucidate.

Nu se îndoia cătuși de puțin: drăguța de Eleonora mizase pe acel efect

[Équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 62 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

de scenă. I-a ghicit-o, în fugă, pe față. Numai că uite, împrăștiată cum este, uitase de-un lucru stânjenitor pentru noul ei prieten, căci prevenirea lui Jean-Vincent i-ar fi scutit de momente penibile. Încă din primele momente, Stelian surprinsese posomorârea acestuia. Pricina era evidentă. Oricare altul ar fi reacționat așa; sărmanul, se pomenise strângând mâna unui părinte de „numai“ patruzeci de ani. Pe deasupra și vitreg...

Acum și câteva lămuriri asupra comportamentului său bizar.

Dacă ar fi vorba numai de năucitoarele cunoștințe pe care le tot scotea „din mânecă“ Stelian în conversație, de folosirea cu naturalețe a câtorva limbi de largă circulație (evident, o cultură demnă și de-un universitar!) – lucru de care fiică-sa se convinsese pe viu –, și tot ar da de gândit, ar însemna ceva mai mult decât rușinoasa bălmăjeală a unui alcoolic. Faptul că își dădea bine seama de unde i se trag toate acestea, de ceea ce se întâmplase de fapt cu el, asta îi întărea convingerea că n-o luase de fapt cu totul razna.

Se înfierbântase și Stelian, ca omul, la un chef. Avea pe atunci mai puțin de douăzeci și unu de ani, cam vârsta de acum a Eleonorei. Tocmai pierduse, alături de alții, un pariu consistent cu care-l ademenise Deneș, un coleg amator de performanțe aberante. Nu știa cum, dar uite, omul ăsta mai în vârstă ca ei, cu fața lui lucioasă, de plapumă, guraliv și prieten cu toată lumea, i-a înmărmurit pe toți, la propriu. Și-a bătut chiar acolo, în fața lor, un cui în cap. Da, chiar așa, un cui ca toate cuiele, nici mic, nici mare; și l-a înfipt în craniul tuns chilug, între firele de păr abia răsărite! Siguranța lui, cât și cadența fără cusur, de metronom, a loviturilor cu care Deneș folosisc scrumiera cea grea, de sticlă, ca și atârănarea în final a prosopului, n-a lăsat vreun dubiu: n-o făcea pentru prima oară. Scârbit

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 63 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

și înșelat, așa se simțise Stelian atunci. O senzație de rău insuportabilă. Numai pe calea asta putea el ajunge ca, după ce azvârlise pe gâtlej pu-hoaie de țuică bistrițeană, să pună alt rămășag, de data asta pe-o ladă de coniac „Napoleon“. I se năzărise să citească în acea noapte toată biblioteca sărbătoritului. „O să rad eu rafturile astea, până la ultima cărțuie, n-aveți frică!“ se încrâncenase el. Au pecetluit rămășagul cu un „apă-foc-noroc“ de tot hazul, punând în el întreaga lor tinerețe de muncitori pe-un șantier vast cât o vale intramontană, unde-i adusese foamea de câștig rapid. Degeaba l-au luat cu toții în bășcălie, ba chiar unora încăpățânarea lui stricându-le și cheful. El o ținea însă una și bună: să treacă numaidecât la fapte.

Stelian, ori poate cel ce tocmai se trezea în el, se baricadase îndărătnic în camera cu biblioteca până târziu, în zori. A răsfoit ca bezmeticul tot ce scotea de pe rafturi. Dacă la început, pentru un ritm alert, citise cu voce tare, treptat, însă, observând că nu-l prea ajuta, a trecut la cititul în diagonală. S-a lăsat, astfel, ore în șir, sfâșiat pur și simplu de-o patimă nemaîntâlnită, ajungând a fi în stare să uite de toți și de toate. Dar n-a fost să fie, fiindcă odată cu ivirea zorilor petrecăreții au năvălit peste el, silindu-l să plece împreună acasă.

Și nu, nicidecum, starea asta nu fusese simplă dambla de bețiv. Ea i se declanșase de atunci ori de câte ori puneă în gură o băutură oarecare. Una alcoolică, se înțelege. Pe calea asta a citit tot ce-i căzuse în mână prin casele camarazilor de pahar, chiar dacă majoritatea sfârșiseră prin a-l evita. Căci el, nerecunoscătorul, le ținea companie doar până la deschiderea poftei, dar lăsându-i baltă de îndată ce da cu ochii de vreun raft cu cărți.

O altă curiozitate: tot la beție, și cu precădere în localuri de noapte, satisfacția lui preferată era să se ia în gură cu persoane dintre ce-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 64 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

le mai respectabile, mai instruite în primul rând. Le ținea piept cu o neașteptată dibăcie, ba de multe ori chiar lăsându-le fără replică. Unde mai pui că superioritatea acestora, cum era și previzibil, se surpa o dată cu numărul paharelor date pe gât, pe când, ce vreți, dinspre Stelian lucrurile câștigau în claritate. N-ar fi destăinuit însă nimănuși că „nemaipomenita lui deșteptăciune“, o dată cu mahmureala dimineții, se risipea de fiecare dată în neant, nelăsând urme, precum curcubeul. Iar ciudățenia tainei nu se oprea aici. Hai, că mintea i se împotmolea și se încetoșa, mai treacă-meargă, nu asta-l umilea pe el. Pe el îl măcina faptul că atunci, la trezire, nu-și mai simțea capul cât o baniță. Senzația acum era de lovitură. Una zdravănă, încasată lateral. Nu-i vâjăia decât jumătatea stângă a capului. În rest, nimic! Pauză... Iar la gândul sinistru că poate cineva i-ar fi desprins din cap, cu toporul, poate cu satârul, cealaltă jumătate, el nu știa decât să zâmbească silit.

Pare neverosimil, dar pe nici unul dintre cei pe care îi uluise rapida lui „intelectualizare“ nu-l contrariase faptul că, în mijlocul colegilor de șantier, Stelian nici nu voia să audă de întreceri, de pariuri, chit că-l provocau, râzând, mai toți șefii. Și nu teama de a-și umili adversarii era grija lui, ci simplul motiv că trebuia să respecte o realitate ca toate realitățile. El, în stare de trezie – asta i-o impunea, „regulamentul de ordine interioară“, altfel riscând desfacerea contractului de muncă –, nu era cu nimic mai breaz ca alții. Și asta era situația, basta. Îl enerva la culme când ceilalți îi solicitau lucruri imposibile, nemaîntelegându-și până și apropiatii, care mai nou garantau cu mâna pe inimă fel de fel de elucubrații pe seama sa. La auzul năzdrăvaniilor de care s-ar fi făcut vinovat, Stelian se bloca din capul locului, roșind ca un băiețandru. Cine-i putea garanta lui în fond

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 65 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

adevărul... Și apoi, câți își mai amintesc de cele săvârșite la beție? Cel mai bun exemplu i-l oferea propriul lui tată. Chipul buimac al acestuia îl impresionase nu de puține ori; avea expresia cuiva care tocmai află că fusese cules dintr-o stație de troleibuz, dintr-o băltoacă de vomă.

– Tati, te rog...!

Probabil bătea câmpii. Asta-i riscul când una gândești și trăncănești alta.

Jean-Vincent șofa cu siguranța celui purtând în genă codul automobilului, în același timp părând a-și păstra intactă și atenția pentru stolul de porumbei ce ieșeau din gură tatălui prietenei sale – gură, ce-i drept, cam spartă azi –, vrând parcă a-și face o imagine convingătoare asupra acestuia, căci probabil aflase lucruri contradictorii despre el. Revenit la prezent, Stelian a înțeles că starea bugetară a culturii românești nu e tema potrivită pentru un interlocutor pus pe sporovăială.

– Haideți, dar sincer, *monsieur Stelian*... Acolo, în sufletul dumneavoastră, de cine sunteți mai legat: de Mr. Jekyll, ori de doctor Hyde?

„Era la curent, va să zică... Are poftă chiar și de săpături!“

Atins în punctul său fierbinte, dureros ca un furuncul stând să pleznească, Stelian abia și-a putut înfrâna reacția violentă. Și cum respirația agitată l-ar fi dat de gol, a întors capul, brusc interesat de reclama pe lângă care tocmai treceau.

„Ironie?... Băscălie, poate?“ Se pare că Nora pregătise temeinic momentul... Dar cel mai mult îl umilea zâmbetul zeflemitor decupat în profilul lui Jean-Vincent.

– Fii bun și lasă-mă aici, amice.

– Tati...!

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 66 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

– Măi, Nora... Chiar nu pricepi? Eu nu sunt ciudățenia ta de bâlci!

– *Oh, mais non, monsieur Stelien, ce n'était pas justement mon intention!* s-a precipitat franțuzul să drege sensul dat de *papa* unei modeste glume de atmosferă.

După ce i-a calmat acuzând o indispoziție, și-a amintit că era așteptat la o familie de prieteni. Au înghițit-o, dar le-a întrezărit mutrele bosumflute prin geamul portierei atunci când le făcea cu mâna de pe trotuarul din dreapta bulevardului. Puțin îi păsa; ocazii vor avea ei destule să se cunoască îndeaproape.

– Hei, Stel! M-am tot gândit zilele astea la ce mi-ai spus.

Un bărbat de cincizeci și ceva de ani, în cămașă pepit, cu mâneci scurte, traversa înspre el strada. Era Pompiliu Mera, redactor al unei reviste culturale ce depindea de subvențiile bugetare ale primăriei; scrisese câteva volume de versuri, unul de proză scurtă, unul de publicistică, drept pentru care, cel puțin pe plan local, avea aura și considerația omului de litere consacrat. Părul suficient de lung, încărunțit prematur, de un alb uniform, îl avea pieptănat în arcadă peste creștetul lustruit de calviție, ameliorând ceea ce se mai putea din aspectul său, oarecum bătrânicos.

– N-am mai întâlnit o ființă ca tine, Stel... Ai reușit să mă pui pe jăratec după discuția aia de la „Ema“, când te-am cunoscut prin Genu, a spus acesta gâfâind, marcat de efortul depus pentru a-l ajunge din urmă. Auzi, de ce nu-ți încerci șansa în scris?

Și-a redus pasul, punându-l în acord cu cel al lui Mera, iar acum evoluau unul lângă celălalt, la pas. Ce să-i fi spus? Că a citit mult prea puțin, că patima asta nu se știe dacă-l va lăsa vreodată baltă și că se considera din ce în ce mai ignorant? Că i-e frică să dea frâu liber unor aberații, unor

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 67 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

speculații cărora încă nu îndrăznește să le spună gânduri?

– Nu știu... Am un scris mizerabil, mai rău ca al doctorilor, și Stel a schițat un zâmbet, privindu-și interlocutorul pe sub fruntea sceptică.

– Vorbești serios?

Mera surâdea ca la un banc bun. Și cum Stel nu catadicsea să iasă din muștenia lui jenată, acesta i-a venit în ajutor la modul degajat, pe un ton cald, bine timbrat:

– Ți le bat eu la mașină, dragă, dacă asta-i buba. Zău, nici o problemă!

*

Și de atunci a tot scris.

Destule, într-adevăr, neașteptat de multe. A început cu ce avea mai la îndemână – câteva eseuri, două plachete de versuri, note de jurnal, mai încolo chiar un roman experimental –, oprindu-se în cele din urmă la teatru. În presa literară a vremii romanul și eseurile au fost dintru-nceput catalogate drept revelații, iar cele trei piese din volumul publicat cu ajutorul lui B. L. Ristea – om de afaceri întâlnit frecvent la „Ema“ (el însuși cu „apucături“ literare) –, i-au fost puse în scenă aproape simultan, și, lucru deloc neglijabil, mediatizate la mici intervale de cele trei canale ale televiziunii publice.

De obicei societatea se mândrește cu autodidacții ei. Nu și-a pus însă nimeni problema dacă și aceștia, la rândul lor, se consideră îndatorați respectivei societăți.

Părăsirea șantierului a însemnat pentru Stelian o agitație de lungă durată, prostească, ar fi zis, semănând prea bine a calvar. Vechile lui amicitii

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 68 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

parcă deodată se voalaseră, se diluaseră, iar lui cerându-i opinteli serioase pentru a le menține în limite acceptabile. Pe stradă ori în tramvai, întâlnirea vreunui prieten nu mai însemna altceva decât amabilitate, alipirea obrajiilor cu afecțiune „regăsită“, cum o fac numai diplomații de confecție. Mai schimbau uneori și priviri complice, dar atât. Iar când prietenul catadicsea să scoată o vorbă inteligibilă, se simțea de la o poștă că acesta se exprima nefirec, că omul n-ar fi conceput ca o bazaconie ieșită pe gură lui să-l coste situația privilegiată de a fi prietenul unei personalități de talia lui Stelian. Era și de înțeles; ziariștii mișunau peste tot.

Încă din primele zile, odată cu vestea succeselor sale, șefii șantierului, cu toții oameni practici, au știut să mobilizeze împreună valul felicitărilor. Mulțimea de guri căscate de surpriză a trecut fără multe mofturi la expresia veselă. A fost sărbătorit asemenea unui fiu al comunității proaspăt promovat între seniorii echipei de fotbal *Universitatea*, cu alte cuvinte s-au pus la bătaie fondurile strânse pentru evenimente neprevăzute. Și totul s-a încheiat cu o masă de pomină la restaurantul „Minerva“, în marea sală de mese a fostei cantine muncitorești, unde se organizau de obicei nunțile, botezurile și parastasele în cartierul lor.

Măcar dacă s-ar fi oprit totul aici...

A fost nevoie până la urmă să se mute și din apartamentul de bloc, unde el și Nora avuseseră convingerea că-și vor petrece tot restul vieții. *Uniunea Scriitorilor*, împreună cu *Consiliul local*, care de altfel îl distinsese pe Stelian cu titlul de „cetățean de onoare“, le-au pus la dispoziție o vilă cu două nivele și foisor în zona rezidențială a orașului. Alt moment stânjenitor pentru el. A trebuit să le facă cunoscută vecinilor, pe care se obișnuiseră a-i considera un fel de rubedenii, noua lor situație. Iar felicitările acestora

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 69 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

au marcat cum nu se poate mai brutal începutul înstrăinării. Oricum, cu străngeri de inimă, cu priviri ezitante, dar a trecut și hopul acesta.

De pe o cu totul altă poziție, Eleonora, s-a bucurat din suflet de aceste schimbări, considerându-le spre binele amândurora. Tot ea, împreună cu „celălalt“, s-a pus cu multă seriozitate pe treabă, una deloc simplă, nepierzând din vedere nimic din ce le era cu adevărat necesar. Se afla, vădit, în elementul ei. Unica lui sarcină s-a rezumat la a nu încurca orele când trebuia să-și ia „rația“.

Pentru început s-a răsfățat cu lucruri pretențioase: whisky Chimas, whisky Regal-ul, Gold Lebel-ul, Ballantine's, ginul Beefeater, tequilla, sambuca, romul Baccardi, brandy-ul Carlos I, coniacul Remy Martin, berea irlandeză... Mai apoi însă, o dată ce-a parcurs gama durerilor de cap, s-a întors spășit la vechea lui votcă.

Important era că, fără alte pregătiri speciale, Stelian s-a deșteptat peste noapte într-una din încăperile noii lor locuințe. O dimineată de aprilie, pare-se, una dintre cele anoste. În jurul lui, oriunde-și arunca ochii – pereți noi, tablouri, unghere străine... Când și-a bolborosit stinghereala, Eleonora, care-și abandonase parcă și orele de somn, i-a oferit, cu vioiciune de zile mari, noutățile survenite între timp. N-a putut protesta; avantajele erau cum nu se poate mai evidente. În afara capului – mahmureala mocnea la locul ei, pe partea stângă –, dacă-l durea totuși cu adevărat ceva, era că nu-l lămurise încă nimeni ce va avea el de făcut de aici înainte.

În clipa de față aștepta – greu de spus ce anume –, dar aștepta, lăsat pe-un colț al canapelei, cu coatele sprijinite pe genunchi. Zumzetul surd venind de undeva din străfundurile ființei de care acum trăgea parcă toată lumea, pentru el era avertismentul cel mai concret cu putință. Căci dacă pe

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 70 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

Stelian l-am privi și altfel, nu numai pe dinafară, am descoperi în el niște spații înfiorătoare, imense, devastate de-un frig cumplit, asemeni vidului cosmic. Poate numai astfel ne-am da seama că, în realitate, el avea nevoie de un sprijin mult mai consistent, pe care se poate conta. În orice caz altceva decât firavii săi genunchi.

A rotit, absent, cu două degete, cartea de pe măsuța din apropiere. Numele lui era acolo... Titlul... „Ne-vro-ze... în... tur-neu...” Da, suna... curios. Nu-l tenta s-o răsfoiască. Mă rog, cu penultimul volum a fost altceva; simplă curiozitate. Adevărul este că se îndoia să-i folosească la ceva.

Poftim, și telefonul...

Țârâitul insistent, cu melodia lui imposibilă, l-a târât în cele din urmă lângă comodă. Moale, fără prea multă convingere, a ridicat receptorul. Îl ținea suspendat în aer, de parcă n-ar ști la ce servea.

– Stel...? Stel! Uff, răule, îți place să mă ții pe fir... Răspunde, măi, odată! a auzit vocea pițigăiată a Eleonorei strecurându-se anevoie prin orificiile receptorului.

– Da..., spune..., a consimțit el după alt moment de balans.

– Ăăă... Tati?... O, credeam că-i *el*... Ce făceai? Sper că n-ai uitat, trebuia să-l lași pe *Stel*... La șase, la „Casa Universitarilor“ e comemorarea lui Papacostea, nu mai știi? A promis să spună și *el* câteva cuvinte, n-avem ce face...

Zăpăcita!, de parcă numai „el“ ar fi putut să-i răspundă...

I se întâmpla de fapt frecvent în ultimele săptămâni. A surprins-o de câteva ori privindu-l descumpănită, ba chiar și roșind, lucru de care n-o știuse capabilă – ea, băiețoasa, cu pornirile ei impulsive, total nepotrivite unei fetișcane de douăzeci și unu de ani. Însă altceva l-a încurcat

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 71 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

pe el, și încă teribil. Într-una din dimineți a găsit-o dormind lipită de el, aproape goală. Părul îl avea năclăit de transpirație, împrăștiat pe perna ce răspândea mirosul greu al băuturii amestecate.

Și nu e de mirare că și-a pus cât se poate de serios problema faptelor de care el habar nu avea, fiindu-i pe nedrept trecute sub tăcere. A oftat, știind că venise vremea să facă și el ceva, să nu mai fie doar dus de mână, ca un orb; ceva care să-l scoată din pâcla ce-i afuma creierii. Potrivite i s-au părut acele momente accidentale, nesuferit de lungi, când se pomenea „ca picat din cer“ în mijlocul câte unei reuniuni simandicoase, unde cu toții îl tratau ca pe-un rege. De descurcat, se descurcase de fiecare dată binișor, reușind s-o scoată cumva la capăt. Și nu că ar fi avut idee de cum trebuia să se poarte, dar avea noroc cu beculețul său roșu, care începea numaidecât să pâlpâie: „Bea repede! Bea repede ceva!“ La început, buimac, și luând-o ca pe-un imbold divin, nu i se opusese; din contră, improvizase cu sârg, glumind, de pildă, că n-ar strica să-și mai „răcorească“ și altfel gura. Abia târziu a înțeles că de la mână până la gură, paharul putea foarte bine să și aștepte...

Și, cum era singura posibilitate de a da paravanul tăcerii la o parte, nu s-a mai sfiit. N-a făcut altceva decât să profite de neglijențele lui *Stel*, de neștiutele lui clipe de somnolență. A tot înregistrat, a băgat la cap, căci ocaziile nu trebuiau irosite. Uite, ultima agapă fusese oferită de Aurica Lupșa, o poetesă „de gașcă“, și probabil se întorseseră acasă pe la patru dimineața. Ce să facă, se convingea o dată în plus că lumea în care intraseră și se învăteau acum amândoi, cu trâncăneala ei prețioasă, cu bârfă și perversitate academică, cu ocheade și expresii alunecoase, n-o menajase deloc pe Eleonora. Or, în afara lui cine-ar cere puritatea?... Numai că pe el

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 72 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

îl sfredelea de prea mult timp viermele îndoieiilor de sine ca să mai pretindă ceva.

*

Nici cu ea treburile nu stăteau prea grozav.

La început, și doar ca posibilitate, o duruse ideea că Jean-Vincent ar putea considera legătura lor ca pe ceva estival, de concediu, iar persoana lui „tati-Stel“, pe care la început o tratase cu rezervă și oarecare sarcasm, peste noapte a devenit „o chestiune fulminantă“ – audio-vizualul, în definitiv, îi era mediul profesional. „Habar n-ai câți oameni de știință (întâmplător, cei din Franța...) s-ar înghesui să-l studieze!“ Iar de câteva zile se interesa de taică-său cu o insistență pe puțin spus enervantă. De fapt, cine știe, poate asta îl mai reținea în preajma ei.

Și uimitor era că acum toate astea o lăsau rece.

Mai grav era ceea ce se petrecea în tainița ei, refugiul oricărei femei. Ca un voal luat de pe ochi, revelația căzuse cu cruzimea ghillotinei: bărbatul pe care fusese obișnuită a-l numi, încă din grădiniță, „tati“ avea cu doar patru-cinci ani mai mult ca Jean-Vincent... În plus – și aici toată carnea-i fremăta –, Stel nu avea multe puncte comune cu acest „tati“ al ei!

„Stelian“?... Ei, nu, Stel era Stel, așa va rămâne.

O fascinase cum pe zi ce trece îi întinereau ochii, cum câștigau în profunzime, în culoare, dobândind parcă acea luminescență specifică abisului, lucru de altfel valabil și în prezent. Discuțiile cu Stel (nu trăncăneala cu „tati“) o înfierbântau asemeni unor călătorii prin ținuturi fabuloase. O, desigur, și „tati“ îi spusese cândva, la culcare, destule povești minunate.

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 73 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

Numai că fantazările lui Stel – așa arbitrare, capricioase, cum or fi ele – o transportau într-un alt mod, azi, ca femeie în toată puterea cuvântului; o făceau să plănuiască răsturnări de situație, să-și pregătească la modul concret o viață pe care n-ar fi sperat-o înaintea apariției lui.

Dar cât o mai sfâșia să-i vadă comportându-se atât de absurd! De parcă i-ar fi legat cineva spate în spate, numai să nu poată avea vreodată aceeași perspectivă. Unul înainte, celălalt doar îndărăt.

Și mai rău ca toate, omul pe care l-a admirat dintotdeauna lângă mama ei se metamorfozase acum în ceva cu totul diferit. Un bărbat... Înaintea ei se închegase ca din neant un individ cu aer propriu, un farmec aparte, nejuțat, conceput parcă anume după standardele ei de exigență. Și toate astea, în urma unei băuturi oarecare... Eleonora s-a scuturat ca atinsă de o hidoșenie. O răvășea nu atât impietatea față de cea care-o născuse, cât obsesia incestului.

Chit că legătura lor de sânge nu avea bază reală, ceea ce-i lipsea, însă, era împăcarea cu ea însăși. Căci, subiectiv vorbind, o legătură tot exista... Iar de copilărie nu se poate scăpa una-două, după chef.

Acesta era motivul pentru care, în judecata ei, separarea se produsese de la sine, încă de la început. De o parte, „tati“ – un necivilizat, un butucănos în gesturi și vorbe, dar cald, protector în tot ceea ce o privea –, iar de cealaltă, acest „Stel“, „născut“ cu nici șase ani în urmă – cultul, sensibilul cu ton afectat, distant, cel pentru care Universul se împarte în Spirit, Materie și Artă, aceasta din urmă hibernând pe undeva, pe sub troienele de „puțenie“ ale umanității.

Pentru ea, Stel nu era decât un imatur, un suflet firav într-o lume rapace, iar asta o făcea să sângereze, să vadă nesiguranță la tot pasul,

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 74 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

să-și promită că, oricât ar costa-o, nu-l va scăpa vreodată de sub aripa ei ocrotitoare.

Sumedenie de sensuri se întretăiau astfel în cugetul Eleonorei, o hăituiă în permanență, făcând-o să bată descori în retragere, amețită, obligând-o să aibă răbdare, să le aștepte decantarea. Cum cele mai multe rezolvări se ivesc abia târziu, pe muchea disperării, nici ea nu intenționa s-o forțeze pe-a ei. Și la o adică, indiferent de calea găsită, în imediatul lor halucinant rezolvarea ar fi semănat prea mult a sentință.

*

– Domnu’ Stelian, mă iertați, dar poate vă mai aduceți aminte de mine...

Insul îl reținuse prinzându-l delicat de stofa mânecii. Stel nu știa să-l fi cunoscut cândva. De fapt n-ar trebui să-l mire, doar nu era prima oară. Totul ținea de penibilul noului său statut, în care două cercuri largi de cunoștințe, diferite în multe privințe, cumva trebuiau împăcate. Încă se mai amăgea că până la urmă lucrurile se vor așeza. Din nefericire, astfel de situații fără libertate de mișcare constituiau supliciul lui de zi cu zi.

Băiatul surădea cu toată figura – genul adolescentinului costeliv (tip frânghie înnodată din loc în loc), îmbrăcat modest, după posibilități (pantaloni călcați până la luciul, pantofi bine făcuți cu cremă), suficient de curat, și părând, după privirea aceea imensă, de cefalopod surprins de năvala luminii, dindărătul unor ochelari cu dioptrii adăugite, a fi un candid –, sperând și el, ca toți ceilalți, să fie acceptat între cunoștințele sale. Era o situație la care Stel ajunsese să reacționeze pur mecanic.

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 75 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

– Iartă-mă, dar pe stradă mie tot la ale mele-mi stă capul. Am probleme până și cu rudele din pricina asta. Atrage-mi atenția dacă mă mai vezi așa, cu ochii pe pereți, nu mă supăr. Bine? Așa e, nu ne-am mai văzut de multșor... Zi, cum o mai duci?

Formula era simplă; cu ea ieșise din impas nu de puține ori.

– Chiar mă mai știți? Că nu îndrăzneam... Cred că și doamna Eliza și-ar fi amintit de mine. Știți, eu sunt Țundrea, băiatul din podul blocului. Ichi, cel cu tropăitul!

Numele „Ichi“, într-adevăr, îi suna cunoscut. Parcă ea, Eliza, îi spunea uneori ceva în legătură cu numele ăsta. Ia stai un pic...

– Nu te ajutam noi cu mâncare? Și cu haine, pare-mi-se. Dacă nu mănșel, erai blond, cu chică mare, creață. A, da, parcă mi-ai făcut rost de niște galben, din-acela alimentar, de la „Feleacul“, unde-ți făceai școala.

– Vedeți?... Mă știati!

Țundrea își scosese ochelarii și-și netezea fără efecte vizibile părul tuns perie. Clipea des, mișcat că fusese recunoscut.

– Atunci, poate ați auzit de copiii mei...

Într-adevăr, Eliza, altruistă din fire, se legase sufletește de băiatul ăsta, se făcea chiar responsabilă pentru actele lui nesăbuite. Se interesase îndeaproape de buclucurile ce-l însoțeau ca scaietii, începând cu întovărășirea cu o alcoolică, și continuând apoi cu nașterea – unul după altul –, a celor patru copii. Se revedea cum, în timp ce urmăreau buletinul de știri la postul local de televiziune, Elizei îi săriseră-n ochi Ichi cu copiii lui, așezați pe treptele primăriei; pe cartonul ce le atârna de gât scria: „greva foamei“. Se pare că garantase cu apartamentul de bloc – unica lor proprietate – un credit, pe care, fără să stea pe gânduri, l-a băgat într-una din aiuritoarele

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 76 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

afaceri în sistem piramidal care trâmbița îmbogățiri miraculoase. Nenorocirea era că, o dată cu prăbușirea acestuia, el și numeroasa lui familie urmau să fie aruncați în stradă de oamenii băncii creditoare.

– Da, am auzit câte ceva.

– Păi sigur, ne-au dat pe post! Păcat n-au mai arătat și cum i-am rezolvat.

Încetul cu încetul, pe măsură ce vorbea, Ichi Țundra reîntra în vechile contururi. Pesemne părul cărunt și fața arsă inegal de soare să-i fi refuzat inițial suprapunerea cu imaginea din minte. Însă iată: aceeași osatură îngustă, ochi resorbiți, de orb, de o micime surprinzătoare la scoaterea ochelarilor cei grei, gura carnoasă, fostă buză-de-iepure, de unde și aerul său de veșnică bună-dispoziție, de naivitate deplasată, dacă nu și mai rău.

Drept care, cu zâmbetul pe buze, Ichi a povestit cum le găsisese copiilor săi adăpost la un cămin de oligofreni, cum primise asigurări pentru buna lor îngrijire. Nevastă-sa? Dispăruse de câteva luni. O căutase cu poliția prin suburbiile capitalei, unde s-ar fi putut să încerce a-și reface viața, scotociseră până și-n canalul morii din satul ei, însă degeaba.

„De invidiat băiatul ăsta...”

Ceea ce pentru mulți oameni, pentru cei mai mulți, ar însemna un lucru anormal, de neconceput, la Ichi faptul că nu-și putea aprecia și chiar percepe condiția socială ținea mai degrabă de inconștientă, de un anume handicap sufletesc. El cu certitudine va rămâne toată viața captivul aceuiași scenariu cu happy-end obligatoriu. Toate întâmplările, dar absolut toate, lui Ichi îi vor părea mereu promițătoare, după cât și de firesc i-a acceptat, fără mofturi, cu fața lătită de încântare, ajutorul în bani. La despărțire, bietul băiat l-a condus din ochii lui luminoși, mustindu-i de

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 77 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

recunoștință.

Avea și Stel motivul lui să zâmbească. Ceea ce-l încânta pe el acum, poate și cu oarecare sadism, era că, cu ocazia asta, descoperise cum să se poată strecura în fondul de memorie al „frățiorului“. Un atu considerabil și, la nevoie, armă...

Ce nu poți face cu insistență și puțină disperare!

*

Singur vântul, la răstimpuri, mai tulbura pacea nopții. Nu convingea însă pe nimeni, căci abandona de fiecare dată repede, la fel de spontan cum se iscase.

Umăr lângă umăr, cu mâinile înfundate în buzunare, ei călcau agale asfaltul pe care din când în când luceau, asemenea băltoacelor de apă, câteva petece de smoală ori de ulei scurs, în lumina farurilor câte unei mașini vâjâind prin dreapta lor.

Eleonora, ea cel puțin, nu mai avea de gând să facă concesii. Simțea situația lor pe zi ce trece mai ambiguă, mai amenințătoare. Se săturase. O vor descâlci ei cumva și gata. Atâta doar că o treabă ca asta cerea din capul locului mult, mult tact. Și nu că i-ar repugna să-l pună, brutal, în fața faptului împlinit, dar, dintre temerile sale, o îngrijora în primul rând firea lui păcătoasă, de ursuz care le pune pe toate la inimă. I s-a părut cel mai potrivit o asemenea plimbare făcută în liniște, fără multe vorbe, ca măcar o perioadă să-i preocupe același lucru. Știa cât de irascibil putea fi el câteodată. Pentru „tati“, Eliza, mama ei, a însemnat, desigur, enorm, și nu vedea cum va accepta raționamentul ei. Cum adică, dreptul la o viață cât

équivalences

Cuprins

Pagina 78 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

de cât normală? Suna evident prost. „Știi, tati, eu și Stel...” Doamne, nici vorbă. Dacă se temea de ceva, era tocmai stângăcia lui „tati” în tot ce făcea, ca de pildă acum, când își arunca în toate direcțiile brațele, picioarele, până și trunchiul, de la mijloc în sus. Felul ăsta pătimaș, imprezibil, îi secătuia ei fondul de inițiativă.

În clipa când i-a propus să iasă în aer liber, l-a simțit venindu-i în întâmpinare. Chiar neașteptat de afabil. Asta o fi descumpănit-o? În fine, poate, pentru că a observat cum îl amuza fâstăceala ei, zâmbetele cu care ea încerca să și-o mascheze.

Dar inevitabilul tot trebuia să se producă. Așa, din mers, fără o vorbă, a asistat la transformarea lui într-un îns timorat, cu priviri tulburi, lucru pe care, în definitiv, îl și avusese tot timpul în vedere. Doar cu o zi înainte îi prinsese bărbia cu degetele lui calde, ca de lemn șlefuit, și o silise să-l privească în ochi. Înjositor de vinovată, așa se simțise. Tocmai, fiindcă înțelesese că pentru „tati” totul se reducea la fapte, la certitudini.

Ei da, numai așa luase ea hotărârea să taie nodul dintr-o lovitură.

Valul violent de aer rece, fire de nisip și alte frânturi minuscule, stârnit de un camion cu remorcă, le-a înțepat obrajii, silindu-i să-și închidă repede ochii. Eleonorei i-a umflat și răsfirat coama de păr aspru pe umărul lucios al impermeabilului. S-au strâmbat amândoi, scuișându-se de mai multe ori pe jos nisipul scârțâitor dintre dinți.

Măcar aveau ce face!...

Au urmărit, ca pentru a-și clarifica intențiile, cum se dizolvau în neguri cele două luminițe roșii. La fel, aparent adormiți, ascultau ecourile provocate de zăngănitul remorcii. Îi intimidă de fapt tăcerea vastă dimprejurul lor, calmul desăvârșit al nopții, simțindu-se în mijlocul unei impozante

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 79 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

săli de judecată, unde fiecare, neprivind decât înainte, așteaptă tensionat apropiata confruntare.

Prezența conturului fragil al fetei făcea din Stelian o siluetă nu atât înaltă, cât masivă. Mergea mișcându-și mâinile lui vânjoase, inutile acum, cu palmele bălăbănindu-i-se ca niște cârțițe moarte. Clipa ieșirii din muțenie, din cumpăna sufletului său contorsionat, la care jinduse răbdător și laș destulă vreme, o presimțea mai aproape ca oricând. Frisoanele ce-l cutreierau acum nu făceau decât să-l pregătească pentru ce va urma.

Ei, poftim, copilul Elizei, fetița atât de încântată să aibe și ea în sfârșit un tată, uite, îl ia pe sus într-o plimbare aiuritoare, noaptea... Vina era numai a lui, a cui să fie? Fără prostia cu cititul bibliotecii n-ar mai fi fost nimic din toate astea. Deneș cu cuiul lui, că l-a ambiționat? Pe dracu! Pofta de citit mocrise mai demult în el, dar i-a plăcut să ducă traiul prietenilor lui, să se bucure cât mai era tânăr, să cunoască viața așa cum e ea. Dar iată, totul în jurul lui începea să miroase a stătut, a împuțit. Micuța Nora nu mai e micuța Nora. Este... Altcineva, ăsta era cuvântul. Din coconul Nora ieșise Eleonora... Iar dacă îi ușura ceva povara cugetului său slinos era că nu semăna maică-sii. Ba încă de mică fusese o pasională, ea pusese dintotdeauna patimă, flacăără, în ceea ce-i plăcea cu adevărat. Se poate spune că o simțise mai demult, dar nu într-atât cât să-l pună pe gânduri. Cum ar veni asta, o copiliță de douăzeci de ani să fie atrasă de cel care a crescut-o, ba chiar râvnindu-l în taină, cu ardoare femeiască? Ce, doar că nu era carne din carnea lui?

Lui, unul, i-ar fi fost peste putință să treacă peste copilăria Norei, peste faptul că-i întinsese brațele s-o prindă din zbor la serbările școlare de sfârșit de an, când lua coronița de premiantă, peste nopțile petrecute la

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 80 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

capul patului ei, unde un trupușor se zbătea în febra bolilor vârstei, peste excursiile pe Retezat făcute cu ea în cărcă...

- S-a cam răcit... Miroase a ploaie. Ce facem?
- Bine, bine... Hai!

Supuși, au făcut un tur-împrejur. Undeva la vale, sub ochii lor, licărea ghirlanda orașului.

Oare ce înțeles or fi dat ei ieșirii ăsteia aiurite de noapte, din moment ce nu îndrăznea nici unul să facă primul pas? Nu se arătau deloc dornici să se înfrunte. Sau, mai știi, tocmai pentru că fiecare, în sinea lui, se aștepta la prea multe din partea celuilalt.

Au realizat că nu mai mergeau în pantă, că ajunseseră pe un pod înalt, deasupra unei vâlcele largi. De-o parte și de alta se căscau hăuri umplute cu o ceață sumbră, prin care străpungeau vârfulurile de grafit ale câtorva molizi.

S-au oprit lângă parapet.

Eleonora simțea nevoia să-și primenească plămâni cu răcoarea aceluia aer, chiar dacă purta în el amprenta iute-afumată, anevoie de confundat, a căii ferate ce trecea undeva pe dedesubt.

Pe Stelian îl frământau în continuare multe. Nu se va mișca de acolo până la ivirea unei ieșiri oarecare. A apucat strâns în pumni țeava parapetului – răceala ei îi făcea bine. Și nu minutele sau orele cât vor zăbovi acolo îl interesau pe el. Atâta doar că, pe nesimțite, văzduhul s-a umplut cu stropi mărunți, fără greutate; le simțeau numai atingerea rece, pe față, ca vârfulurile unor ace ușoare. În rest, aceeași încordare surdă de la început.

- Mergem? a sfâșiat el răgușit, cu părere de rău, tăcerea.

Pașii le cădeau acum grei, alternând de la sine în coborârea lor mono-

équivalences

Cuprins

Pagina 81 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

tonă. Pe Eleonora adierea tot mai rece, mai umedă, ce le venea din față, începea s-o zgribulească.

– Tati, înțelege-mă, țin enorm la tine... Dar și la... *Stel*. Mi-e greu să-ți spun asta, mi-e tare greu...

– Ascultă, Nora..., l-a auzit fata cum își coboară el tonul în registrul grav, făcând-o să-și simtă inima apucată între fălcile unei menghine, tu cât m-ai cunoscut pe mine? Zi cinstit, ai vrut asta vreodată?

*„La dracu, smucito, tocmai acum te mânca limba?! Trebuia luat pe departe, cu o răbdare îngerească!...“, și-a reproșat Eleonora înciudată, dar și speriată de vocea stranie a lui „tati“. Cum dracu să-l facă să priceapă că ea cunoștea deja totul despre viață, că își propusese să-i smulgă acesteia mai mult ca posibilul, că în *Stel* vedea un viitor la care va participa cu întreaga ființă, cu tot ce era mai bun în ea, că ambiționa pentru ei tustrei lucruri de neimaginat? Că egoismul de familie nu e neapărat o crimă? Și, mai important ca toate, să-l arate că ea își făcuse din situația lor aparte – aici instinctul de femeie în toată puterea cuvântului, natură care n-ar rămâne datoare cuiva, o călăuzise din plin – însăși rațiunea vieții!*

*Și ar mai fi ceva. Chiar dacă ar înțelege-o, unul ca „tati“ nu putea consimți ca cel cu care făcuse ea dragoste acum două nopți să aibă alte percepții trupești decât ale lui. „La urma urmei, nu mi-e tată de sânge!“ se revoltase Eleonora în clipa când, somnoroasă fiind, mâna ei se retrăsese ca electrocutată de pe șoldul păros al celui care, într-o fracțiune de secundă, încetase a mai fi *Stel*... Îl recunoscuse instantaneu; numai „tati“ putea sforăi în felul acela.*

– Ba te cunosc, nici o grijă. Dar ce m-a rugat *Stel*, care te știe mai bine decât îl știi tu, e numai în interesul vostru. Așa că dac-ai fi puțin atent...

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 82 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

– Lua-l-ar dracu... !

Nu atât zăduful pe care i-l ghicea sub pojghița de stăpânire, cât vocea lui întărită a făcut-o să tresară.

– Deci tot mâna lui! *Stel!* Peste tot *Stel...* Și de-asta mă purtai tu pe mine noaptea, prin ploaie?!

Ca, după o pauză ciudată, să se răzgândească:

Dar nu mă tem de ce-o să zică. Dă-i drumul!

Ușurată, Eleonora își revenea. Îl simțea în sfârșit sătul de duplicitatea scrâșnită de până atunci, dornic de teren stabil sub picioare, chiar dacă n-ar recunoaște-o.

I-a reamintit că mai încercase de câteva ori să poarte împreună o discuție, numai că nu ajunseseră la vreun rezultat. Ori n-a avut răbdare s-o asculte până la capăt (s-o fi lăsat măcar să se liniștească, că o văzuse în ce hal de agitație ajunsese), ori nu știuse ea să-și depășească emoțiile, care de fiecare dată o sugrumaseră, făcând-o să se zăpăcească, să se retragă în ea.

Numai că acum, sincer vorbind, nu-i mai păsa, a ajuns să îi fie lehamite de rolul ei în mascarada pe care, de dimineața până seara, trebuia s-o joace. A obosit să-și tot schimbe, așa, după client, rufăria sentimentală, se simțea o târfă. Și ce simplu ar fi fost ca Stel să-i fi lăsat „frățiorului“ câteva rânduri pe-o coală de hârtie, sau – în comun acord – să fi ținut împreună la zi un carnet, un jurnal cu nemulțumirile lor. Ar fi schimbat multe lucruri! Stel s-a dovedit însă un prăpăstios; pur și simplu se îndoia de capacitatea lui „tati“ de a înțelege situația și-i era frică să nu recurgă la fapte necugetate, poate chiar la sabotaj.

Ea, Eleonora – de fapt singura cu posibilitatea de-a le vorbi, în parte,

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 83 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

fiecăruia pe limba lui –, nu vedea chiar atât de negre lucrurile. Ar fi vrut o deschidere totală, o convenție cu interesele amândurora puse la vedere, pe măsură, ei revenindu-i doar grija norilor de furtună ai unei negocieri la sânge. Evident, Stel exagera în privința sensibilității lui „tati“, târăgănând astfel lucrurile. Și iată, slavă Domnului, momentul convenabil pentru ei tustrei se pare că sosise. O dată și-o dată tot la ieșirea din carcera orgoliilor trebuia să se ajungă!

Pe de altă parte, dacă va fi de acord s-o asculte și n-o va întrerupe, n-ar fi curios el, „tati“, să afle la ce concluzie a ajuns Stel însuși cu privire la enigma nașterii lui – a lor, se înțelege –, adică ce și cine anume erau, în fond, ei amândoi?

Nimic? Asta înseamnă că nu avea nimic împotriva. Ei bine, atunci atenție: ei nu erau altceva decât niște gemeni siamezi!

De împărțit, oho, ar avea ei destule – aceiași plămâni, aceeași inimă ori aceeași pereche de picioare, ca majoritatea siamezilor –, ci UN SINGUR TRUP. Același trup, din creștet până în tălpi! Și nu tandemul reprezentat de ei doi, Stel și „tati“, era de fapt noutatea pe care trebuia s-o afle el. Asta ținea de angajamentul ei, chiar dacă-i va părea o gogomănie. Deci din nou, atenție!

Îl va mira poate, dar în mic, situația lor se repeta la nivelul sub-conștientului oricărui alt om, chiar a celui de pe stradă. A lor era urmarea unui simplu concurs de împrejurări, și nici acela tocmai normal. Dar mai întâi trebuie lămurite câteva lucruri de bază. Pe scurt, cele două emisfere cerebrale ale unui individ oarecare sunt, foarte probabil, sediile unor personalități mai mult sau mai puțin asemănătoare, totuși distincte, în ciuda faptului că aceste jumătăți par a fi contopite în partea lor de mijloc.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 84 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[Ieșire](#)

Sau, la scară planetară, în bezna aceleiași mansarde – miliarde de siamezi!

Trebuie stabilit ceva: de regulă, în capul oricărui semen de-al nostru, exact ca în cazul a doi gemeni, deciziile aparțin unei singure emisfere. Este cea care, încă de la o vârstă fragedă – poate chiar înaintea nașterii – preia conducerea întregului, iar de aici înainte nemailăsând-o vreodată din mână. Tainele navigării printre obstacolele vieții sunt apoi dezlegate în ani, din mers, ba chiar agonisite – rapacitate instinctivă! –, iar celeilalte jumătăți de creier nelăsându-i decât răspunderi minore.

Cu totul alta se dovedește situația când creierul descoperă viciul. Senzații noi, tari, fals eliberatoare – ca de pildă, beția. Ei, aici e aici... Efectul dezinhibant al alcoolului, pătruns pe căile binecunoscute în vene și artere, se va manifesta, selectiv, cu precădere în această emisferă-cârmaci. E în firea lucrurilor, căci, fiind partea obosită, dar și obișnuită a-și rezerva totdeauna partea leului, ea se va grăbi să preia îndoit ori întreit mai mult sânge. Și nu-i de mirare, tot ea va trage prima pe dreapta... Urmarea? Constrânsă să treacă acum la timonă, jumătatea „de rezervă“ nu se va descurca la început prea strălucit. De unde altă copilărie, o nouă școlarizare în ale mersului biped, în ale vorbirii și gândirii logice?... Cum însă, din fericire, starea de amortire alcoolică nu durează o veșnicie – somnul își are rolul lui –, copleșitoarea povară îi va fi ridicată de pe grumaz o dată cu instalarea mahmurelii „coechipierului“. Iar aici, după spusele Eleonorei, „Stel“ avea convingerea că nefirescul situației lor s-ar datora în principal unei înzestrări genetice defectuoase. Cum adică, două emisfere, ca ale lor, până la un punct întru totul simetrice – lucru derutant, în sine –, să se fi dezvoltat de la început într-un permanent raport invers? Inteligenței

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 85 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

să-i corespundă o voință sub orice critică, iar celeilalte părți, mediocră în multe privințe, să-i prisosească încă de la naștere? Poate tocmai de aceea, grație unui banal rămășag pus la petrecere, emisferei mai bine înzestrate i-a fost oferită șansa unei repuneri în drepturi... Și nu numai că a făcut față cu brío noii situații, dar a depășit orice așteptări. Așadar, s-ar impune un armistițiu, o înțelegere nu doar pe criterii morale, dar și pur fizice. Continuarea sabotării celuilalt prin intermediul trupului comun nu era altceva decât războiul orbilor, unul care nu se poate pierde ori câștiga. Mai pe scurt, al sinuciderii. Ar fi deci în interesul amândurora ca „tati“ să-și depășească încăpățânarea în care s-a baricadat în ultimul timp.

– Chiar așa simplă vi se pare vouă tărășenia asta? Cum adică, eu să fiu doar suplinitorul, iar el, „titularul“?!..., a mârâit aproape imediat „proprietarul de drept“.

– Da, tati, dacă așa-ți place ție să-i spui...

Eleonora încă spera să-l domolească în vreun fel.

Pe neașteptate, însă, presimțiri sumbre au străfulgerat-o, văzându-l cum a pornit cu pași aruncați înspre marginea șoselei. Nenorocirile ce spânzurau la orizont au paralizat-o din capul locului.

Stelian se oprise în dreptul unui mesteacăn înalt.

– Tati, te rog, termină, fără prostii! Te vede careva...

Nu mai avea aer, nici destulă forță să i se opună.

El și-a sprijinit mâinile de acel trunchi alburii, lăsându-se apoi în genunchi pe pământul jilav.

– Nu, tati...! a gemut abia auzit Eleonora.

– Uite aici, mă, Deneș, uite-te bine!, a ajuns la ea strigătul lui gâtuit. Iaca, mi-l bat și eu! Parcă numai tu ești șmecher?!

équivalences

Cuprins

Pagina 86 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

Stelian s-a repezit cu creștetul în scoarța copacului. O dată, a doua oară, a treia, a patra...

– Ești normal, omule?!!

Urlase. Simțea că o ia și ea razna.

Zgomotul acelor izbituri o pătrundea, o fisura ca un piron lovit sacadat, necruțător, în capul pieptului, cu un baros. Era sunetul osului aflat în punctul său de rezonanță, când nu mai suna ca de obicei, surd, ci devenea tot mai tânguitor, mai limpede, ca al unei cutii de violoncel. Țipătul de dinaintea sfărâmării... Numai că, surprinzător chiar și pentru ea, haosul din minte i s-a repliat prompt, i s-a ordonat cu rapiditate, luând pe neașteptate forma și luciditatea cristalului.

Din câteva salturi a fost lângă Stelian.

Mănuind poșeta ca pe o ghioagă cu lanț, s-a năpustit cu o ploaie de lovituri, pe unde nimerea, asupra acestuia.

Nu scoteau o vorbă. Fiecare, îndârjit, lovea în cineva. Fiecare suferea pe cont propriu, nesupunându-se decât propriei neputințe. Două ființe deznădăjduite care, întâmplător, s-au întâlnit pe-o punte aducând a tăiș lung de cuțit. O apă vijelioasă, curată, numită *Adevăr*, trece undeva pe dedesubtul lor. Ele n-o mărturisesc, dar știu foarte bine că apele aceluia râu, așa primejdioase cum par, sunt de fapt unica soluție. Până la urmă renunță la mândrii, se hotărăsc, se iau frumușel de mână și coboară-n iureș. Ceea ce știu ființele acestea e că oricare fir de apă, dacă i te încredințezi pe de-a-ntregul, odată și odată tot la o mare te va scoate...

Așa cum arătau ei acum – gâfâind, livizi la față, hainele în neorânduială, ciufuliți, pătați de noroi –, s-au rezemat unul în celălalt pe drumul către casă. Le ajungea să se audă respirând tot mai stăpânit.

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 87 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

O dată pătrunși în aerul închis al holului, mult prea uscat, dar emanând suficientă intimitate și miros de interior proaspăt dereticat ca să le reinjecteze drogul confortului, și-au pus impermeabilele la uscat pe umerășele pregătite, după care s-au refugiat tăcuți, fiecare în spațiul său.

Istovită, Eleonora s-a lăsat să cadă pe taburet, în fața oglinzii.

S-a descotorosit, fără să se mai aplece, de pantofii uzi ce-i schingiuiau picioarele; nu o interesa pe unde ajung. Distrată, și-a dezmoțit tăpile, degetele strivite, albite de umezeală. Cu un ultim efort și-a smuls peste cap, zbătându-se, bluza de lână, mai grea ca oricând, azvârlind-o pe tăblia patului.

În tot acest timp, aparent indiferentă, se evalua în oglindă, tratându-se ca pe o nouă și indezirabilă colegă de cameră. Și-a scuturat capul cu putere, repunându-și la locul știut șuvițele rebele. Și-a adus mâinile la spate, a desfăcut cu degete reci prinzătoarea, scoțându-și apoi sutienul, încet, cu migală, ca pe-o formă de savarină.

Lipsită de gânduri, și-a învăluit în priviri absente bustul gol, deja cufundată în plăcerea scărpinatului pe sub sâni. A căscat lung.

Cine mai știe dacă or fi închis ei vreo clipă ochii... Oricum, indiferent de asta, zorii s-au revărsat la puțin timp după sosirea acasă. Niște zori neprimitori, mai friguroși ca în ziua precedentă.

Așadar, încă o zi de umplut... De ce s-ar mai da ei jos din pat? Nu le promitea altceva decât cenușiul cunoscut. Ba un rahat! Depindea și de ei ce urma să li se întâmple.

*

Jalnic... Castanii capitulasera.

équivalences

Cuprins

Pagina 88 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

Impunătorul lor frunziș, bine aerat, de cu numai o lună în urmă, se răsucise, se zbârcise, lăsându-se desprins la fiiece pală de vânt. Aceeași rugină ronțăise până și cupolele intimității verzi de deasupra aleilor. Castanii deveniseră niște gheare diforme, agățate în continuare de un cer părintesc care, vai, acum le arăta atâta răceală...

Un handicapat tânăr, sprijinit în mersul sincopat de o doamnă sobru îmbrăcată – probabil mama –, bolborosea cu însufletire ceva. Folosea propoziții scurte, dese, pe ton gutural. După cum arăta – deșirat, ușor aplecat de umeri, cu părul căzut la baza sprâncenelor într-un breton tăiat de curând –, părea un întemnițat scos la plimbare cu ghiuleaua la gleznă. Discordant cu această primă impresie, de înlănțuit, era însă entuziasmul ochilor săi, pe de-a-ntregul fascinați de freamătul lumii ce-l înconjura. Se vede că ieșea rar în aer liber. Ceva mai încolo, două călugărițe greco-catolice discutau în registrul jos, mergând la braț, problemele de aprovizionare cu alimente, pentru care, probabil, fuseseră trimise în oraș. Pe banca din dreapta lor, doi țigănuși – ambii purtând haine „second-hand“ de orice anotimp, în culori pestrițe –, se inițiau în arta scuipatului la distanță; se tachinau, râdeau cu chiote, încercând să-și fure, unul altuia, capătul de țigară ce le afuma pleoapele mijite.

– Măi, cum se răzbună toate azi...! a spus, ca transportată, Eleonora. Apoi, cu capul în pământ, fără legătură: Fii sincer, Stel... îți par o posesivă?

„Ca la carte, începe cu ea... Normal, se teme, trage de timp. Argumentele mi le servește mai încolo, cu lingurița... Tot femeie!“, a dedus Stel.

– Nu-i vorba de asta. Vreau să mă clarific, atâta tot.

Dar, vezi, cu una ca Eleonora nu-ți ies așa ușor socotelile:

– Ei nu, fir-ar să fie! Pudră de doi bani... Pe cuvânt, sare-n ochi! Asta

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 89 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

ne-ar mai lipsi, să intri-n gura ăstora. Te-ar scoate accidentat, poate bătut la comandă ori victima naiba știe cărei mârșăvii! Lasă, ți-o refac..., și Nora, febrilă, și-a deschis poșeta.

„E limpede, se agață de orice, nu concepe să-i scap din mâini. O înțeleg, cine-ar avea mai mult de pierdut... Ce să facă? Mă bagă în corzi!“

– Știi, Stel..., a spus Eleonora pe ton egal, întorcând delicat, spre ea, fruntea lui zdrelită. N-ai idee cât am avut de tras azi dimineață cu tati... E tare încăpățânat, știi bine, mai ales când are de ce. Mă simțeam o lepădătură, de parcă-l târam la eșafod.

„Ca să vezi, inimă de femeie... Pe dracu, eu o îngrozesc. Am fost clar, a auzit bine ce vreau să fac.“

– Dar, Nora, e oare cinstit? Nici față de el, nici față de mine. O balanță absurdă, cu doar un taler! Nu te-ntrebi dacă sufăr și eu?

Ea și-a întrerupt o clipă migăleala, privindu-l acid.

– De când?! Tu nu ai de luptat cu nimeni. Greul îl ducem eu și tati! De aia, că-s și proastă. Nu-mi mai mâncam eu nervii cu tati dac-aș fi știut de tâmpenia ce-o ai în cap!...

– Da, o tâmpenie. O idiotețenie de om slab. Asta și sunt, Nora, căci dacă nu m-aș tot prelucra de unul singur crezi c-aș mai continua jocul tău sinistru? Pune-te-n locul meu! Cum așa, să fiu tras la ore fixe cu cheița? Adică să fiu jucăria mecanică din mâinile lui „tati“, care, mototolul naibii!, nu-mi răsucește arcul ca lumea, iar eu să mă pot face de râs în orice moment?...

– Ei, nici chiar așa, îl mai controlez și eu. Oh, Doamne, dacă n-aș avea atât de tras cu amândoi! Lupt, lupt cu meschinăria voastră, care pretindeți locul din lojă, fiecare. Unu-n proțap cu dreptul lui de proprietate, ălălalt – poftim! – cu dreptul de autor... V-ați lua în dinți, v-ați sfâșia dac-ați putea.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 90 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

A, că te temi de „tati“? Ce dracu, Stel, „cheița“ o mai ai și tu. Măi, pe cuvânt, am obosit, sunt sleită...

– Bine, vorbe... Asta nu-ți ajunge?! aproape c-a strigat Stel, arătându-și fruntea. Da, sigur, am toată libertatea să-l amețesc, să-l îmbăt criță. Și cât o să mai rezistăm?... Adică să-l torpilez la nesfârșit, zi și noapte?! Ori, mai bine... perna, să-l înăbuș în somn?

Aici a râs nervos.

– Mă exasperează că-l „adaptăm“ tot timpul intereselor noastre, că nu ne sinchisim că el se simte înșelat, e scârbit...

Eleonora se clătina. O striveau cuvintele lui...

– Eu unde-s, atunci?!..., a izbucnit și ea. Te doare-n cur de mine, da?! Evident, eu nu exist, eu sunt proasta de infirmieră care-ți goleşte ție plos... plosca..., iar aici, înecându-se, Eleonora și-a abandonat brusc lucrul, țâșnind și refugiindu-se între tufele de liliac din spatele băncii.

N-a fost greu de priceput că zgomotele care au urmat, acolo, nu departe de el, erau făcute de niște pumni strânși, albiți de furie, ce izbeau pământul. Covorul de frunze uscate era și el răscolit, zvâcnit, la mici intervale.

„Mi-ajunge. Din păcate, cu scrupule n-o să mai scap vreodată. Sunt silit!“ Și Stel, singur, a început să vorbească suficient de tare:

– Ei, Nora, Nora, zici că-ți pasă... Dar oare merită? Știi și tu la fel de bine. E golul rostogolirii la vale, e ștergerea iluziei de pe tăblița indicatoare, nimic altceva. A, da, nu ești obișnuită să fii depozată. Uite, eu unul și așa sunt terminat, stors, nu-ți mai pot fi de vreun folos. A sosit timpul să mai și cedăm, fetițo!, iar apoi, fără alte cuvinte, s-a ridicat și a luat-o înspre ieșire.

N-a făcut nici cinci, șase pași, că a urmat țipătul.

équivalences

Cuprins

Pagina 91 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

– Ceee?! V-ar conveni să scăpați de mine, mizerabililor!... Asta-i mâr-lănie, e-o... e-o...!

Eleonora, de nerecunoscut și smucindu-și poșeta dintr-o parte în alta, l-a ajuns fugind din urmă.

„Cum o schimbă nervii!...“ Pur și simplu îl înfiora expresia de pe fața ei. Uite unde s-a ajuns... Dar, oricum ar întoarce-o, eventualitatea pericolului nu avea suport real.

– Nu, serios, pe cuvânt, Stel, nu te poți duce așa.

Tonul! Altă surpriză – nu era cel la care s-ar fi așteptat. Era unul domol, grijuliu și temător, element care l-a făcut să dea situației un cu totul alt fond. Prin urmare, rușinat, s-a și supus, tăcut, lăsând-o să-i cosmetizeze după bunul ei plac fruntea rănită.

– Uite ce cred..., a murmurat Eleonora în timp ce-l tampona cu pudra de culoarea pielii. Nu te înțeleg... Tu dai bir cu fugiții – aici și-a contemplat munca cu ochi critici –, pe de altă parte am senzația... Nu știu, simt că ai sufletul greu, că ai prefera de fapt altceva. Oare asta vrei, numai să te eliberezi cu orice preț, indiferent de ce lași în spate? Haide să fim...

Momentul i-a părut favorabil. A întrerupt-o ferm.

– Ascultă, Nora! Nu am încotro.

Prostii!

Femeia își blocase judecata; ea știa una și bună: nu va permite împrejurărilor s-o înghită.

– Nora?...

Femeia doar respira.

– Ești capabilă să mă ascuți?... Ești sau nu?

Cel mai mic dintre țigănușii de mai înainte s-a apropiat de ei și, adop-

équivalences

Cuprins

Pagina 92 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

tând ținuta cerșetorului, le cerea să-l miluiască cu câțiva lei. În timp ce el lua din mâna lui Stel hârtia de cinci sute, băiatul cel mare, apărut pe nesimțite în spatele lui, a încercat să i-o smulgă din mână. Nefericirea de pe chipul copilului s-a metamorfozat brusc într-un pufnet de râs subțire și amândoi s-au tăvălit în covorul de frunze uscate din stânga aleii.

N-a mai ținut cont de mușenia ei și a început să vorbească. Și-a descărcat sufletul până la ultimul amănunt.

– Cum de te poți gândi la așa porcărie, Stel?... Ești un Mengele!

– Și ce-ai dori, Nora? O ființă monstruoasă, un bicefal care să-ți horcăie în brațe?... Dacă-i așa, nici o pagubă, tot n-o să te alegi cu nimic.

– Aici te înșeli. Îți garantez, tati nu e capabil de răutăți! Știe de noi, știe că țin la el... Îl înțeleg, el trece prin criza celui dat la o parte. Cam ca Abel și Cain. Depinde care pe care, nu? A cui viață a fost dată peste cap, totuși? Uیți asta, te vezi doar pe tine. Exact flerul reporteriței ăleia de la ProTV! Țasta-i purul adevăr, tu nu ești în stare să faci diferența între a fluiera într-o biserică ori aiurea. Și știi ceva? Acum mi-e frică de tine, mă scârbește crima la care te-ai gândit!

Pe latura mai puțin umblată a parcului, în fața unui șir de clădiri de stil vechi, un automobil cu motor diesel făcea eforturi considerabile să demareze; se îneca însă la fel de consecvent.

– Crimă, care crimă... Nici măcar sinucidere. Uite acum, de exemplu, dă-mi o palmă.

Cererea a prins-o, într-adevăr, într-un picior pe Eleonora.

Auzi la țicnit, palmă! Un pact? Un fel de adio? Ori, mai mult ca sigur, un punct apăsător acolo unde el ar fi fost înclinat să pună trei puncte. Adică să-l pun eu. Lașul!

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 93 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

Da, era și timpul... Ceasul de peste drum, încadrat în frontispiciul *Facultății de Științe Politice*, indica încă șase minute până la întâlnirea cu ziaristii.

Nu s-a mai uitat înapoi.

Fără discuție, avea nevoie de un test sever de sinceritate. Că amalgamase verbele *a neglija* cu *a uita*, pe *a avea* cu *a iubi*, pe *a supraviețui* cu *a profita*, pentru asta nu existau scuze. Mai degrabă subterfugiu, lașitate, lichelism. Ce e cert e că nu mai voia să știe de compromisul în care se bălăcise; sufletul lui implora acum decantare, limpezire. Trebuia să tragă linia!

Doar la colțul ce dădea spre intrarea Sălii de Sticlă și-a mai aruncat privirea peste umăr. I-a recunoscut de acolo, de la peste o sută de metri, fulgarinul deschis, aproape alb. Părea a nu se fi mișcat din loc.

O pată.

*

Întâlnirea cu ziaristii a ținut exact cât își pusese în minte. Văzându-se scăpat de promisiune, s-a aruncat în primul taxi, cerând să fie dus la intrarea în parc.

Acolo o lăsase.

Un loc gol.

Pe obrazul lui stâng, tot mai vizibil, conturul unei palme...

Tot un gol.

„N-am ce-ți face, frățioare, am să te târăsc după mine.“

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 94 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

Refugiat în barul din apropiere, a dat pe gât două sute de votcă. Pentru măcar un timp va trebui să rămână neapărat *el*. Numai singurătatea îi putea garanta o decizie de viață și moarte.

*

Parcul se scufundase parcă în apele unui lac format din scurgerile unei carmangerii.

Mult sânge în apă multă.

Doi, trei bătrânei singuratici ori însoțiți de câte-un câine, îndrăgostiți abia ghicindu-se îndărătul trunchiului înnegurat de care stăteau rezemați, ciori solitare – le putea distinge ca niște mogâldețe negre pătând acajuul bolții – lansându-și cârâitul prin rămurișul castanilor, erau unicele lucruri care, la ora aceea nepotrivită, i-au întâmpinat ochii oboșiți.

Aleile arătau mai pustii, mai dezolante ca de obicei. Cu atât mai străine.

– Bună seara, domnule Stelian, ce surpriză!

Ichi Țundrea era cel care, ridicat într-un cot pe banca acoperită cu foi de ziar, îi surâdea larg.

– Nu luați o cafea cu mine? i-a propus acesta, care se și sculase în șezut, aranjându-și frizura și ochelarii săi grei.

Stel n-a refuzat; avea prilejul să poată sta jos.

Nu i-ar fi trecut prin cap că foile unui ziar puteau face atât de familiare stîngiile unei bănci; se înțelege, nu neglija că ele fuseseră până atunci încălzite de trupul lui Ichi.

De sub bancă acesta a scos un termos și câteva pahare de plastic alb, subțire, băgate unele-ntraltele. În lumina anemică, de un portocaliu

équivalences

Cuprins

Pagina 95 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

supărător, a felinarului apropiat, aburii răbufniți o dată cu vâna lichidă ce se așeza, tăcut, în cele două pahare dovedea buna calitate a termosului. De ce nu, în lipsa altor surse de căldură, probabil...

– Aici dormi?

– Da, e cel mai ieftin așa. Dar numai săptămâna asta și gata! Un prieten mi-a găsit un loc la subsolul centralei termice unde lucrează. O să stau ca-n sânul lui Avraam acolo! Nu-mi cere mai mult de-un pachet de „Coloana“, zilnic. Până atunci, vedeți, mă descurc cum pot.

„Un refugiu, undeva unde nici dracu nu știe de tine“...

– Da, dacă-i așa, mă bucur pentru tine. Știi, Ichi, poate râzi de mine, dar și mie mi-ar conveni așa ceva.

– Dumneavoastră?... A, glumiți. Oho, dacă și dumneavoastră n-aveți locuință... Și-ncă unde! Știu, sunteți drăguț cu mine, asta e.

Oare greșea făcându-și-l confesor pe omul ăsta? Nu, sigur nu, pe unul ca Ichi îl ascuți doar după ce l-ai cunoscut de aproape.

– E mai complicat, așa zice... Așa e, am o vilă. Dar ca să dorm, cum să-ți spun... Și, aparent fără vreo legătură, ca și cum și-ar fi adus aminte: Tu nu vrei puțină vodcă?

Ichi Țundrea l-a iscodit temător prin lentilele lui multiple; a conchis totuși:

– Doctorii nu mă lasă. Dar dacă țineți neapărat...

Astfel, Stel s-a văzut nevoit să renunțe a mai scoate sticla cea plată de la pieptul sacoului – Nora i-o punea acolo pentru orice eventualitate. Și, oricum, nu era cazul să bea în fața oricui.

– Adică necazul e... acasă la dumneavoastră? a mai îndrăznit, sfios, Țundrea.

équivalences

Cuprins

Pagina 96 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

„De ce naiba vor cu toții explicații?“

– Ei nu, nu mă-nțelege greșit. Am tulburări de somn, asta-i tot. E-o corvoadă de noapte pentru mine, nervi iroșiți, plus că mi-e lehamite de pastilele astea.

Era clar, sărmanul Ichi era confuz, nu putea da greutate discuției. De fapt, nici Stel nu-și propusese ceva serios. Și așa, tot timpul se ferea să conchidă că, în definitiv, omul din fața lui nu era cunoștința sa, că jocul pe care-l făcea era pur benevol, pentru salvarea unor aparențe care nu-i aparțineau. Îi părea lipsit de haz, n-avea nimic de câștigat aici. Atunci ce mai aștepta, de ce nu pleca mai departe?

Cu toate astea, Stel, nemișcând un deget, realiza totuși un lucru. În el se înfruntau argumente pro și contra, și-o ardeau peste degete, ca la „fripta“. Dialoga, așadar... Și cu cine naiba, mă rog? Cum ar suna asta, „cu el însuși“? Dialog înseamnă DOI, ce dracu! Sau că ceva, odată divizat, se poate divide de capul lui a doua oară?... Geamătul fără glas ce-i eroda capul pieptului s-a transformat dintr-o dată în strigăt. Un strigăt tot fără glas, arcuindu-l ca pe-o lamă de fierăstrău.

„Nu, exclus, e-o capcană, speculația unei minți denaturate.“

– Chiar așa, să aveți o casă și să nu dormiți în ea? Zău, mare păcat! Păi, mie-mi place la nebunie să dorm, să visez... Dacă-ăș avea unde, după mine aș dormi ziulica întreagă. Îmi țin minte toate visurile, știați? Mie nu-mi trebuie televizor, de el mă dor ochii și capul. Ța nu mă lasă în pace, cum face visul. Când eram mic, mama îmi făcea un ceai dulce de mac și visam numai colorat..., după care, înviorat deodată, a ridicat vocea: Ce cauți acolo, tanti?

Nu departe de ei, în dreptul felinarului cu lumină portocalie, o femeie în

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 97 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

vârstă purtând o beretă vernil, tricotată manual, pășea precaut, aplecată, cu privirea ațintită la suprafața iluminată de dinaintea pantofilor ei cu toc masiv, ieșit în afară. Măinile le avea împreunate pe pântec a înfrigurare. La auzul vocii lui Ichi s-a oprit, ridicând capul înspre banca lor.

– Cheia de la pivniță! s-a explicat aceea, umilă, cerându-și parcă iertare. Azi m-am plimbat prin parc și cred c-am pierdut-o. O caut pe-aici pe undeva, că poate o găsesc...

– Acolo ai pierdut-o?

– Ei, mai poți ști... E deja târziu. Măcar aici e lumină, că-n altă parte tot nu se vede. Și știi cum e, norocu-i noroc!...

– Să te ajute Dumnezeu să dai de ea!, i-a urat îndatoritor Ichi Țundrea. Apoi, de aproape: Săraca tanti, nici nu e sigur că a pierdut-o acolo! Precis o fi în buzunarul altei haine, știți cum sunt bătrânii... Bunică-mea întorcea totdeauna o cană cu gura-n jos până găsea ce-a rătăcit.

A amuțit în acea clipă sâcâitorul bârâit al mașinii pe motorină.

Parcul cel mare, epuizat ca după o ceartă cu vecinii, s-a reumplut imediat cu foșnetul frunzelor uscate, cu țipetele celor câtorva păsări întârziate, cu râsetul excitat al vreunei fetișcane curtate asiduu, cu scrâșnetul șinelor de tramvai din apropiere. Bătrânica dispăruse fără a le da semn că găsise cheia de la pivniță.

– Te las și eu, Ichi. S-a făcut târziu...

– Ooo, chiar vă duceți?...

– Da, trebuie. Mă așteaptă un somn lung, lung, fără visuri.

Stel, aflat deja în picioare, îi întindea mâna lui Țundrea. Acesta s-a ridicat și el buimac, trezit parcă atunci, de pe bancă; i-a reținut palma.

– Mai treceți pe la mine, știți cât e de sănătoasă o plimbare prin parc.

équivalences

Cuprins

Pagina 98 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

A, să nu uit! Dacă din întâmplare o vedeți dumneavoastră cel dintâi pe mătușa cu cheia, vă rog spuneți-i că, deși mi-e cam somn, o să caut și eu puțin. Să treacă pe aici mâine seară sau în oricare dimineață, până la ora șapte jumate. Că după aia plec la slujbă.

– Lucrezi?

– Îhî, vând pentru țărani în piață. Cartofi, mere, pere, zarzavat... Vă pot aproviziona cu ele direct acasă, dacă ați vrea!

– Nu, nu, are cine s-o facă. Și totuși, cheia aia... unde te-ai gândit s-o cauți?

– Cum unde? Unde a căutat-o și tanti – la felinar! Și Ichi Țundra i-a arătat cu degetul rotogolul luminat pe terasament de felinarul cu pricina.

– Mă rog, bine... Spune-mi doar atât, Ichi dragă: chiar crezi că trebuie căutată acolo? n-a putut face față Stel curiozității lui bolnăvicioase.

– Gândeți-vă, tanti n-a avut de ales. Numai acolo era lumină, domnule Stelian! De ce m-aș duce în altă parte? Ar fi un chin pentru mine s-o caut prin tot parcul; nici don' doctor nu m-ar lăsa să-mi pierd noaptea cu așa ceva. Dar încerc, ce mă costă? Și cu puțin noroc, vorba măicuții, poate-i fac și ei o bucurie!

După cum avea să se convingă singur, nu totdeauna firescul lumii este menit înțelegerii imediate, de multe ori el expunându-și parcă înadins doar părțile ne semnificative. Dar, fapt straniu, pe Stel asta nu îl punea în dificultate, ba din contră, o lua de la început ca pe un joc de cuvinte încrucișate. Văzându-se așa, dezarmat, lipsit de vechile motive, cu gustul inutilității în gură, a tras singur concluzia: contraatac lui disperat din acea dimineață fusese de fapt o acțiune gratuită, pur copilărească. Cum să nu zâmbească? Auzi, de cine se temuse... De-a dreptul hilar un asemenea

équivalences

Cuprins

Pagina 99 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

suflet mizericordios, cu tare de sentimental. Un alt molâu, un alt necopt la minte. Ia stai, stai un pic... Adică cum, acest Ichi Țundrea, cu taifasul lui de preocupată – în fond, locuitor al memoriei lui *Stelian* –, să fi jucat rolul moderatorului în reconcilierea asta suspectă? Hm, posibil, da, se leagă; căci misterul, poate capriciul naturii, nu, n-ar exclude-o. Mai îngrijorător i se părea faptul că din anxietatea ce-l perpelise până atunci nu rămăsese mare lucru. Calmul, detașarea, judecata limpezită ca din senin, toate-l pregăteau parcă pentru ceea ce urma să întreprindă.

Dacă îl surprindea cu adevărat ceva, era dialogul din capul lui. Asta schimba o mulțime de socoteli. Mai mult, înseși latențele cărora le datora el existența căpătau acum niște dimensiuni înspăimântătoare.

„Isuse!...” Stel, înfiorat, se și imagina, la rândul-i, dedublat.

Cât ai bate din palme, în minte i s-a conturat silueta unui necunoscut. Naiba știe a cui; posibil a unui neputincios, poate a unui fățarnic, a unei canalii, poate a unui hoț de buzunare, a unui ucigaș plătit... Posibilă metastază a răului? Și pentru cine? Ce mai, nimic nou sub soare! L-a străbătut un frison semănând a fulger legat fedeleș. Da, trebuia să și-o fi închipuit, natura nu-și poate abandona erorile. Acțiune simplă: ca și-n cazul grefelor ratate, unul îl va exclude pe celălalt. Vulnerabil nu putea fi decât unul... Căci după cum dreptatea nu admite prea multe variante, nici Stel, căruia acum porii-i musteau o sudoare grea, clisoasă, nu avea de gând să mai coboare vreodată la subsolul demnității sale de om.

Faptul că pleca de acolo resemnat nu-l deranja cu nimic, era exact ce avea el nevoie. Îl ajuta la o decizie importantă. Lui îi trebuia neapărat o minte limpede, una care să se înalțe cât mai repede de la pământ aruncând peste bord lestul reproșurilor. Că săvârșise cândva și tâmpenii, asta nu mai

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 100 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

interesa acum pe nimeni.

Pe drum s-a convins că pierderea Eleonorei era în fond relativă. Vor exista și mai departe, vor locui la aceeași adresă. Și-a mai spus că retragerea privilegiilor din partea Consiliului Local era încă departe, la fel ca și punerea la index a intrării lui în Academie. Declarațiile făcute în Sala de Sticlă a primăriei ar atrage cel mult atenția pe prima pagină a revistelor de scandal.

Oricare ar fi urmările, ele nu i-ar mai putea zădărnici încrederea în perioada care, cu siguranță, va urma. La întrebarea dacă adevăratele sale motive vor fi sau nu vreodată înțelese – și la ce bun, în fond? –, numai descifrarea sensului avatarurilor sale va oferi un răspuns plauzibil. Of, și câtă dreptate avea Ichi Țundrea! Dacă l-ar avea din nou în preajmă i-ar fi mărturisit că de fapt n-a fost sincer cu el, nu până la capăt. I-a lipsit poate curajul, poate și umilința să o facă. Acum i-ar spune-o răspicat: tocmai lucrul ăsta și-l dorise el, un somn cu visuri colorate, aidoma cu ale lui...

Poate nu va fi în stare, dar cel puțin trebuia să creadă c-o va face.

Ascunsă în spatele grădinii pline cu boscheți și arbori decorativi, vila – fortul de la capătul peregrinării sale –, îl aștepta la fel de austeră cum o știa.

Protejat de întuneric, s-a ușurat pe tulpina unui cycas. Abundent și fierbinte, benefic ca o purificare.

Apoi... uși ale căror clante nu opun rezistență, un întuneric subtil, pur, ce se cere inspirat cu încredere, o mochetă care veghează canonul discreției, un parchet ultrasensibil, de stil vechi – în acord elastic cu piciorul care îl apasă –, iar peste tot, un aer ușor ambrat, circulând dintr-o încăpere în alta însoțit de foșnetul imperceptibil al unor falduri de mătase.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 101 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Singurele care iradiau, forfecând obscurul acela dens, erau ferestrele.

Înalte, impunătoare nu atât prin buna lor tradiție cezaro-crăiască, cât prin cadrele ce le spărgeau în perete: diorame cu peisaj quasi-abisal, adevărate travesti-uri ale unei lune nevăzute. În ochii unui amator de rarități aceste cadre s-ar fi dovedit a fi înrămările unor pânze de colecție privată. Desigur, inestimabile – nu erau făcute să fie expuse. Asta, pentru că, la cea mai slabă iluminare dinspre interior, tonurile originale s-ar voala iremediabil.

„Interesant, de notat ideea...”

Adevărul e că lui îi pria întunericul. În plus, i-ar fi plăcut să fie spiritul rătăcitor al casei, cel care nu dă nimănui socoteală, unul căruia nu-i trebuie aplici ori lampadare aprinse pentru a străbate holurile, încăperile mari și mici, fiecare ungher, începând cu subsolul și terminând cu înghesuitul pod al foișorului.

Nu, nu cerea prea mult. O singură noapte, una cu vise dintre cele mai comune, atâta cerea. Ar accepta de fapt orice, până și un coșmar... I-ar ajunge, da, pentru că l-ar elibera, l-ar curăța de suspiciuni, de ranchiună, de mojiție. Și de fapt, ultima, pentru că va avea grijă să zidească poarta din spatele lui.

*

Pendula tocmai bătea ora unu de amiază când Stel mijeia ochii... Unu? Ei drăcie, iară i-a făcut-o „onorabilul“!

Numai în chiloți și maiou, s-a săltat de pe canapeaua de piele nisipie, aruncându-se spre baie cu capul înainte. Nu voia decât să scape de gustul

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 102 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

searbăd al gurii, de scârba trezită de acel trup despre care nu afla prea multe niciodată; el prefera să nu-și închipuie nimic.

După dușul aproape rece, spălatul pe dinți și gargara prelungită, folosind apa de gură a celuilalt, Stelian a intrat în bucătărie pentru a-și face un ceai.

Dar s-a posomorât. Foaia împăturită stătea rezemată de-o cană, pe bufet.

Îhh!... Dracu' mai crede-n de-astea! Vreo nouă propunere, băga mâna-n foc. Rost de împăcare, vorbe meșteșugite... Evita să mai privească într-acolo, făcându-și treabă cu cutia de teabag-uri, cu zahărul, cu lingurița cea lungă, cu chibriturile... Măcar de-ar fi prima oară! De negociat, oho, ar avea ei destule, încă prea multe, după capul lui. Ar fi trebuit să se învețe amândoi minte după cât pătimiseră în anii din urmă, mai ales că îngemănarea asta – în fond, o fundătură urâtă –, n-o să le poată ține veșnic spatele numai așa, de dragul lor, amăgindu-i cu câte o felie de viață.

Ca să vezi, vrând-nevrând au ajuns să-și ghicească dedesubturile – mări, dar cât de parșiv se spionaseră! –, chit că interesul le-ar cere-o să fie mână-n mână. Nici unuia, în tot cazul, nu-i va conveni vreodată regimul de asediu, nici șantajul cu nesomnul ori cu nervii la pământ ai ăluilalt. Poate ar avea de învățat câte ceva și din conviețuirea Lunii cu Soarele... Una peste alta, cel mai mult îl durea să știe că întregul ponos al vrajbei lor îl culegea, ca și până acum, amărâțul său trup, cel căruia nici unul nu i-a cerut în vreun fel părerea. Da, mereu potcovit, păgubaș în toate.

„Să fiu al dracului, cu ce gânduri mă spetesc...”

Își tot repetase în acei șase ani că se va putea lipsi într-o bună zi de bâlciul ăla blestemat, că și temerile își vor veni până la urmă singure de

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 103 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

hac. Poate aici greșise, îndărătnicindu-se să creadă în capacitatea lui de înțelegere. Numai că încrederea asta l-a dus la a nu mai da lucrurilor din jur prea mare însemnătate.

A apucat, așadar, biletul între arătător și mijlociu. Îl va citi, desigur...

Atâta doar că acesta, ca de plumb, i s-a smuls din mână.

Stelian, descumpănit, a mai apucat să vadă cum, în cădere, dreptunghiul alb s-a zbatut, răsucindu-se spasmodic în aer... Ceva a ricoșat în gresia pardoselii cu un țuiit metalic. Ca eliberată, foaia împăturită a mai rămas o clipă suspendată, aterizând apoi, în voltă, undeva sub bufet.

N-a fost nevoie să caute, i-a sărit pur și simplu în ochi.

Un mesaj cum nu se poate mai palpabil...

Răvășit, cu fața zvâcnindu-i de tensiune, cum nu mai fusese din copilărie (la obrăznicia lui, bunicul pe atunci îi ținuse capul, silindu-l să-l privească-n ochi), s-a aplecat să ridice acel obiect. Abia așa, cu el în palmă – lunguiet, neted și dur –, l-a invadat o copleșitoare rușine, strivindu-i până și colivia pieptului. Se simțea nu atât umilit, ci mai degrabă pășind pe sărăcăciosul peron al comunei natale, în care se întorcea după o lungă absență. Înfrânt, flămând, iarăși copil. Sau, mai simplu spus, venit după iertarea pământului.

Era prima oară când erau de acord, numai că porțița ce-o avea întredeschisă dinainte mai mult îl înspăimânta decât să-l încurajeze s-o deschidă cu totul.

*

Ar fi vrut ca umezeala grădinii să-l inunde, să i se ridice prin gleznele și tălpile goale, să o simtă gâlgâindu-i în urechi. Nu îl tenta comoditatea

équivalences

Cuprins

Pagina 104 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

băncii de sub fagul-pitic. S-a întins direct pe pământul acoperit cu frunze jilave, lângă trunchiul pinului cel falnic, din partea ridicată a terenului.

Stând așa, cu fața în sus, el aspira cu nesăț culoarea cerului prin niște ochi înfometaji de spațiu. Mult albastru, cât mai mult albastru...

Dar tot i s-au închis până la urmă.

Nu, nu, altceva i-ar trebui lui cu-adevărat. Cel mai liniștitor lucru pentru el ar fi să poată hălădui, să se afunde în nesfârșite întinderi viscolite, cu nările udate de pulberea ușoară ca ceața a zăpezii, cu gura numai o apă la gândul răciturilor de acasă... Măi să fie!, oare de cât amar de vreme nu mai pusese în gură minunățiile maică-sii? Naiba știe, dar ce bine că le ducea lipsa! Înseamnă că n-au putrezit chiar toate în el!... Ca să vezi cum îl zăpăcesc pe om închipuirile cele nătânge, ce harababură iese când te arunci prin hore străine de locul tău.

Gata cu zăbava!...

Stelian și-a băgat cu hotărâre mâna în buzunarul stâng. Normal, era acolo: rece, curat și cu floare întreagă. Dacă se gândea bine, cuiul lui Deneș îi păruse ceva mai subțire.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 105 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Ioan al nimănui

*Cred în Lume ca într-o margaretă, fiindcă o văd.
Însă nu o gândesc, căci a gândi înseamnă a nu înțelege.*

ALBERTO CAEIRO

1. Gura de canal

Alunga din răspuțeri zădărnicia ce-i dădea ocoale. Cu maxilarele încleștate, el înota între malurile abrupte, în parte surpate, ale canalului cu apă măloasă ce-l răsucea după voie în unduiri ample, leneșe, aidoma unei dihanii informe pe care nimic n-o poate grăbi sau abate de la ritualul festinului său. Tot mai conștient că puterile îl vor părăsi în curând, el își drămuia cu grijă efortul în vaga nădejde că odată și odată va putea și el să-și tragă sufletul. Pentru moment îi ajungea să se mențină la suprafață, nemaiopunându-se în vreun fel curențului ce-l înfășura, treptat, în faldurile grele și reci ale unui adevărat lințoliu.

Dacă-l exaspera totuși un lucru, era înălțimea malului de care încercase, nu o dată, să-și agațe într-un fel brațul. Își zdrelise coatele, genunchii, chiar și bărbia în cramponările lui inutile. Îl exaspera că orice tentativă eșua la doar câteva degete de buza canalului. Și, lucru curios, de fapt el nu

pretindea escaladarea pereților acoperiți cu un amestec de lut, excremente și bale – ar fi fost nerealist, după halul de epuizare la care ajunsese –, ci doar să-și înalțe cât de cât capul, numai să poată respira și altceva, orice, în afara duhorii umede ce învăluia, ca un ulei greu, apa aceea infectă.

Chit că la început mai zărise câte ceva, adâncimea beznei din jur îl făcea să nu mai poată fi sigur că se afla doar la suprafață. El își mișca brațele în același craul șleampăt prin care, deși nu smulgea apei vreun clipot, își apăra măcar convingerea că făcea tot ce-i sta în putință pentru supraviețuire. Cu alte cuvinte, o făcea în mod reflex, fără a mai spera cu adevărat într-un liman, după cum n-ar mai fi putut crede că apa aceea zoioasă să fi avut cândva o direcție, un sens de curgere sau, mai bine spus, de scurgere.

Nu mai știa cât o fi durat răsucirea asta a lui – poate ore, poate zile –, și nu-și va bate capul cu așa ceva, doar că i-a fost cât o tortură de noapte. Ceea ce conta era că s-au ivit până la urmă și zorii.

Zorii...

Prefirat printre pleoape tumefiate, temătoare, torentul de lumină s-a prăvălit necruțător în sufletu-i stors, țintuindu-l mădular cu mădular în adâncul marelui pat, pe aceeași saltea pietroasă. Și-a calmat respirația privind tavanul.

În cele din urmă s-a ridicat, nesigur, într-un cot; a mai așteptat o vreme așa, risipit, căutând cu privirile-i tulburi ceva fără nume prin încăperea spațioasă, sobru decorată cu câteva pânze de Corot, un dulap-bufet, două fotolii imense, un secretaire și o consolă cu oglindă, toate fiind de colecție *Régence*.

A plescăit dezgustat din limbă, trecând-o apoi peste buzele uscate.

Prețiozitatea cu care îi fusese mobilat dormitorul nu îl mai revolta de-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 107 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[Ieșire](#)

mult. Atâta doar că-l obosea, îl deprima de moarte. Chiar dacă nu recuseseră la porțelanuri de Sèvres și la damasc stacojiu pentru tapet – lucru care, ce mai, l-ar fi scos din țâțâni –, reușiseră totuși, după negocieri în toată regula, a-l plasa, stingher, împreună cu înaltul său pat imperial, în centrul unui impresionant persan de epocă. Iar după încă alte câteva concesii, pe nesimțite, s-a văzut surghiunit între piese de mobilier unicat, constrâns fiind astfel să respire zi și noapte un confort oficial, muzeal, patrimonial – oricum i-ai zice –, dar acolo nu mai putea fi vorba de intimitate.

Cămașa pijamalei o simțea lipită în spate, cearșaful făcut ghem sub el, iar amândouă purtau în ele izul acru al albiei din care tocmai ieșise.

L-a dezgustat până și pielea obrazilor, brăzdată adânc și spânzurându-i pe pomeții osoși; și-o studia atent, dureros de atent, în oglinda ovală de lângă șemineul de teracotă albă până unde și-a târșăit papucii găsiți, ca de obicei, aliniați la capătul patului de neobosita Erji. Și-a plimbat, încet, degetele uscate peste arcade, peste obrații și bărbia acoperite de peri fără culoare, încă aspri, ca pentru a se convinge, prin pipăit, de realitatea celor câteva trăsături străine pe care le descoperea în acele ape neiertătoare... Le accepta, ce să facă, nu avea cum a li se împotrivi. Mereu altele, mereu altele – deci, în fond, nimic nou.

S-a desprins din fața consolei, pășind șovăielnic spre draperiile plușate ce atârnav în dreptul uneia din cele două ferestre înalte; le-a smucit în lături.

I-a trebuit un moment ca, rezemat cu palma de răceala geamului, să-și poată reveni din orbire. Prea multă luminozitate, așa, dintr-o dată, pentru ochii săi de încarcerat. Iată ce înseamnă să privești către lume de după gratiile unei guri de canal...

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 108 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Reușind să deștepească canaturile ferestrei și apoi îmbrâncindu-le în afară, a putut inspira din plin aerul acelei dimineți dominate de un soare năvalnic, neobișnuit de fierbinte.

„Merită!“ l-au lovit, din senin, dinții lungi, ca de furcă, ai unui gând bizar. „Merită, Ioane, merită!“ îl tot împungea drăcușorul, tropăind nerăbdător cu copitele lui mici, asemenea unei obrăznicături de patru ani care vrea neapărat să bea din paharul tatii.

De ce nu, în definitiv? Cu toții mai suntem uneori săraci de înger...

Așadar, odată hotărât, Ioan, depărtându-se de fereastră, a început să-și desfacă nasturii pijamalei. Frisonul ce-i juca în degete vestea că astăzi, fără îndoială, va fi o altfel de zi. Una fără canale și guri de canal, nu se îndoia de asta.

2. Cum se ridică praful

Ca beat, Ioan s-a complăcut o vreme în a sparge cu fruntea sus talazurile arșiței. Dogoarea unei guri de furnal parcă luase locul cerului. Fără concesiilor! Ocoala în primul rând locurile umbrite ce-i ațineau calea, pe cele mai mici evitându-le ușor sărind peste ele, ca peste niște bălți noroioase, și nu ținea cont de amețeala ce-i tulbura văzul la fiecare salt. Nu-l interesa decât să-i pătrundă căldura soarelui până-n cea din urmă fibră a trupului, nimic altceva.

Undele de uscăciune, aproape lichide, îi legănau pașii pe străduța ce șerpuia printre hardughii de toate felurile, majoritatea cu geamuri oarbe și balcoane șubrede din ghips ornamental, aninate neplăcut de sus, aproape sub streșini; îl înfiora să le știe deasupra capului. Fără îndoială, toată

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 109 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

această lume îl înfiora, poate fiindcă îi uitase regulile. Un pesmet de dimensiuni aberante părea a fi tot ceea ce vedea acolo, sau, mai aproape de sufletul său, o mucava ciuruită de carii, un decor îmbătrânit dat uitării într-o magazie prăfuită. Dacă ceva susținea cu adevărat zidurile aplecate cu precădere în afară, ca vinovate de-o prăbușire iminentă, conferindu-le totodată un aer pașnic, fără să nu mai mire pe nimeni conviețuirea între cărămidă, lemn, tablă ruginită și gusturi ridicole, asta o făcea lucrul care-l adusese de fapt acolo – *liniștea*. O liniște rudimentară, limfatică, una alcătuită din miriade de vinișoare în care pulsează o viață molcomă, ciclică. Cu ce ar greși de i-ar spune Timp? Ținea numai de intimitatea sa o astfel de liniște, în felul cum numai un arbore poate înțelege ce înseamnă să-ți recapeți foșnetul, zumzetul albinelor ori țipătul păsărilor tale.

Cât despre cealaltă – liniștea dozată, filtrată, amenajată ca într-un acvariu unde în locul apei s-a turnat un soi de balsam perfect transparent, drept conservant –, ferească Dumnezeu!

Ce prostie... E pueril, de-a dreptul, caraghios!

Vuietul iscat între pereții craniului său odată cu încercarea de a-și imagina cam ce fel de cutie de rezonanță ar ieși prin izbirea unui berbec roman în acea îngrămădire de ziduri construite fără noimă – acum găunoase, amintind de trunchiurile copacilor uscați din marginea râpelor –, unele în altele, asemenea unui recif părăsit de ape, calcificat, vuietul astfel închipuit căpătase o inadmisibilă realitate pentru el. Și-n fond cu ce-l deranja? O făcuse fără intenție, mai mult într-o doară, atâta doar că acest mic și nevinovat capriciu găsisese în tigva sa consonanțe de nebănuț. O aiureală, o stranio-fonie de tot răsul! Una peste alta, vuietul ăsta reușea să se armonizeze într-un murmur jalnic, ar spune cor, nelipsit de stridentțe și falseuri.

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 110 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Așa e, ceva în genul zăngănitului de geamuri.

A băgat de seamă că stătea de minute întregi acolo așteptând cine naiba știe ce, așa că a luat-o repede din loc. Altfel, netotul de el ar fi în stare să se reculeagă la mai toate colțurile de casă.

... Știusese bine, numai pe astfel de străduțe uitate de lume pot fi călcate trotuare strâmbe, pietre și pietricele de toate dimensiunile, tălpile spulberând bălțile cu praf încins, că doar acolo se mai putea bucura de atmosfera asta aparte – un muzeu ignorat de locuitorii orașului, unde, răbdătoare, exponatele își așteaptă ararii vizitatori doar spre a le destăinui înțelesuri oculte, sensurile cele mai surprinzătoare. Era sigur că măcar acolo era suveran în ce privește propriile simțuri și că o astfel de liniște, pe drept cuvânt privată, nu înseamnă neapărat egoism.

Cisterna a trecut la un pas de Ioan hurducăindu-și încheieturile. Oare n-o auzise? Mai mult din reflex, s-a aplecat să-și scuture pantalonii. Convins de inutilitatea gestului, a lovit totuși de câteva ori petele deja conturate; așa, ca să fie...

Și a rămas cu capul atârând în jos. Fără altă explicație. Pur și simplu se blocase o dată cu memoria care refuza a-i răspunde când a simțit el ultima oară, în nări și în gât, polenul sec, familiar, al periferiei. Prin anii studenției, parcă... Dar ce mai contează, cât timp nu-l împiedica nimeni să urmărească cum delicatele mărgelile de apă fuseseră învăluite în voaluri alburii de praf; îl fascina o atât de plăpândă și efemeră existență, văzând cum micile sfere strălucitoare erau sorbite treptat, cu satisfacție clipocitoare, în covorul de pulberi cenușii-gălbui. Așa aplecat, și-a petrecut brațul peste fruntea asudată, s-a întins și a zâmbit soarelui din dreptul stâlpului. Cu fiecare rid destins, tot mai multă căldură îi transpărea fața, mai cu seamă

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 111 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[Ieșire](#)

prin pleoapele de jar...

Zvâcnetul surd al timpanelor, cât și pulsul greu din venele ce amenințau să-i pleznească în gâtulej, l-au silit să-și îndrepte cu un icnet trupul – a simțit alunecându-i la vale, spre fundul sacului, un ditamai cheag de sânge. Eh, tânăr... Cel mai nimerit lucru pentru unul ca el ar fi un pled grosuț, din lână australiană, așezat pe genunchii lui artrozici, și gata, gata pe astăzi, maestre... Tânăr cu sânge de sclerozat – greu de înghițit așa ceva, ba era chiar amuzant. Numai că surâsul pregătit dinainte n-a mai apucat să amărască cele două buze ursuze.

Vitalitatea sângelui său îl preocupase prea puțin în ultimii ani. Și cine să-l fi făcut să cedeze din când în când, instinctiv măcar, să fi dat curs capriciilor aparent fără cap și coadă, hai să le zică năbădăi, manifestate de sângele rebel ce-l umplea altădată cu o poftă de viață scandaloasă, asemeni alcoolului, cine altcineva în afara lui însuși?

A scuipat lângă el cleiul dimineții ce-i stătea în gât. A făcut-o fără grabă, tacticos, cu amăgirea că va stoarce puțin și din amăreala gândurilor năpădite, așa, din senin, într-una din prea rarele sale escapade, netezind apoi locul cu talpa sandalei.

3. Scrâșnete

A luat-o din loc cu toată stăpânirea de sine ce și-o mai permitea. Păi ce, mama mă-sii, doar își propusese atâtea!...

Nu-i era teamă, prin mahala nu avea pe cine să întâlnească. Merita și el o după-amiază de capul lui, una fără aerul condiționat mirosind a cafea tare, făcută la nisip de credincioasa Erji, a țigară mentolată, aprinsă

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 112 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

de conștiinciosul său asistent, Despa, din treizeci în treizeci de minute, exact. O zi fără Nina, fără Cela, fără Ane-Maria, ori cum le mai chema în ultima vreme, care-cum le este rândul în program, cu părul lor strâns în coc franțuzesc, încorsetate în deux-pieces-uri mult prea sobre pentru tinerețea lor evidentă, de surâsul ambiguu cu care îl invitau la plimbarea obișnuită, când îl ajutau să urce în sclipitorul „dric“ al Academiei, de care se săturase până peste cap... Mă rog, asta e, se scârbise de toate, dar de ce să renunțe așa ușor la încântare, să se amărăscă din pricina unor amintiri legate, puse deoparte ca inutile, considerate chiar incinerate în sinea sa? Se răsfiraseră așa, tam-nisam, evantai, imagine cu imagine... Ca să vezi cum o memorie ca a lui, educată în spiritul reacțiilor convenabile, o lua razna – semn de ramolire sigură. Știa prea bine, o memorie trebuie ținută din scurt, fără concesii făcute sieși. Adevărul era că nu se simțea în stare s-o înfrunte. Mai știi, poate indiferența ar fi soluția. Ei, ușor de spus...

Nu-și mai controla pasul, călca pe unde se nimerea, răcorindu-și palmele ca un puști, legănate din umăr. Și ce dacă era caraghios ori mai știe el cum? Să fie. Oricum, catalogările din afară și unghiul său de vedere sunt două lucruri distincte – basta!

De necrezut... Păsări!

Și câte!... Nu s-ar mai fi rupt de ele. Da, erau chiar păsări... Se scurseseră ani buni, sau mai știi, decenii, de când nu-i mai zburătăciseră privirile oprite-n sus. Până și-n zonele verzi din oraș, ori pe unde naiba le va mai fi admirat odată zborul, nu-l uluiseră vreodată în felul acesta, răpindu-l lângă ele, imponderându-l parcă. Adevărul e că, deși nu le căutase, ar fi prea categoric să spună că nu le dusesese lipsa. Ci inconștient, pasiv ca de obicei. Și, fără doar și poate, observase mai demult că apariția păsărilor

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 113 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

prin parcurile din centru nu mai trezea nimănui indiferență, că porumbeii deveniseră o raritate până și în spațiul verde din jurul catedralei catolice, dar faptului nu-i acordase cine știe ce însemnătate. El era mereu dus în alte părți... Și uite unde se putuseră totuși refugia ele – niște copii ai tuturor, totuși –, în vreme ce prea puțini s-au omorât de grija lor. O mizantropie cronică, nu SIDA, e molima ce-l ține în carantină pe omul modern...

Dar păsările încă nu-i părăsiseră!, iată revelația de azi.

Dacă descoperirea asta îi echilibra una din balanțe – aerul se purificase parcă în jur –, talerele acesteia, însă, surprinzător de grele, își continuau, încet, de la sine, mișcarea spre cealaltă extremitate. În el se trezea – la început vagă, apoi tot mai intensă – o senzație de iritare, iar din străfunduri i-a răspuns imediat un sentiment de revoltă, umplându-l în cele din urmă cu sânge rebel, în clopot.

„Meschinii! Mârșavii!“ Pentru Ioan totul avea acum claritate: rea-credință de la un capăt la altul. Numai specimene de genul ăstora putuseră să lege inaugurarea *Monumentului* de dispariția păsărilor. O mână de panglicari cu nume, erudiți nevoie mare, plictisiți să tot pună în cărca poluării dezechilibre de tot felul, producând valuri numai pentru a-și confecționa în fața lumii o identitate. Niște neputincioși complexați. I-ar fi târât de mână aici, să respire împreună aerul periferiilor, să le arunce în aer îngustimea, miopia. Orice ființă reacționează la calitatea aerului ce-l respiră, instinctiv îl caută pe cel respirabil. Pe când omul, cea mai bizară dintre vietăți, se acomodează și atât; obișnuința îi este la îndemână. Omul va rămâne pe vecie prizonierul tabieturilor sale (și s-a făcut atâta haz că primitivii *ayanta* își sacralizau fecalele...).

Nu trebuiau omiși nici lingăii cu față calpă: „Maestre, de când ne-ai ofe-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 114 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

rit *Monumentul* nimicnicia trupului o punem deoparte...“ În felul lor, erau dați dracului, pentru că de fiecare dată, ascultându-i, îl înfiora o satisfacție dezarmantă, rușinoasă, care aducea atât de bine a complicitate încât îi suspecta de-o inteligență mefistofelică. Nici nu voia să se gândească la ridicolul luminii în care l-ar privi aceștia dacă ar fi aflat măcar una dintre așa-zisele lui patimi puerile, nepotrivite vârstei respectabile, iar toate acestea numai fiindcă nu îndrăznea să fie și altceva decât cel vrut de toată lumea.

Dacă-i mai concesionaseră și anumite lucruri era doar fiindcă ele țineau de firea omului, uneori păcătoasă, și oricum, multe altele asemănătoare intraseră deja în legenda țesută pe seama sa. *Femeia* și iar *femeia*! Iată ceea ce, în ultimă instanță, l-a învățat pe degete o viață întreagă, l-a obsedat și, în același timp, l-a secătuit, ca până la urmă – de pildă acum – să-i vegheze sănătatea precară. Probare și căsătoria, o singură dată. N-a rezistat; monogamia nu era de el. A rămas un cuceritor, un veșnic excitat de prezența feminină. Scund de statură, nonconformist în toate cele, cu un mers flegmatic și gesturi sigure, Ioan cel tânăr (asta însemnând: licean răzvrătit, student al câtorva facultăți, dintre care a terminat doar una, apoi profesor cu convingeri libertine, iar mai târziu asistent la Arhitectură și Arte Vizuale) îi era peste poate să neglijeze contururile apetisante ale unei femeiuști venindu-i din față, ceea ce-l făcea să se oprească din mers, cucerit pe de-a-ntregul, să prețuiască lung, de aproape, fără jenă, cu ochi ușor mijiiți, de cunoscător, ca înaintea unui nud în lucru, provocator și curtenitor, pe aceea ce tocmai trecea, unduitoare, la două palme de sexul lui. Și nu e de mirare că multe femei, îndeosebi cele răpitor de frumoase, i-au cedat ușor. Poate din spirit de frondă, de sfidare a conveniențelor; altele, nu puține, se lăsau seduse de ambițioasele lui proiecte, de anvergura lor neobișnuită, ca

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 115 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

și de originalitatea spațiului în care trăia – un veșnic atelier-șantier –, de incursiunile ce le făceau alături de el în magica istorie universală a artei. Le simțea înnebunite de felul său furtunos în care le devora, cum îi tolerau extravaganța, orice fantezie erotică, ca unui copil neobrăzat și robust, pentru care nu mai contează că se mânjește până la urechi când își înfulecă înghețata preferată. Femeia i-a conferit lui Ioan acea dimensiune prin care el putea accede la condiția Creatorului, la validarea a tot ce făcea, la însăși încrederea în sine.

Pe atunci era însă departe de Dumnezeu.

În anii cavalcadei succeselor sale, lista iubitelor cu care se afișa în lume cuprindea constant patru nume, și nu neapărat aceleași. Oscilarea între una și alta îi imprima energia turbionară a unui motor electric, oferindu-și astfel frenezia de care nu se putea lipsi în clipele însingurate ale creației. Tot așa de natural, ele îl trădau, îl furau, îl părăseau de fiecare dată. El doar le iubea, le mințea frumos; le ajuta chiar să-l înșele... Cu tact, cu detașare. Pentru *femeie*, în ultima instanță, construiseră el *Monumentul*.

Abia târziu, o dată cu revelația unei lumi diferite, a uneia care se mișcă în legea Dumnezeului creator, și nu în rațiunea orgoliului hormonal, le-a părăsit o dată pentru totdeauna. De pe urma lui cu toate avuseseră numai de câștigat, nu le-ar fi plâns de milă. Cât despre Ioan, devenit peste noapte temător și mistic, cum nu se știuse vreodată a fi, el părea să se fi împăcat definitiv cu imperfecțiunea omenească, cu renunțările.

Atâta doar că acei ani, lungi și chinuitori, când și-a reprimat tânjelile ca pe niște prunci făcuți pe ascuns, cu secretara, au fost o eroare. O perioadă care îl denaturase, îi contrafăcuse formula de viață, constrângându-l să accepte, naiv, povara unui prestigiu, a unei prestațe „neștirbite“. Ca o

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 116 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

ironie a sortii, spiritul lucid și l-a redobândit abia la bătrânețe, când „recuzita“ prestigiului îi fusese trecută, cu încetul, în sarcina anturajului, a găștii de profitori din sfera conservării și teaurizării bunurilor patrimoniale. A trecut un timp până s-a dezmeticit, ca apoi să constate că de fapt nu-și mai aparținea, că-i fuseseră inventariate până și clipele de răgaz, de singurătată. Astfel, „metresele“ lui oficiale ori fictive – tinerele alese pe sprânceană, discrete, îmbrăcate cu rafinament –, erau mai nou angajate cu normă întreagă. Simple însoțitoare de protocol, cu rol pur imagistic, decorativ... Straniu sentiment, să te vezi și legună! În plus, se vedea și prădat, nu atât pe dinăuntru, cât în drepturile elementare. Instituirea programului de plimbare (i-a amintit de aerisirea boarfelor vechi ori de scoaterea la aer a câinelui ce scheaună) a fost dușul rece care l-a făcut pe Ioan să treacă la opoziție fățișă. În fond, o declarație mutuală. Cealaltă tabără, însă, având strategii buni, i-a dejucat fără efort, aproape în joacă, cu zâmbet și autoritate „parentală“, tentativele de izolare. A realizat atunci, dezgustat, cât de inegală putea fi acea luptă. Se compara cu un gard viu care, la un moment dat – în pragul desfrunzirii ultime –, refuză a-i mai fi retezate acele ramificații crescute spontan, în legea supraviețuirii, a renașterii, nemaivoind să respecte geometria-standard din mintea grădinarului. Un asemenea gard, dacă tot se pretinde viu, atunci măcar păstrarea lăstarilor și ramurilor tinere ar trebui să și-o decidă singur, indiferent la asigurările privind măiestria, exactitatea ori estetismul operației de tundere.

Nesupusul său gard viu, de fapt, îl adusese pe acele străduțe periferice, în speranța mugurilor tomnateci. În latența acestora credeau, deopotrivă, amândoi, o convingere ce le promitea un octombrie de altădată, când miracolul înmuguririi mai era uneori posibil. De sperat, sperau amândoi, numai

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 117 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

că Ioan o făcea într-un fel temător, punându-și cât se poate de serios problema dacă ploile târzii, chiar și cu soare, ar mai folosi unuia de vârsta lui; de mulțumit, s-ar mulțumi și c-o ploaie comună, rece, de toamnă, numai să-l convingă, să-l amăgească cel puțin. În tot cazul, prefera să spere, n-avea nimic de pierdut, căci de vegetat într-un canal privilegiat, cu borhot mirosind a formol, a zambile plantate pe morminte, se săturase până peste cap.

Și-a mutat privirile în înalt, din nou, de data asta stăruitor, în așteptarea unui semn venit dinspre zburătoarele lui... Mai avea de făcut multe, multe lucruri astăzi. Le-ar fi cerut, umil, iertare, cu sinceritatea prietenului către prieten, numai să-l primească printre ele. Să se vadă odată scăpat de reproșurile ce-i măcinau nervii tocmai acum, în rarele lui clipe de bilanț. La drept vorbind, dacă ar reflecta ceva mai calm, cu detașare, nici poluarea nu trebuia fi complet absolută de răspunderi, iar el prea le dramatizează pe toate, ajungând să cerșească clemență unor biete necuvântătoare. Că le-ndrăgea, asta-i altă poveste.

Un scrâșnet lung, a icnet, l-a paralizat.

Un automobil încins, alb-portocaliu, oprise cu botul la două palme de genunchii lui Ioan. Portiera a răbufnit odată cu un obraz congestionat:

– Tântălăule, calci pe nori?! Te stâlceam, bă, tăticule, o pățeam cu tine! D-aia ai ochi în capul ăla sec, să vezi! Bă, moșulică, tu m-auzi?...

– Lasă-l, Iorgule, termină odată!... Tu nu-l vezi?... a auzit Ioan un glas aspru de femeie venind din spatele insului. Uită-te mai bine, că tu ai ochi buni... Nu la mine, Iorgule, zău că ești nostim!

Ioan aștepta în neclintire, simțindu-se ținta unor priviri ce încercau, cuprinse parcă de panică, să înțeleagă ceva anume.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 118 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

– Din-ăia care se adună la *Monument*, pricepe, Iorgule...! a adăugat rugătoare femeia, în a cărei voce începeau să vibreze nevricalele. Ei...? dar, cum nu obținea ceea ce scontase de la partenerul ei, a pufnit agasată: Hai, dă-i drumul, că mă enervezi. Hai odată!

Portiera a fost în sfârșit trântită, chiar dacă nu cu destulă fermitate. Înainte ca mașina să cabreze și să se piardă într-un haos de praf, în acele câteva clipe stupide, chinuitor de lungi, în care individul nu făcuse altceva decât să stea cu capul lăsat pe spate, în rezemătoare, Ioan a apucat să audă ceva ce i-a trezit îndoieli amarnice.

În piept i se căsca un gol...

Înjurătura a țâșnit ca o răbufnire purulentă rupând o cicatrice. Cea mai murdară din câte știa. Un urlet de lup turbat, o limbă incandescentă ce a pârlolit de-a lungul pereților mai multor case, stingându-se apoi în sincope zigzagate, odată cu ecourile unui eșapament înecat.

S-a urnit, fără a-și propune o direcție anume.

Mergea, călca, înainta, își purta fierberea pe două picioare de plastilină. Intenționa să iasă cu orice preț din acel moment. Aburii îi împăienjneau vederea, îi întăreau fălcile. Deși auzea cum îi pârâia în gură complicata lucrare cu care își pierduseră timpul și răbdarea doi cunoscuți stomatologi numai ca el să-și mestece singur dejunul, mult mai limpede însă auzea, ca într-un naos, șfichiuiturile biciului ce-l încovrigau de durere: „... Mai bine mă lăsați prost, mamă... Mi se apleacă de ăștia.“

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 119 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

4. Blocul

Ioan nu se voia decât ceea ce era acum: un mai-mult-să-se-afle-n-treabă în nădragi scofâlciți, cămașă cadrilată nu prea nouă, sandale de plebeu, pe piciorul gol, obraz neras, păr în șuvițe argintii răspândite pe un creștet pătat cu maroniu, ochi stafidiți în orbite închise la culoare. Cum dracu' și de unde până unde a ajuns să fie asociat cu cel de care nu mai voia să știe, cel puțin astăzi!?

I-ar fi recunoscător aceluia care i-ar da o explicație cât de plauzibilă. Deconspirarea fusese mult prea brutală, una care, tam-nisam, îl azvârlise între vechile lui vinovății... Dar avea el argumente ca s-o numească „deconspirare“? Legătura între înfățișarea sa și *Monument*, da, poate asta l-a zdruncinat mai mult, i-a anulat reacția normală. Oare și inhibarea lui prostească să le fi mărit confuzia? Mai era și pluralul „ăia“. Care „ăia“? Ca și acel „se adună“... Nu pricepea o iotă. În ce privește felul cum arăta, nu avea ce-și reproșa, doar se declarase mulțumit de cum se deghizase; se studiasse atent înainte de plecare, aparența sa comună, de om al străzii, satisfăcându-l întru totul.

La naiba, s-a agitat prostește! Nu, la mijloc era altceva, o simțea, avea certitudinea intimă că nu el fusese cel recunoscut. Cu siguranță un altul, unul „din-ăia“ pe care-ar fi curios, chiar interesat să-i cunoască și el... Aici, din păcate, avea unele îndoieli. Chiar era interesat? La ce i-ar folosi acum, când fugea de un prezent nefast, când cunoașterea îl interesa atât de puțin? Măcar în privința asta să rămână nedumerit și tot ar rămâne în câștig.

Nici o grijă, zile pentru elucidat neînțeleșuri vor mai veni și altele, destule, pe când asta de acum era singura, poate ultima care-i mai îngăduia

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 120 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

neîngăduitul și-i promitea câte în vremuri frumoase. Ziua asta nu și-o va irosi pe tichii de mărgăritar luându-se după aiuritul franțuz care-l asigura cândva că timpul este materialul ideal pentru o praștie. Cine-și închipuie – vânând ca și el, cai verzi pe pereți –, că timpul îl poți întinde până la ureche, se înșeală amarnic. El va fi pleznit sălbatic, cum e mai rău, peste față. Și pentru ce, doar fiindcă e încăpățânat să-și amintească mult mai multe lucruri decât are nevoie? Un om cu capul pe umeri nu și-ar storce, deci, creierii, taman în ziua sa liberă. Mai ales că, într-adevăr, o asemenea după-amiază magnifică, în toată splendoarea ei, nu va ține o veșnicie.

Crengile unui salcâm ivite printr-un grilaj lung i-au răzuit obrazul până la tâmplă, dar nu le-a luat în seamă. Arsura chiar îl încânta, îngânând mai departe cântecelul deocheat de care-și amintise cu surprindere. Zâmbea, ce putea face altceva?

Altminteri se petrecea ceva straniu cu el, era convins de asta, din moment ce în minte auzea un șușotit nelalocul lui: „Uite, amice, da, culori adevărate! Serios, Ioane, de unde a mai răsărit cerul ăsta luminos, de o curățenie incredibilă, de basm? Uite, numai lucruri de neobservat altădată... Chiar!, oare de unde, amice?...“

– Domnu’, fiți bun!... Uu-u, domnu’!

Smuls din reverie, Ioan a orbecăit cu privirea pe zidul dinspre care auzise strigătul.

– Aici! Mai sus, domnu’!...

În fine, a dat de ins la nivelul cinci.

– Atât, un program, domnu’!... N-o să rămân dator... Zău, v-aș ruga mult! E după colț, aproape de tot. Ce ziceți?

Se vede că toate îl luau pe nepregătite.

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 121 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

– Eu?... Vreți să spuneți...

Ei nu, nici chiar așa! De cunoscut n-aveau de unde, de-o vârstă nu erau – diferența era evidentă –, și poftim, individul îl lua ca pe-un țigănuș, trimițându-l după programul TV... L-a convins însă chioșcul, pe care l-a observat un pic mai în susul străzii, pe celălalt trotuar. Și cum ironiile sorții nu-l mai afectau demult, și-a zis că, în definitiv, n-avea ce pierde.

– Bine, s-a făcut.

De la balcon, omul într-un halat deloc nou a aruncat o monedă lucitoare.

Ioan, cuprins de o îndrăzneală vecină cu imprudența crasă, s-a mișcat repede pe direcția bună. A reușit s-o înhațe din zbor, ceea ce l-a încântat de-a dreptul. Dexteritatea în astfel de treburi se numărase pe vremuri printre mândriile lui cotidiene, cele care-i confirmau că totul era cu putință. Nu-l părăsiseră deci cu totul! Regăsirea asta de sine îl binedispunea, îl înviora, făcându-l să se simtă ca atunci când, în urmă cu peste treizeci de ani, după o dispariție inexplicabilă de patru luni, și-a găsit, pe preșul din fața ușii, câinele. A retrăit înduioșat scena în care Spic i se aruncase cu etichetele lui mari și murdare pe reverele sacoului, respirând precipitat și luându-i la lins întreg obrazul.

Și tot așa, odată pornite, unele lucruri nu le mai poți opri...

I-au venit în minte, unul după altul, drumurile de mai demult, făcute după cumpărături. Pe unde nu trecea atunci, alegând de regulă traseuri ocolite, mai lungi, pe când uita de plasa ce i se bălăbănea de glezne, numai ca să se piardă în vitrine, în aglomerația din fața cinematografelelor, printre minunățiile electronice scoase de basarabeni pe tarabele din piață... Părinții, fiind obișnuiți cu întârzierile lui, îl certau mai mult din rutină

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 122 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

sau, mai simplu, nu-i spuneau nimic. Găsea o plăcere deosebită în a colinda prin oraș cu banii mototoliți în pumn, gândindu-se la ce ar putea să facă cu acea sumă dacă ar fi fost banii lui de buzunar.

Acum, cu ziarul cumpărat în mână, s-a și văzut cum aducea acasă, ca pe-un trofeu vânătoresc, plasa încărcată.

Insul din balcon fuma cu nerv. Se perpelea vădit; nu îl zărise încă.

– La datorie! Hei, ia uitaiți! și, zâmbind stingher, a folosit programul ca pe-un fanion de semnalizare.

Cel de deasupra a zvârlit departe, cu un bobârnac zdravăn, mucul ce începuse a-i arde unghia. O, ce pierdere!... Cu măcar o fărâmă de întuneric în jur ar fi avut parte de niște curbe magnifice, desenate-n văzduh de acel jar. Ce păcat...

– Dar ți-a trebuit ceva timp, măi tată..., i-a auzit Ioan bombănitul. Și, cum nu avea timp de pierdut, omul i-a mai aruncat în pripă: Bine, lasă, caută-mă la nouăștrei. Stai!... N-ai cumva să-mi schimbi..., dar s-a răzgândit. Bine-bine, lasă asta. Hai! și balconul a devenit pustiu.

Blocul, pe lângă faptul că nu semăna cu nimic altceva – o adevărată hecatombă arhitectonică –, avea peretele frontal aproape negru de cât fum înghițise, o tencuială bolnavă, putredă, căzută pe mari porțiuni. După toate semnele, aparținea unei perioade-paranteză, unui capitol peste care istoria trece fără pierderi de substanță. La intrarea în gangul înalt și boltit, dându-i senzația unei avalanșe de zăpadă fleșcăită, mucedă, un puternic curent de aer rece, venind dinspre curtea interioară, l-a izbit în față. Un curent rapace, înfometat, ca la gura minelor părăsite.

A pășit câteva momente nesigur, încercând să distingă câte ceva prin clarobscurul ce-l înconjură. În afara zidurilor nesfârșite, igrasioase, s-a

équivalences

Cuprins

Pagina 123 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

împiedicat în tot felul de lăzi și pubele, unele goale, altele debordând de resturi urât mirositoare, în sfiri și sârme cu rufe întinse la uscat. Nelipsitul ochi de cer l-a găsit înghesuit între ziduri negre, la capătul unui tunel așezat în picioare.

Măcar de s-ar zvânta! După el unul, în acel spațiu o rufă era sortită din capul locului mucegăirii, nicidecum uscării. Treaba lor... Umezeala aceea leșioasă, la tot pasul, pe el îl pătrunsese de cum pusese piciorul acolo, urcându-i-se rapid din tălpi în glezne, în coapse, ca într-o sugativă. Și, rebegit – Brrr! –, s-a cutremurat din tot corpul. Fără doar și poate, rufe erau puse pe sârmă numai să se scurgă – motivat, de altfel –, căci uscarea propriu-zisă continua probabil în apartamente, în băi ori prin bucătării; iar aici, de la sine înțeles, era nevoie de câteva gospodine care să le înlocuiască la timp cu altele proaspăt spălate. De fapt, una dintre acestea – de vârstă mijlocie, plinuță, figură cumsecade, asudată, deschizând și închizând aceeași ușă cu o mână umedă, albită, umflată de săpun și detergent, asemănătoare cu a maseurului din băile publice –, o și avea în imediata apropiere.

Cum naiba de reușea femeiușca asta să se miște cu atâta larghețe pe scara suspendată deasupra curții, s-a întrebat el înciudat, căci lui i-a trebuit destulă tărie să nu privească în jos și să nu scape vreo clipă balustrada din palmă, pipăind-o neîntrerupt, orbește, în urcarea asta spre înălțimi nesigure. Nu-i ieșea din minte structura șubredă, roasă de rugină, a scării de sub el, fixată pe țevi încastrate în zid. Imaginea de ansamblu și-a făcut-o abia când a ridicat ochii, în căutarea locului unde trebuia să ajungă: amintea de o schelă improvizată, dispusă într-o spirală largă, aiuritoare, ce se termina undeva la ultimul nivel. Încordarea asta continuă îl lipsea cu totul de

équivalences

Cuprins

Pagina 124 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

aer, dându-i presentimentul unei prăbușiri iminente, când totul s-ar petrece aidoma coșmarelor ce-l bântuiau adesea, în care el se prăvălea într-un gol înfiorător, cu inima contractată și plămâni striviți de ghemul măruntaielor, dărâmand în agățarea-i disperată, rând pe rând, ca pe niște bețe de marocco, tuburile unei orgi disproporționat de înalte. Cum peretele îl avea la îndemână, i-a căutat cu palma soliditatea, asprimea, ori de câte ori a simțit nevoia să-și mai tragă sufletul. Și, curios, secătuirea asta bătrânească nu avea alt efect decât de a-l îndârji și mai tare.

Și a urcat-o până la urmă, blestemata de scară!

Epuizarea l-a făcut să apese lung, cu năduf, butonul cel murdar al soneriei, de parcă s-ar fi sprijinit în el, să-și calmeze mai repede agitația pieptului. A mai apăsât de trei-patru ori și ar fi bătut chiar cu pumnii dacă n-ar fi auzit în ultima clipă un „Intră-intră-nene!“ înfundat dincolo de ușă.

Nu-i intra în obicei să deschidă el primul ușa unei case străine, dar cum îndemnul îi era adresat lui, nimănui altuia, a apăsât totuși mânerul rece al clantei. Era deschisă. S-a trezit în semiîntunericul unui hol ocupat mai în întregime de mantouri de vânt, de ploaie, pardesie, sacouri uni și în carouri, o scurtă îmblănită, pălării, sacoșe fără-moarte cât toate zilele, suprapuse cu toate într-un cuier invizibil; era cel puțin de presupus unul acolo. A întezărit prin crăpătura altei uși – a bucătăriei, se pare – o tăblie de masă pe care tronau teancuri de vase de faianță, coji de pâine, pungi sparte, o conservă deschisă, lucruri ce denotau veșnica grabă în luarea meselor de peste zi, rezumate de fapt la aceeași mâncare încropită din ce e de găsit prin frigider. S-a împiedicat în încălțărilor îngrămădite anapoda pe jos, dinaintea cuierului.

– Hai odată nene, fără sfială! a venit alt îndemn dinspre capătul an-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 125 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

treului unde, pe geamul translucid al unei uși, se succedau pete și umbre luminescente, vag albăstrui, așa că a apăsas încă o clanță.

A fost orbit de marele reflector ce-și arunca proiecțiile în toate colțurile unei încăperi neaerisite, căreia îi tapeta pereții cu motive în continuă schimbare, culoarea dominantă urmând imediat alteia. Poate camuflarea ferestrei și lipsa altor surse de lumină să-i fi contrazis lui Ioan simțul normalului, ducându-l la concluzia că acolo ceva nu era în regulă. Nu atât că l-ar atinge nesinchisirea insului la apariția sa – își ștergea mai departe subsuorile cu prosopul, nederanjându-se măcar să aprindă veioza aflată la îndemâna lui pe măsută –, dar măcar să se fi jenat de goliciunea vestimentară cu care întâmpină un necunoscut!

Întins în voie pe fotoliul tras la mai puțin de un metru de ecran, și sprijinindu-și picioarele durdului pe un taburet de tafta verde-banană, cu un ștergar flaușat petrecut pe după ceafa asudată, omul se afla vădit în elementul său. Poate și asta, într-adevăr, să-i fi intrigat bunul simț – grăsunul se plasase la nici jumătate de metru față de ecran, distanță aberantă în sine, ca de altminteri toate aberațiile ce i le băgase acel bloc pe gât, începând cu sinistra scară suspendată –, adevărate ineptii pentru cineva din afară.

– Ai fost un domn, tăicuță, mulțumesc mult! Săptămâna trecută am dat doar de teherghei. Unul a și șters-o cu banii, escroc! Cei ca dumneata sunt ceva rarissimi azi. Dar ia loc, te rog, fă-te comod. Hai, nu te codi atâta, ia un pahar cu apă rece și stai odată jos, că pierzi o finală mare. Nu te pasionează sumo? Eu mor! Să nu-mi spui că n-ai auzit de Tai-Sutara și de McPlath, tot nu te-aș crede. Măi, măi, dar stai jos pentru Dumnezeu, că pierdem runda!

Astea fiind spuse, omulețul cel corpulent a și uitat de Ioan, foindu-se

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 126 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

în uriașul său fotoliu după o poziție confortabilă, în acord cu momentele de excepție la care va asista. Cu fixitatea nerăbdării în ochii reflectând câte-un ecran minuscul, el a băjbâit după pachetul de țigări printre cutiile de bere, paharele și sticlele ce aglomerau măsuța. Ghicindu-l după formă, a scos, abil, cu aceeași mână, o țigară, și a aprins-o cu gesturi mecanice. S-a abandonat după aceea, preț de câteva secunde, satisfacției numai de el știute, sorbind subțire, absent, cu privirile împăienjenite, de cunoscător, ofranda beatică a tutunului de calitate.

– E-n formă băiatul! a zbierat el deodată, bătând puternic cu palma în brațul fotoliului. Praful, astfel iscat, a învăluit într-un nimb lunar contururile ecranului.

– Are șanse, are șanse mari azi, uite! și omul, chicotind mărunț, femeiește, și-a frecat palmele, pregătindu-se pentru victoria secolului.

– Unde... să-l pun?

Ioan ar fi vrut să plece numaidecât; nu-i convenea unde nimerise.

Asemenea specimene, după mintea lui, n-ar fi trebuit să existe. Un voyeur, un malformat între atâția alții, nimic altceva. Dar de ce lui, tocmai lui să i se întâmple? O așa lehamite de toate nu-l mai încercase demult pe Ioan.

– Ce spui?... A, uitasem, programul! Așa e... Dă-mi-l, te rog.

Insul îl privea pentru întâia oară.

Părea un neajutorat așa cum stătea, cu brațul întins către Ioan. Ochiul clipea în felul miopului care, rămas fără ochelari, ține morțiș să distingă figura interlocutorului.

– Ia stai, nene, un picuț... O, nu, asta-i prea de tot!...

Fără a-și explica, Ioan a simțit atunci pătrunzându-l o căldură sufo-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 127 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

cantă, cum spinarea i se acoperea cu bruma panicii. A rămas însă nemișcat în continuare, ca fixat în ace entomologice pe locul în care îl țintuiau doi ochi îngustați, cu rozetă de colimator. Nu i-ar fi stricat câteva lămuriri, să-l pună cineva la curent cu ce se întâmplă cu lumea asta... Instinctul, oricum, îl avertizase mai înainte, așa că trebuia s-o șteargă urgent de acolo.

– A, vă știu, vă știu! Ce căutați voi la mine-n casă? V-o spun de la-nceput: n-o să țină! Știu ce vreți voi. A, să înțeleg, deci, că nu mai am scăpare, că trebuie să mă convingeți și pe mine, nu-i așa?!

Ioan se clătina, pus în bătaia rafalelor unui viscol de ianuarie. E prea mult... Ce se întâmplă oare cu el?

– Nu pricep, domnule, ce spuneți, dar vă atrag...

– Haida-de, nu mi te preface, „bătrâne“! Trebuia să te miroso de la distanță, ce dracu. M-a orbit finala, să n-o pierd, de-asta am fost prost să te chem. Să nu credeți voi că-s nătărăul care vă lipsea!

– E stupid, domnule. Vedeți bine că sunt singur. V-am făcut un serviciu fiindcă m-ați rugat, asta-i tot.

– Bogdaproste! i-a tăiat-o sarcastic acela, dar ceva mai potolit. Ne ascundem după degete, deci... Buuun! Dar pe mine nu mă-mbrobodiți voi, e clar? și i-a aruncat o privire prevenitoare. Opiu pentru imbecili, asta-i fenomenalul vostru *Monument!* și a rânjit batjocoritor. Că vă face mai deștepti dacă beți licoarea ce v-o dă acolo? Eu nu m-aș spurca cu apa aia colorată ce pute ca dracu'. Degeaba-mi răcesc gura, nu? Sigur că nu vezi, sigur că nu vezi... Orbi cu toții! Dar pe ăsta îl vezi? și i-a arătat cu degetul tensionat ecranul televizorului Zi!. Cum adică, nu? Oh, săracii... Află că mai există și alții pe lumea asta, ăștia ca mine, care-l văd bine de tot. Da, și numai pe ăsta! Doar n-ai crezut că sunt singur!? Și care-i paguba că nu

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 128 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

suntem ca voi? Eu, dacă am chef, trec pe Internet și discut cu oricine de pe fața pământului! Voi, acolo, vă închipuiți că-l veți putea înlocui pe ăl de sus cu sufletul națiunii, că mintea omului se descurcă și fără El? A, vouă vă ajunge să vă pupați în cur unii pe alții când sunteți în culmea extazului... Haide, nu-mi dai cu ceva în cap? Vezi, nici tu nu știi ce crezi. Eu, de-aici, din fotoliu, mă plimb pretutindeni, nu-mi scapă nimic! Poate-or fi sticleții mei, dar măcar sunt mai întreg la cap decât unul ca tine, care tânjești la instaurarea stării de „românitate“ în cele patru zări – *Imperiul României!* Ce să-ți zic...

Aici, rămas fără aer, omul a horcăit a râset și s-a prăbușit în fotoliu, într-un fel dezamăgit de lipsa ripostei. Parcă uitând cu desăvârșire vehemența ce-l îmbujorase mai înainte, omulețului nu-i păsa decât anume cât pierduse din finala de sumo. A pus la maxim sonorul, aruncând apoi telecomanda pe mășuță cu un gest care-i trăda nervozitatea. Nu-l mai interesa prezența lui Ioan. La dracu, McPlath pierduse deja o rundă!

S-ar mai fi ignorat ei, așa proteste, încă mult și bine – un chin suplimentar pentru Ioan cel „amestecat în troaca porcilor“ –, dacă obezul nu și-ar fi amintit ceva, drept pentru care s-a răsucit să scotocească din nou printre lucrurile de pe mășuța din stânga sa, bodogănind:

– Să-mi între-n casă, auzi... Orb am fost... Uite, i s-a adresat acela, mai mult nu am, și cu asta basta! Gata, ia, nu-mi umbra mie cu smiorcăieli, atât ți-e plata pentru drumul făcut.

Ioan n-a realizat imediat ce-nsemna mâna întinsă. A, da, plata... Nu trebuia să-l mire, intrase singur în jocul ăsta; se va conforma... A luat bancnota, lăsând ziarul să cadă între cele două scrumiere pline vârf de pe mășuță.

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 129 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

– Mai degrabă mă-nnebuniți voi toți... i-a ieșit acru, suierul dintre buze. Nu m-am ramolit chiar într-atât, e zadarnic, vă amăgiți. Pot să judec, încă am un trai al meu...

Și ar mai fi scos din el destule altele; nu de mocneli ce-i scrumau pacea sufletească ducea el lipsă. Căci linia sa de plutire i se confundase mult prea des cu deznădejdea, iar acum, stându-i în putință să ia în sfârșit o atitudine, se împiedica, se îneca în propria bălmăjeală, permițându-i omulețului să-l străfulgere pe sub sprâncene: „Ce tot îndrugi acolo!? McPlath și-a revenit, sunt încă șanse!“

Când a ieșit, Ioan n-a avut putere să mai izbească ușa-n urma sa, lucru de altfel total gratuit.

Insul își aprinsese țigareta următoare, bine uscată, mai pe cinste ca precedenta. S-a tot foit, căutând poziția cea mai comodă în uriașul său cuibar, ca apoi să salte așa, în palmă, cele două monezi de un leu rămase ca rest, plictisit de moarte în fața valurilor ce se rostogoleau agale pe sub înalta și înSORITA faleză scandinavă din agasantul intermezzo publicitar, cu singurul gând că runda decisivă va începe peste douăzeci și șase de secunde.

5. Vitrine și reflexii

N-a putut rezista. S-a întors pentru a doua oară să privească urmele rămase întipărite dincolo de bordura ce mărginea asfaltul neted al autostrăzii. Acestea nu-l urmau. Abia vizibile, anonime, mute, parcă anume așezate în centrul ovalului aruncat în drum de conul de lumină ruginie al felinarului. Abia acum, cu ocazia asta, a observat că se inserase.

Un pas peste-o graniță... Greșise crezând că se va debarasa fără urmări

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 130 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[Ieșire](#)

de acel ținut, de colbul ce-i păstra cu sfințenie urmele de sanda, muștrare amarnică pentru cel ce poate uita... Cu toate astea, sentimentul ușurării, al eliberării, resimțit odată cu părăsirea mahalalei în acel capăt de stradă, cât și deschiderea noii perspective către măruntaiele de beton, sticlă și oțel încins ale fiarei cu răsuflare grea, numită metropolă, semăna nedorit de mult cu cel încercat cu ani în urmă de ștregarul care se ținea de șotii izvorâte din surplusul său de neastâmpăr și din dorința de-a sfida într-un fel oarecare interzisul, făcându-l responsabil de toate neîmplinirile vârstei.

Pasărea întunericului s-a lăsat atunci pe acoperișuri, aducând sub aripi mase de aer răcoros, proaspăt, în tonuri de acuarelă udă, o neașteptată mană cerească pentru un Ioan sleit, amator de schimbări lăuntrice.

În drumul spre casă, odată ce s-a văzut înghițit de viermuiala străzii, s-a lăsat furat, ca atâția alții, de mulțimea vitrinelor ivite în cale. Ar fi ajuns mai demult dacă ar fi luat un tramvai, dar a preferat respirația largă a bulevardului, altfel, înghesuirea într-o cutie de tablă ce-și zăngăne toate încheieturile i-ar spulbera până și bruma de bună dispoziție care-i promisese o zi cu mult aer, cu cer albastru deasupra capului. Și oare, că se întorcea de bunăvoie la poalele *Monumentului*, a cărui umbră o respiră de-o veșnicie, și asta numai pentru condiția sa privilegiată, de relicvă, de exponat cu har autobiografic, asta nu însemna o nouă capitulare? Pentru gardul cel viu care, sătul de inegalitatea luptei, se abandona până la urmă în mâna grădinarului și-a foarfecii acestuia, avea acum toată înțelegerea.

Dacă i-ar fi fost în intenție să ajungă acolo, ar fi făcut-o de la început, repede, fără ocoliș, iar în locul escapadei ășteaia aiurite, în travesti, ar fi beneficiat de-o promenadă instrumentată după tot protocolul, instalat între pernele limuzinei de lac negru a Academiei, cu Smara sau Anabela alături,

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 131 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

numai bune să le mângâie pulpele pe sub rochia ridicată deasupra unor genunchi impecabili, iar pe locul din față cu un Despa doldora de informații și comentarii la zi, cam piperate ele, dar spuse pertinent, în surdină, timp în care, dincolo de parbrize ar defila monoton traseul prevăzut, ca un decor traforat în buza unui disc de placaj... I-ar fi ajutat astfel să consemneze promenada ca realizată și s-ar fi retras după aceea mulțumiți cu toții... Merita oare să-l amuze, ori să-l întristeze, duplicitatea lui? Nu se va strofoca în găsirea unui răspuns; nimic nu-l presa în direcția asta.

Vitrinele îi făceau plecăciuni grațioase la mai tot pasul. Adevărat, meritau și ele puțină atenție. Aveau geamuri urișe, strălucitoare, efecte luminoase halucinante, mărfuri mai accesibile ca oricând, iar privirilor profane nerămânându-le decât să le înscrie inconștient printre poftele lor nesatisfăcute.

Nu puține erau însoțite de câte-un fond sonor propriu, sesizabil numai în imediata lor apropiere, în care succesiunile de sunete, nu multe la număr, dar de tonalități insinuante, obsesive, se desprind alene, se împrăștie în jurul privitorului ca un roi de îngerăși cu aripi multicolore, subjugându-l, aproape silindu-l a le îngâna inconștient firul melodic. Capcane nemaipo-
menit de dulci, un drog injectat altfel de cum se obișnuiește.

La o anumită înălțime, pe cristalul ce separă lumea iluziei de cea a ofertei comerciale, se puteau distinge amprente de palme, de nasuri mici, turtite.

Printre ele se amestecau cândva și ale sale. Pe atunci erau șterse zilnic cu o bucată de molton; apucase să și audă zăduful celui care o făcea – un băiat de prăvălie îmbrăcat îngrijit, bine ferchezuit și duhnind a colonie tare; se vedea că ține la imaginea și poziția lui. Ambiții potrivite cu omul

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 132 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

potrivit.

Din spate, o voce amabilă căuta, se pare, un interlocutor:

– Ce spui, prietene, nu e impresionant? E bine așa, el trebuie privit de la distanță... Ne dăruie prea mult, nu știu dacă-l merităm...

S-a întors pe jumătate, atât cât îl obliga eticheta. Nu înțelegea la ce anume se referea străinul al cărui contur înnegurat îl avea în coada ochilor.

– Da... impresionant..., a convenit el în speranța încheierii aici a schimbului de amabilități.

Nu era însă prea greu de ghicit; insul avea chef de vorbă. Glasul neutru, tonul amabil, de taifas, căpătau, pe măsură ce vorbea, accente nesuferite pentru Ioan. Acel ins, cu vorbăria lui nepotrivită, îl agita, îl răscolea, de parcă în celulă îi fusese adus un coleg de care s-ar lipsi bucuros. I-a fost ciudă în acele clipe că nu putuse învăța tactul trebuincios pentru a scăpa de sporovăiala plicticoasă a celor ce nu au multe de spus.

– Atunci când îi calc pragul, a meditat grav acela, mă încercă... cum să spun... o vinovăție urâtă, să intru-n pământ, nu alta. Și crede-mă, nu una de trei parale, de păcătos, cum zic popii, ferească-mă!, ci una care, zău, mă-nfricoșează de sus până-n tălpi, o simt de parcă-i țâșnită din sufletul nației noastre...

Abia atunci, reflectate în sticla vitrinei, a întrezărit și el luminile ce drapau *Monumentul*.

Nu-și amintea de când nu le mai băga în seamă, sau, mai bine zis, nu îi lipseau, și apoi se scurseseră suficienți ani ca să-l intereseze și altceva. La inaugurare fusese, ce-i drept, cât se poate de satisfăcut... Chinul a urmat abia după aceea: adulări care-i ridicaseră sângele în cap de rușine, osanale aduse ca pentru a-l mortifica cu tot dinadinsul, sfârșind prin a-l izola de

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 133 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

restul lumii. Calvarul actorului care-și interpretează la nesfârșit rolul ce l-a făcut cunoscut, lui nepermițându-i-se a mai fi el însuși...

O șleahță de lipitori, că altfel nu-i putea numi, îl sufocau cu respirația lor mereu agitată, vârată în nasul lui, tăindu-i mereu, ca înțelesi, retragerea, silindu-l să se scâlâmbăie dinaintea unor oglinzi deformante, ca în iarmarocurile de cu ani în urmă. „Bucurați-vă, maestre, puteți fi mulțumit de ceea ce ne-ați oferit. Ați realizat mult prea mult pentru o singură viață!...“, sau: „Bucurați-vă, laurii deja vă aparțin, posteritatea...“, sau: „Spuneți-ne, maestre, ce sens mai găsiți în căutări acum?...“

–... de magnific, de discret totodată, prin tot ce dăruiește, fără să ne ceară nimic!... În schimb, atât inconștienții, nătărăii cu reîntoarcerea lor la creștinism, la un Dumnezeu mântuitor, cât și dependenții televiziunii prin cablu, mai au tupeul să ne arunce-n obraz toleranța lor! Înțelegi? Ei vor să ne termine, să ne radă! Auzi tâmpenie: munții lor cu pajiști, păduri și izvoare „miraculoase“! Știi bine, toate prostiile astea l-au scornit doar de dragul butonării pe-o telecomandă unsuroasă! Le vom mai înghiți multă vreme impotențele, noi, care ne-am putut depăși stadiul de habotnici, de robi ai anturajului, am depășit însăși natura carnală a omului?

Iar după o pauză scurtă și plină de subînțeles, acela a reluat cu însufletire:

– Nu, nimeni n-o să mai treacă peste noi! Trebuie să ne convingem o dată pentru totdeauna că numai uniți putem fi tari și respectați!

Incapabil să încropească vreun gând, Ioan încasa loviturile fără să clipească, simțind cum îl strivește o realitate lipsită de preliminarii. Absurditatea zilei de azi, într-adevăr, se dovedea demnă de el. Partea rea era că pedeapsa, ce și-o asuma ca pe-un lucru meritat pe deplin, se abătuse

[équivalences](#)
[Cuprins](#)

[Pagina 134 din 172](#)
[Înapoi](#)
[Întregul ecran](#)
[Închide](#)
[leșire](#)

cu mult în afara lui. Pe lângă toate, avea siguranța amară că nici de data aceea recunoscutul nu era el.

– Eu îl știam doar ca lăcaș de artă străveche, a răbufnit cu oarecare sfială Ioan, un templu al legendelor noastre...

– Așa și este, cine neagă? Un templu! Nimeni nu are dreptul să piardă vreo fărâamă din sufletul mioritic al românilor, și uite, camarade, câtă măreție!... Așa că, prin el, Ioan Valahul ne grăiește din nou, după secole, putând fi considerat chiar reîncarnarea lui, și din păcate nu profităm de șansa de a-l avea printre noi!...

– Adică...? Mi-e neclar...

– N-ai fost atent, văd.

– Ba am fost! Numai că ați sărit la...

– Totuna. Pe Ioan l-a născut geniul nostru național, iar *Monumentul*, o dată cu el. Ioan al nostru, al românilor, n-a făcut decât să-i dea formă cu mistria-n mână. Știm cu toții, Maria lui cea fără chip e aici, în piatra asta!...

Ioan s-a cutremurat. Omul acela nu putea vorbi serios! Nu se putea ajuge până aici...!

– Păreți așa sigur... Nu zic că lucrurile sunt altfel de cum le vedeți dumneavoastră, numai că, știți, sunt destui care susțin că proiectul *Monumentului* a fost comandat în ideea unui substitut al credinței în Dumnezeu!

– Care Dumnezeu? Nu-mi veni cu tâmpeniile de-astea! Aa, mă încerci, prietene?

– Nu, nici vorbă, dar așa se aude.

– Ai ajuns cumva la îndoieli?... În cazul ăsta retrage-te, nu ne-ncurca! Și-apoi, vezi, ai făcut un jurământ, parcă...!

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 135 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

– Eu, unul, n-am jurat.

– Aha, un novice?... N-aș fi crezut după cum arăți. Oricum, felicitări, m-ai derutat!

– Știți ce se mai aude? Că ar fi cel mai de temut drog pus vreodată la îndemâna omului! Așa s-ar explica de ce păsările, chiar animale mai mici, cu instinctul lor bun, au evitat încă de la început zonele centrale și așa riscăm să dispară din tot orașul. Ceea ce cred eu...

– Da, e-un punct de vedere, îl cunosc. Mă mândresc să fim noi cei care le aflăm primii pe toate, înaintea altora... Ai zice că nu suntem de acord..., iar aici insul și-a lățit umerii obrajilor a rânjet. E foarte bine că ne punem întrebările pe care și le-ar pune oricine. Ești abia la început! Vei vedea, se vor găsi răspunsuri pentru fiecare nelămurit în parte. Cine va înțelege, bine, cine nu, treaba lui! Nu arăți deloc a încuiat, observi și tu cum ne înghite piața mondială, globalizarea, cum păianjenul internetului ne învăluie copiii până-și uită patria-mamă, cum începe vântul să ne șteargă granițele, cum rețeliștii televiziunii ne modifică orarul de viață. Cine mai suntem noi, românii, astăzi?... Așa că oricine vorbește românește va înțelege că Ioan Valahul e acum aici, între mioarele lui, să le păzească!

– Să le apere de autosuficiență, poate..., a murmurat Ioan, după care, vrând să fie auzit, a zis tare: Cine știe care-o mai fi părerea lui astăzi... Un *Ioan Valahul*, un *Mesia* național, spunеți? Hm... Veacuri la rând, în transhumanța lor, moșilor noștri le-au ajuns culmile munților, aerul pădurii, cașul, brânza, fluierul și câinele. Singuri cu Dumnezeu... Dar de atunci ne-am mai înmulțit, ne-am creștinat, nu mai putem să trăim înconjurați doar de turma și sunetul fluierului nostru. Vrem ceea ce au și alții, dar pentru asta trebuie să coborâm în târg, să facem schimburi, să și vindem, dacă

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 136 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

avem ce, iar acolo sunt alte reguli decât le-am face noi. Nu cred c-am deveni mai puțin români dacă le învățăm pe acelea. Aproapele nostru poate avea altă limbă, strai, obiceiuri, și nu la umilire ne îndemna Iisus când ne-a spus să-l iubim ca pe noi înșine. M-aș încumeta...

– Nemaipomenit! Un adevărat avocat al diavolului! Te iert, știu unde bați, banditul! Cei săraci cu duhul te-ar asculta cu gura căscată – ce bine că ești de partea noastră! Auzi la el, *Iisus Hristos, Dumnezeu, Allah, Buddha...* Acum, serios: puțini români mai sunt ca noi azi, și nu de orișicare; noi suntem traci, geți, daci get-beget. I-am avut pe Zalmoxis, pe Deceneu, și i-am pierdut ca proștii. Tocmai de-asta vom opri terfelirea a ce ne-a mai rămas!

– Latinii-s de izbeliște, deci... Sunteți chiar sigur că cel care a ridicat *Monumentul*, folosind doar motive de ritual păgân, nu se putea înșela? Să se fi gândit el că vor veni și vremuri tulburi, ca de pildă cele de acum, când de obicei Istoria se compromite printr-o dictatură? Sau ceea ce-a ridicat el va fi folosit fără scrupule în lupta orbeților pentru putere? Dacă ați amintit de internet, de televiziunea cablată, și aici sunt o puzderie de păreri asupra manipulării maselor. Posibil și așa ceva, căci căile astea mi se par în firea lucrurilor. Din moment ce se acceptă ca motor al oricărui progres ideea de concurență, la o manipulare vădită se poate răspunde oricând cu o contra-manipulare, iar mijloace avem destule pentru asta, atâta timp cât nu se apelează la metoda pumn-în-gură...

Ce să mai spună? Și-a folosit toate argumentele. Spera să-i fi simțit nuanța de indignare. Zadarnic, însă. Spusele sale nu păreau a-l intriga pe străin.

– Mulți suntem și noi, a urmat imperturbabil omul, o știi la fel de bine.

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 137 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

Zi de zi mai mulți! Avem o misiune sacră, iar asta cere luptă, sacrificii. Mândri să fim de noi, cei hărăziți!... Apoi cu condescendență: Mă încântă să mai schimb o vorbă cu unul care ne bate la poartă!...

„Este pornit, omul“, își spuse, privind aiurea. Ar trebui să se vadă odată scăpat din tot acest calvar de care se știa în mare măsură vinovat, căci nu ar mai suporta să i se impună o altă ipostază, un rol față de care nu avea cea mai mică afinitate sau obligație. Iar dacă se acuzase mai înainte, o făcuse dintr-un exces de puritanism; păi, sincer vorbind, ar fi fost oare cu-adevărat în stare să prevadă astfel de ineptii? Se-nțelege, nu. Abia acum, când viața-l mai schimbase, se lămurea și el ce înseamnă a te pripri să-ți consideri desăvârșită opera, și că, de fapt, validarea i-o poate da numai societatea căreia i-a fost hărăzită, nicidecum o mână de academicieni. Societatea te naște, te deformează, chiar te îngroapă, și nu întotdeauna așa cum ți-o dorești.

Deocamdată voia să se vadă cât mai departe de acel loc, indiferent unde, dar să se vadă scăpat. Nu-l interesau deloc stăruințele, apropourile străinului. Mai mult, se simțea încolțit de o teamă nedefinită ce-i devasta viscerele.

– Plouă, paștele mă’-siii!

Frântura de înjurătură dinspre celălalt însemna probabil multe, numai că nu-l privea pe el. Cel puțin lui Ioan, lucru poate nefiresc, atmosfera de ploaie n-a făcut decât să-i risipească nervozitatea ce-i uscaseră până atunci buzele. A întins palma pentru a simți cum o picătură de apă i se culcă ascultătoare între degete – era chiar călduță.

Fugea mereu de realitate... Care realitate, Ioane? Doar pentru că n-o mai înțelegeți?

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 138 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

S-a decis să se întoarcă spre străin; voia să-i distingă chipul. Treabă nu tocmai simplă; omul se afla plasat în contra-lumină, formând o pată întunecată, ale cărei contururi contrastau strident pe fundalul obositor, violent, al reclamelor ce panotau cealaltă parte a bulevardului. I-au venit în ajutor farurile unei mașini ce tocmai vira în dreptul lor.

Instinctiv, a căutat un sprijin pe care, oricum, nu s-ar fi așteptat să-l găsească.

Înfiorat, a recunoscut pe acel chip trăsăturile himerelor sale: haina de studiu cu buzunare lărgite, același creion înfipt între foile notes-ului cu coperți mușțării, scorjite, din buzunarul de la piept, „Citizen“-ul cel vechi la încheietura celuilalt. Cu alte cuvinte, se identifica pe el însuși în postură de sine-stătătoare, poate ca mesager al unei oglinzi luciferice... Încă o aberație pe azi... N-ar trebui să-l mire; mergea de la stupid către mai stupid. Aerul se înfierbântase; era uscat, arzător de uscat în pieptul său subțire, de pasăre bolnavă, făcându-l să gâfâie ascuțit sub greutatea vitrinei de care s-a rezemat. Aceasta sta acum aplecată asupra-i, imensă, obositor de strălucitoare, mai să-i pleznească sub palmele alunecoase. Să fie o farsă, un delir?

Omul-Ioan nu găsea nimic anormal în a fi privit cu atâta insistență; mai degrabă îl preocupa să-și tamponeze febril fața cu o batistă minusculă. Privirile li s-au întâlnit ca din întâmplare, pentru o clipă, îndeajuns cât să-l pună în încurcătură pe Ioan, care și așa nu știa ce să facă cu uscăciunea gurii, a gâtului, chinuindu-se fără succes să înhită în sec.

Ploaia, devenită între timp o suspensie fină ce putea foarte bine să ude și de jos în sus, descompunea încet dar sigur „trăsăturile“ celuilalt; batista din mâna acestuia nu reușea decât să întindă și mai mult petele de culoare

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 139 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

nedefinită provocate de apă. Străinul – totuși un străin, ce naiba! – l-a privit într-un mod straniu, ridicând colțurile gurii a zâmbet.

– Ca să vezi, nu m-am gândit c-o să plouă... Fardurile bune le țin pentru ocazii mai speciale. Ale tale, a scăzut acela glasul cu considerație complice, nu sunt probabil de la negru. Înseamnă că-ți permite buzunarul, n-am dreptate?

Ca deodată, observând ceva anume, să se precipite, înviorat:

– Ce ți-am zis, suntem uniți!... Iată-i pe-ai noștri, nu ne-au lăsat baltă! și insul, coborând de pe trotuar, a făcut câteva semne cu mâna înspre susul benzii de asfalt; batista o băgase ghemotoc în buzunar, nemaisinchisindu-se de ravagiile rimelului dizolvat.

„Dar toate astea se petrec aieva, Ioane!... Nu mai ține să le îmbrobodești, să le potrivești la nesfârșit. Varianta cu ziua de vacanță trebuie și ea dusă frumușel la pubelă...”

Cu puțin mai multă răbdare și-ar fi putut aminti de știrea ce se strecurase până la el acum câțva timp. Zvonul după care pe străzile orașului se observaseră de la o vreme indivizi hilari prin aceea că se străduiau să-i copieze înfățișarea, îl băgase repede între nenumăratele trăncăneli mondene auzite de paznicii săi. Pe atunci, însă, era tentat să nu mai dea crezare nici măcar imaginilor reflectate în apele unei oglinzi de Murano și că însuși adevărului trebuia să-i fie găsit un alt nume.

Cu o frână lungă și aducând un val de umezeală rece, lângă ei a oprit una din mașinile autostrăzii, de o culoare închisă, greu de precizat care anume, datorită ploii – miros de combustibil ars și ștergătoare scârțâitoare. Portiera din spate s-a deschis larg, parcă singură.

– Haideți, băieți, repede! N-avem nevoie de necazuri.

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 140 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[Ieșire](#)

Cel de lângă Ioan a dispărut prin deschizătura slab luminată, nu înainte de a-l îmboldi ușor din spate: „Hai!...” Firesc și nesupărător pentru ei toți ar fi fost să urce și el, că prea se petrecuseră toate după cum le prevăzuse omul-copie, poate așa cum le știau și cei din mașină, atâta doar că pentru el gluma concesiilor se îngroșase deja peste limitele prudenței elementare. Și fiindcă nu-i venea nimic în minte care să-i justifice oscilarea, a rămas mai departe locului, adoptând atitudinea celui care deține potul cel mare.

Clipind cât mai convingător, s-a hlizit la parbrizul întunecat, aburit pe dinăuntru. În aer plutea mult fals, mult absurd, amândouă fiind parcă subliniate de măsura joasă, molcomă, în care torcea motorul mașinii. Nu știa dacă va rezista până la capătul acestei stranii reprezentării. Crispat, asculta darabana stropilor grei ce explodau pe capotă, în mici jerbe, fără a-și mai dezlipi privirea de la zbaterea agonică a celor două ștergătoare.

– Ascultă camarade, ne cam calci pe nervi!... Ce dracu’ aștepți? a auzit Ioan prima voce sfâșiind cu asprimea ei o liniște și așa cam subțire. Când ceilalți au intervenit cu sușoteli, insul le-a retezat-o hotărât: Nu, nici gând, sunt încă destui de cules în seara asta. Apoi, țișând către Ioan: Vii sau nu? Să știi că te las aici!

– Bine, bine, n-aveți grija mea, mergeți... Întrebați-l pe dumnealui, mie nu-mi pasă de apă..., s-a pomenit Ioan vorbind cu o voce posacă, ca venită din afară.

– Așa e! Am fost lângă el, șefule, ți-o spun eu. Hainele alea-s de șmechereală. Se vede, are dresuri de mâna-ntâi, nu-l doare pe el de ploaie. Ehe, ce vrei – resurse!

Și, după intervenția lămuritoare a fostului său partener de discuție, prin deschizătura celor două geamuri coborâte ca la comandă s-au aple-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 141 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

cat, clipind la lumina fluorescentă a vitrinelor, trei chipuri curioase. Erau identice.

Nu, e prea de tot... Chiar de n-or fi fost ele într-un tot convingătoare, asta nu înseamnă că le putea deosebi cu ușurință. Grosier, dar se vedea acum și multiplicat.

Golit de bruma de încredere ce-o mai avea în independența lui, s-a lăsat studiat pe îndelete, simțindu-se în postura sa veche și nesuferită: pentru aceia era un simplu obiect. Îi privea pe tustrei egal, idiotizat, în față.

– Mda... Se ține bine!..., i-a ajuns în urechi mormăitul lor admirativ, ca la descoperirea unei procopseli de invidiat. Țsta, pe bune, are clasă!... E-o idee bună cu mototolitul rufelor... Apoi, înviorați, către el: Puteai s-o spui din capul locului, camarade, aici nu te auzea nici dracu'. Cinstit ar fi să ne pasezi și nouă găselnița ta. Și nu uita: mâine, la șase, la sediu!

Portiera a fost trântită în clipa când mașina tocmai țâșnea, dispărând înghițită de neguri. Fâșâitul nesfârșit al ploii acoperea acum orice alt sunet.

Ioan încă nu se clintise. Ploaia îl pătrundea încet prin hainele fumegânde. L-a cutremurat un alt frison. S-a încovoiat să-și acopere fața; pârâiașele ce-i furnicau spinarea – arzător de reci – nu erau deloc apa ploii. Mai degrabă vene deschise... Palmele și le simțea jilave, lipicioase, fără puls, alunecându-i străine spre tâmple.

Când a coborât de pe trotuar, s-a împiedicat în picioarele înțepenite; în ele coborâse întreaga încărcătură de blestem a acelei hoinăreli furate.

În treacăt și-a privit mâinile. Ar fi putut să arate oricum, se aștepta la orice. Se pare însă că totul era în regulă. Și ce-ar fi vrut? O dovadă că nu e treaz? Era înfuriat că se putuse gândi, chiar și pentru o clipă, că palmele ar fi putut să fie altfel decât curate.

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 142 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

Silindu-se să înlătore printr-un anevoios și fals avânt puternica senzație de vomă ce-i contorsiona stomacul, s-a aruncat pe după un colț de casă, în alt întuneric.

6. Fuga

...Și totuși îl urmăreau.

Se răsucise ca din întâmplare, apucând să surprindă reflexul individului care se menținea la câteva zeci de metri, în spate. Insul, neinspirat, se oprise să citească un anunț lipit pe stâlpul de iluminat stradal, și era greu de înghițit așa ceva. Tocmai aerul ăsta neverosimil l-a sensibilizat. Oricât de corect și-ar fi compus acel individ atitudinea, însă ceea ce scârțâia, sărea în ochi, era logica lucrului pe care ambiționa el să-l facă plauzibil – își alesese porțiunea neluminată a stâlpului. Concluzia că s-ar putea să fie unul dintre ei s-a impus deci de la sine.

O, naivitate!, doar se inhibase ca un netot înaintea lor... În rest, ușor de imaginat, tactica obișnuită când vrei să afli cât mai multe cu efort minim; simulaseră normalitatea, apoi nu le rămânea decât să calce cumiți în spatele lui, să fie răbdător până se vor lămuri ce e cu cel suspectat. El devenea acum conștient în ce fel de troacă nimerise, și dacă nu era foarte atent risca un final tenebros pentru acea zi.

Înforat, a grăbit pasul. Nu mai privea îndărăt, deși prezența lor, resimțind-o distinct – o amenințare surdă undeva în spate – devenea tot mai presantă, mai dogoritoare, ca în basmele copilăriei. Cadența tocurilor sale dure, amplificată prin eoul ricoșat de zidurile clădirilor, era singurul sunet care percuta tăcerea apăsătoare lăsată deodată, lărgind parcă lo-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 143 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[Ieșire](#)

cul în juru-i. În dreptul intrândurilor, îndeosebi, ecoul pașilor săi căpăta o spațialitate de criptă, un timbru cu intonații sumbre, pierzându-se în sincope prin niște coridoare nevăzute. Cu cât dorea mai mult să-și controleze mai bine călcătura, cu atât mai accentuat îl domina sentimentul de inerență, de ambuscadă.

Nereușind a-și stăpâni frica, a început să fugă. A ocolit nebunește câteva imobile, cărora nu le zărea decât baza, colțurile și gurile prevăzute cu site prăfuite ale subsolului. Nu mai era în stare nici măcar să se înfurie pe felul dezarticulat în care alerga; nu sportul îl interesase pe el în viață. În scurt timp plămâni i-au luat foc, fiind nevoit să-și tragă răsuflarea în câteva ganguri neprimitoare, traversate de curenți pătrunzător și reci, cu o clișă ce clefăie sub tălpi, mirosind a urină. Erau mai sigure, dar pline cu o beznă vâscoasă, înăbușitoare, ce îi împiedica până și mișcările. Frica i se infiltrasse în toate mădularele, în simțuri, căci tresărea exagerat la cel mai mic foșnet sau zgomot. Îl agasa până și hârâitul ce-i ieșea din pieptul șubred, așa stors, chinându-se să respire numai pe nas. Degeaba însă, el avea nevoie de aer, de-al naibii de mult aer... Lupta din greu cu hârbul care ajunsese, alungând pe cât mai era în stare ideea de abandon, de a-i lăsa să facă tot ce-or vrea cu el, lucru ce-l ispita din ce în ce mai mult.

Un om al ordinii, ivit din pământ cu o lanternă puternică în mână, l-a somat să se oprească. Luat pe nepregătite, Ioan a încetinit un moment, ca imediat să-și schimbe direcția cu toată energia de care mai dispunea.

Cum de-i putuse trece prin cap să ia drept apărător o simplă uniformă, în ce capcană prostească ar fi căzut! Fluierul aceluia gardian l-a urmărit și el încă o vreme, apoi a murit. Dar cât de întunecat vechiul cartier după ce a scăpat din spotul orbitor, de un alb agresiv, cât de labirintic... Se afla

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 144 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

într-o zonă bine cunoscută lui. Fugea așa, din inerție, cu plămâni arși de oboseală. Știa că era mai bine să fugă.

Într-un târziu, s-a târât sfârșit la un perete. S-a rezemat cu întreg spatele, să simtă cum îi absoarbe acel zid murdar, cu tencuiala lui roasă până la cărămidă, fierbințeala. Aștepta, gâfâind din greu, să apară din orice parte cei pentru care hăituirea unei ființe aflate în pragul obsesiilor ultime, care se pare că a uitat de gustul și tentațiile unei vieți normale, fusese o joacă de copil.

Nu a apărut însă nimeni. Doar un câine, un vagabond lăptos, fără somn, i-a dat târcoale, pendulând nesigur din coada cânepie; era dintre aceia ai căror ochi bruni imploră mereu, iar coada o țin între picioare de când se știu. Ca să-și dovedească prietenia, Ioan s-a ghemuit la pământ. Potaia a înaintat supusă și s-a lăsat mângâiată îndelung, tremurător.

7. Un sfârșit de ocazie

Piața Arcadei a traversat-o cu pași egali. Multe îl lăseau indiferent acum, epuizarea făcându-l să se aștepte la orice, și nu neapărat la ceva neplăcut. Nu-și explica cum anume, dar își dădea bine seama că angoasa îl părăsise pentru o bucată de vreme.

Nici țipenie de om în piață. Cafeneaua *Croco*, barul studentesc, *Excelsior*, aveau vitrinele întunecate. Aparent fără motiv, și l-a închipuit pe Rizopol acolo. Îi și vedea strâmbătura gurii lui cu buze generoase, feminine: ei poftim, unicul și prețiosul său pacient, imprevizibil cum îl știa, l-a pus iarăși într-o postură nedreaptă; se și vedea făcut răspunzător pentru capriciile unui cabotin vârstnic, semne clare, după opinia lui, ale sclerozei

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 145 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

cerebrale. Auziți, să iasă de capul dumnealui, aproape dezbrăcat, numai ca să hoinărească ore în șir prin cine știe ce maghernițe insalubre! Pentru docentul Rizopol lucrurile mergeau bine doar când îl știa păzit zi și noapte de asistentul de gardă, cu soneria și-o ploscă pregătită, alături. Tocmai de asta, știindu-l preabine, Ioan va avea grijă ca cel care fusese în tură, tânărul cu figură deschisă, Despa, să nu fie sancționat prea aspru; la o adică, aflați în complicitate tacită, profitaseră amândoi. Cam sâcâitor și tipicar Rizopol ăsta, dar trebuie să recunoască, îl salvase de câteva ori din situații limită. În rest, un tip corect, loial; puțin cam prea multă conștiinciozitate. Un inconștient al datoriei.

De pe Alea Pinului a coborât pe scurtătura cu numele Jean-Baptiste Pigalle. În dreptul unei clădiri ce făcea notă aparte prin linia ei cilindrică, scundă, cu o colonadă falsă înspre stradă, așa încât, prin comparație, vecinele ei păreau grosiere, purtând amprenta îmbogățiților peste noapte și pe căi mai puțin ortodoxe, a avut o strângere de inimă. Odată considerase ca pe-o oază de puritate, de noblețe, spațiile interioare ale acelei clădiri. În ele crescuse Emilia, fata cea mai copilăroasă dintre câte cunoștea el, al cărei răs îl înflăcărase, îl înfiorase cum nu i s-a mai întâmplat vreodată. Ce vrei, idila tănuită a adolescentului care citea pe nerăsuflăte, la grămadă, până noaptea târziu, Maupassant, Proust, Beckett, Petroniu...

Ceva mai târziu, peste ani, pe când deja se îmbăta cu el însuși, cel ajuns pe culmile notorietății, a revăzut-o cu totul întâmplător, pe stradă. Ea îl recunoscuse prima. Privirile unei altfel de Emilie, dar la fel de curate, cum nu se poate mai jenate, l-au chemat, i-au șoptit parcă descântece, încurcându-i într-un fel socotelile. Însă și-au făcut doar semn cu mâna, nu mai mult. Era grăbit, trebuia să ajungă la nu-știu-ce simpozion, și, în

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 146 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

plus, avea cu el, să-i ajute la descurcatul hârtiilor, al planșelor, pe una din stilatele lui însoțitoare. După cum o văzuse atunci, ca tânără femeie, Emilia nu era deosebit de atrăgătoare. Fătuca de care își amintea dispăruse cu totul. Remarcase, în schimb, un lucru nealterat la ea; un anume nimb de imaculare, o seninătate de duminică, ceva care-l atrăgea fără motiv, iar asta îl făcuse să-i fie teamă, să se ferească de ea ca de-o amenințare pentru discernământul său. Nu-și ierta nici acum nepăsarea ce-o arătase singurului suflet de care s-a simțit el mai apropiat.

Sătul să vadă peste tot doar primejdii, capcane, a mai slăbit ritmul alergării; simțindu-se un ipohondru caraghios, se rușina să se agațe de alte și alte pretexte. Aversiunea lui față de confruntări finale, față de justificările penibile pe care le-ar presupune acestea, nu putea fi un motiv serios pentru a tergiversa un sfârșit previzibil. Căci, fără îndoială, foarte curând se va afla în strada *Galaxiei*, unde-l vor aștepta zumzăind în cor, bulversați de „strivitoarea“ lor răspundere, îngrijitorii săi. Cu toate astea, înainte să treacă de colțul ultimei vile, a ezitat câteva clipe, sprijinit cu palma de unul din cei doi piloni de fontă ce străjuiau impunătoarea intrare a *Institutului de Antropologie*. Treptele acesteia își luceau bazaltul în lumina feciorelnică a unui nor ce abajura luna. Îl oprise presimțirea că în seara aceea evenimentele vor lua o turnură neașteptată, nu cum își închipuise el. Uite, acum distinge în răsuflarea străzii sale, în adierea palelor de negură cu miros de iască arsă ce o traversau, frânturile unui murmur neliniștitor. Unul ce se amplifica brutal, în salturi, pe măsură ce curba străzii îl aducea, pe nesimțite, tot mai aproape. O rumoare rezonând în caldarâmul de sub tălpile lui subțiri, dureros de sensibile, de parc-ar fi fost desculț. Știa că-l privea direct acea amenințare, altfel tot ceea ce intenționase prin răzvrătirea sa și-ar pierde

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 147 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

sensul. Pierduse și așa prea mult timp – jumătate din viață, totuși – cu așa-zise întrebări-cheie. Dacă totul are un sfârșit, și trebuie să aibe unul, neapărat, nu vedea de ce s-ar mai ascunde după deget. Până la capăt, Ioane! Și s-a văzut pășind înainte.

Pe strada Galaxiei toate suprafețele, spațiile, erau riguros folosite; mai mult din motive gospodărești, curțile aveau parcele verzi reduse la strictul necesar, făcând loc garajelor obligatorii, chiar suprapuse, iar construcțiile, în ansamblul lor, cu două sau trei nivele, cu terase largi, înalte, purtau austeritatea și soliditatea unei embleme oficiale. De regulă, ele se limitau înspre stradă prin garduri înalte de lemn-câinesc sau tuia, dublate cu grilaje forjate, sobre. Majoritatea ferestrelor, la ora aceea târzie, erau cu jaluzelele coborâte.

Talazurile acelei rumori se contopiseră într-un uruit incontinuu ce răvășea, măcina, mistuia împrejurimile vilei lui, situată mai înspre capătul de est al străzii. Senzația, deloc ambiguă, a unei situații fără ieșire îl crispa până la sudoare rece; nu se așteptase la o asemenea înfățișare a lucrurilor.

Ce îl durea era că neputinciosul de el n-a știut să întrevadă o cât de mică parte din răul ce-l va aduce semenilor săi escrocându-le nevoia de absolut, învăluindu-i în arta defulărilor sale narcisiace, a substituirii lui Dumnezeu cu himera omului omnipotent. Mare canalie! Acest *Antichrist* din el n-a făcut decât să optimizeze „bomba“, s-o „lanseze“ cu titlu de experiment, retrăgându-se apoi mulțumit, înfruptându-se din recunoștința și adulările celor pe care, nu din întâmplare, i-a schilodit... Drumul spre rău are totdeauna o pantă descendentă, una care-ți fură, pur și simplu, picioarele, o pantă numită *ispită*. Este cel mai scurt drum.

La ce-i folosea, în fond, lui Ioan că găsisse un nume mării sale erori? Pe

[Équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 148 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[Ieșire](#)

cine-l dorea că celebritatea îi strangulase dreptul la intimitate?... Iar faptul că nimeni în afara lui nu părea să realizeze monstruoza opera de căpătâi, *Monumentul*, îl făcea să îndure claustrofobia nemernicului. Ar fi vrut să țipe, să comunice cuiva dezastrul spre care evoluau cu toții. El, Ioan, era vinovatul, el trebuia să plătească pentru fariseismul său. A fost nesincer cu cei care-l luau drept etalon, deturnându-le sentimentele, credulitatea, prin veritabile efecte de scenă; era ceva incalificabil pentru un spirit creator. Acum se convingea încă o dată de lipsa de șanse a încăpățânării sale de a găsi de unul singur rezolvări miraculoase la o problemă ieșită de foarte mult timp de sub controlul cuiva, al statului chiar, al organelor de poliție, al organizațiilor civice. Nu mai era problema sa de conștiință. Societatea asta suferea deja de maladii necunoscute până mai deunăzi, unele ajunse în stadiul cronicizării. Intoleranța față de cei diferiți devenise legea nescrisă a grupului, iar diferența, o piedică de netrecut pentru conviețuire – regula minusului, a adversității xenofobe. O *divide et impera* a lipsei lui Iisus. De asemenea, o plată pe măsura nepăsării față de durere, dacă nu-i a ta.

Era sigur, nu va mai face concesii bălăcelii ăsteia în neputință. Odată tot trebuia ruptă complacerea în vinovăție fardată, abil camuflată. Nu va mai fi proprietatea nimănui, în calitate de *bun* apreciat, evaluat, numerotat și înrămat, care cere o conservare în condiții optime (ideal, ar fi fost într-o raclă transparentă), doar necesitând, din când în când, unele restaurări neesențiale... Tezaurizatorilor săi le scăpase din vedere – vreme îndelungată, chiar și lui însuși – un amănunt deloc minor: sufletul său de pământean. Adevărul e că, inconștient sau nu, antrenat în plutonul alergătorilor după laurii prezentului, lăsase deoparte nevoile sale sufletești; în esență, nu acceptase niciodată ideea că, omenește gândind, el nu era

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 149 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

cu nimic mai presus de-un trăitor oarecare. Uitase că sufletul se întregeste doar lângă alt suflet... Asta era nenorocirea lor, a majorității închipuiților, de fapt. Altminteri, ecuația ar fi alta, mult simplificată.

Convingerea că era încă viu, că nu merita cu adevărat să rămână și-n continuare un izolat, i-a venit atunci, de Paști, când a compătimit tufele de lemn-câinesc din jurul porții, ce se încăpățâneau să nu iasă în felul dorit de nea Custură, grădinarul, stricându-i mereu strădania cu rămurelele lor crescute alandala, ca peste noapte, în locuri total nepotrivite, până când acesta, oțărât, le-a dezrădăcinat și le-a aruncat pe-o grămadă de uscături. Suferise ca bătut pe roată la auzul zădufului vărsat de acel lucrător: „Moț bătrân și prost, taman acu’ ți-i de-nmulțit, ești numai bun de foc!“ Nea Custură a răsădit în locul lor lăstari tineri, mai supuși, drepți, frumos încolonați sub forma unei perii dese. „Ăștia-or asculta de foarfecă...”

Mica dramă la care asistase i-a lămurit lui Ioan multe din chinuitoarele sale necunoscute. A făcut din ea un tainic îndemn la evadare din baia cu balsam menit doar a-i întreține mult și bine o agonie împăratească – un jurământ făcut lui însuși că nu se va da bătut așa ușor. Era de asemenea conștient de inegalitatea luptei cu o realitate care, din start, se definea prin lipsa de principii, de scrupule.

Replantase cu propriile mâini, pe ascuns, în spatele solariului cu plante decorative, trupul aspru al tovarășului de suferință. Și oare nu fusese un bovaric, închipuindu-și un sprijin, o complicitate confesională, aparent conspirativă, în frecvențele lui refugieri acolo, cu amăgirea întimității regăsite, lângă tufa de lemn-câinesc pe jumătate uscată? Da, până la urmă, asta și era: un răzvrătit închipuit. Încă de pe atunci avea tendința autoamăgirii. Și la urma urmei, pentru el mângâierea aceea, chiar și așa, derizorie, tot

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 150 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

valorase ceva. Poate asta-i menținuse cald sângele.

Vacarmul creștea pe măsura apropierii de reședință, iar pâcla obscurității începuse a-i apăsa, zvâcnind, orbitele, risipită câteva fracțiuni de secundă în spoturi de lumină tare, mișcată, care întindeau, intermitent, pe zidurile întâlnite, umbre alungite la nesfârșit, ca într-o proiecție halucinantă cu diapozitive în alb-negru; multe sugerând siluete deformate, țeste enorme, umeri în formă de provă, mâini terminate cu palme gigantice.

A tresărit.

Aproape ștergându-i cotul drept, un individ încrâncenat de-o aprigă înfrigurare, cu capul aplecat înainte, a trecut fără mult zgomot pe lângă Ioan. A mai zărit, pe celălalt trotuar, câteva umbre răzlețe, în mici grupuri. Cu toate se îndreptau înspre capătul de est, cu toate purtau încălțări cu talpă elastică. Rămăseseră cam trei sute de metri.

Strada se transforma văzând cu ochii, făcându-se albia spumegândă a unui torent de siluete fără identitate, confuze, ce mișunau anapoda, ca într-un mușuroi stropit cu benzină. Ioan călca detașat, fără grabă; nu-i păsa că atunci ar fi putut trezi suspiciune cuiva. El era preocupat mai mult să înregistreze, să nu piardă nimic din spectacolul unei comunități suferinde, în derută. Primul proiector l-a zărit instalat în fereastra larg deschisă de la etajul superior al unei clădiri în trepte; clădirea rezultase prin alipirea, printr-un perete comun, a două jumătăți de vilă, total diferite ca arhitectură și culoare, parcă anume alese pentru a provoca comentarii zeflemitoare la adresa pretinsei lor autonomii. A ghicit, după mașina ce ocupa mai tot trotuarul din dreptul porții de acces, postul de televiziune care-și instalase acolo punctul de transmisie. Remarca abia acum, de-a lungul trotuarelor, șiruri staționare de inși postați acolo mai devreme. Se vede că probabil

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 151 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

epuizaseră schimbul de impresii, fiindcă în majoritatea lor se cufundaseră în muțenie, răsucindu-și doar capetele pământii cu o regularitate ce amintea, de un ritual gândăcesc. Un pic mai încolo, la douăzeci și ceva de metri, a întâlnit oamenii forțelor de ordine. Formaseră mai multe lanțuri și, pare-se, încercau astfel să strunească, să stăvilească nerăbdarea generală – amenințarea unui clocot iminent –, observând deja cum un grup încerca să forțeze blocajul. Proiectoarele, situate pe platforma înălțată a trei vehicule militare, își convergeau fasciculele către un punct, undeva îndărătul acelei mase de curioși.

Reședința sa era acum mai neispititoare ca oricând..

Fără vreun motiv, îi venea să râdă. Ar fi, oricum, modalitatea cea mai simplă de a-și deșerta sacul vinovăției pentru un delict imposibil de catalogat, potrivit mai degrabă unui moș căzut în dizgrația nepoților. Și cum să nu râdă, văzând, pe lângă toate astea, cum întreg penibilul situației sale era înălțat acolo, sub ochii lui, la rang de problemă a administrației locale!

Mai mult ca sigur, ar putea acoperi cu hohote acea hărmăială, ar lansa, chicotind, tumbe aeriene, ar râde cu lacrimi până ce-ar reduce-o la câteva bâiguiele de stupoare. Dar tăcerea care-ar urma nu putea fi imaginată, ar fi înnebunitoare. Și-l va scoate, deci – răsul –, din cap.

În situații ca asta e totuși nevoie de puțină prezență de spirit, oridecare, chiar dacă momentan nu-i venea ceva în minte. Poate n-ar strica – tot s-a jucat azi cu limite inflamabile – să arate că-și va duce riscul până la capăt. Ar fi fost chiar tentat să-i sfideze, să-și urle partitura indignării.

Din motive, pesemne, personale, un individ ceva mai retras, șezând pe îndoitura țevii de gaz ce ieșea din pământ acolo, lângă zidul de piatră al

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 152 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

curții unor vecini cu care de peste douăzeci de ani se limita la binețe, nu părea să participe la antrenul din jur. Îi convenea, era potrivit pentru ce voia el să aștepte. Ar mai fi așteptat încă o vreme, din prudență, dar nu mai avea răbdare. S-a îndreptat, aparent fără motiv, spre singuraticul necunoscut. De aproape, alura acestuia s-a dovedit și mai stingheră decât apreciase el – chircit, nemișcat, având mâinile vârâte adânc, până la cot, în buzunarele unui treni mototolit, prea larg, stătea cu capul dat pe spate, pierdut, cu privirea pe bolta de cristal a noștii. În alte împrejurări, după cum arăta el, nu l-ar fi remarcat.

– Dacă nu deranjez...

La fel de imposibil, insul nu dădea semne să-i fi auzit șoapta. Ochii, duși în fundul capului – două globuri imperfecte, tulburi, lăcrămoase – îi ținea ațintiți la stelele limpeze de ploaie. Nu păreau capabili să oglindească altceva decât beznă...

– V-aș reține un pic, domnule..., a insistat Ioan, ceva mai tare. N-ați putea..., și, cum acela nu-și schimba atitudinea, i-a atins ușor umărul. Lămuriți-mă, dacă vreți, ce se întâmplă?

A simțit, în fine, că era luat în seamă, măcar ca nepoftit, căci acela a catadicsit să bolborosească:

– Ăă... Nu știi mai mult ca alții... Dintr-o camionetă, mi-au zis, din-ălea albastre, cred... de poștă...

Concesia îi era făcută cu o gură ce parcă mestecă neconținut – un glas dogit, peltic, fără intonație.

– În definitiv, iertați-mă... ce-a fost? E prea multă lume aici, mă tulbură...

Ca și cum l-ar deranja din gândurile lui prețioase, insul a preferat să-și

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 153 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

prelungescă la exasperare muțenia. Mai bine ar căuta pe un altul, și-a zis, înciudat. Nu avea însă multe variante în jur...

– Înțelegeți-mă, abia am picat, domnule!... Spuneți că cineva dintr-o camionetă... de poștă... a făcut ceva nepotrivit? Cine anume? S-au petrecut cumva lucruri mai grave?... Dar vă rog!...

Ar fi strigat. În curând nu se va mai stăpâni nici atât, o simțea. Dar se părea că nota imploratoare a reușit să-l miște cât de cât pe celălalt. Dacă până în acele clipe individul îi păruse imperturbabil, l-a văzut cum își apleca, gânditor, capul în piept, dând semne că reflecta cu toată seriozitatea.

– L-au găsit cu șase gloanțe-n el. Chiar nu știai? Și bată-mă sfântul, mama lor de nenorociți, nimeni de pe-aici n-a auzit împușcăturile...

– Stați un pic! Cine...? A, nu, e prea... Eu n-aș crede...

De oprit, s-a oprit să-și deșerte într-o clipă chinuitorul său rechizitoriu, care, la căderea picăturii de acum, fusese pe cale să-i dea în foc, dar ce folos, reflexul gurii i-o luase înainte... Asta îi mai lipsea, s-o facă pe autistul care rânjește exact în momentele penibile. Ce-i drept, o luase cam razna, i se zbârlise părul în cap la auzul unei asemenea gogomăanii – auzi, frățioare, s-a văzut și împușcat! Și ce-i drept, n-ar fi cazul să zgândăre prostește grămada de nervi contorsionați, puși la pământ, din fața lui. După cum și părerea asta de rău a lui era una desuetă, lamentabilă.

Dar ce să-i faci, respectivul om socotea, cu toate astea, că așa ceva merita o replică pe măsură, căci s-a întors imediat înspre Ioan și, după alte câteva căutături piezișe, lungi, i-a azvârlit, urzicat:

– Adică?!... Uite cine era aici...! Mă crezi fraierul tău, nu zău!... Ha-ha! Ei lasă-mă, tocmai tu să nu știi!... Zi cinstit, nene, ce potcoave voiai să-mi pui?...

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 154 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

Iar cum pe Ioan nu-l interesa să tatoneze un teren minat, omul și-a dat drumul:

– Doamne!... Nu știu cine v-a mai adunat și pe voi, nebunilor. Voi știți, toți cei ca tine l-ați adus unde e acum! L-ați vrut numai al vostru, așa-i? Luați-ni-l, haideți acum, că noi n-am contat niciodată, puneți-l în icoana voastră! Împărțiți-l în moaște cât mai e întreg! Nu l-ați lăsat să aibe și el, ca tot românul, o familie a lui, copilași care să-i fi scos de tânăr fire albe, o nevastă să-l fi bătut la cap, o Liturghie, duminica...

– Prostiil!

– ...

Acela, contrariat, luat pe nepregătite, își căuta cuvintele.

– Fiți atent un pic! și Ioan s-a frecat cu ambele palme pe față, arătându-i-le după aceea, curate. Vedeti? Eu nu înșel pe nimeni. Îi semăn numai întâmplător, asta e. E o vină? Mă confundă și alții, n-am ce le face.

– Lasă vrăjeala, auzi?! Prostește pe alții. Te văd foarte bine! Crezi că nu știu de operații plastice? Ai mai putea fi, la o adică, chiar o clonă... Omul îl privea disprețuitor. E acolo, deșteptule, uite-ți-l! și i-a făcut un semn cu capul înspre mulțimea ce bloca drumul până la zidurile împrejmuitoare ale reclusiunii sale.

Stânjenitoarea liniște așternută între ei a cerut aceluia om, copleșit, se pare, de puhoiul unui adevăr greu de suportat, să mai lase de la el, răgușit:

– Ce-i drept e drept, azi am pierdut cu toții ceva fără de care nu s-or mai înțelege multe. Când mi-a strâns odată mâna l-am simțit cât era de mare! Și-ar fi dat și cămașa pentru mine... Voi ați făcut din el mai mult o poveste, un fel de vedetă... Dacă mă gândesc bine, voi v-ați ales măcar c-un martir!...

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 155 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

După care și-a ascuns fața, depărtându-se cu pași repezi, făcându-se de negăsit între atâtea alte siluete.

Un biet martir, evident ca bună ziua... Probabil acum insul rânjea sarcastic – un răs searbăd, o aripă jumulită, cu două-trei-patru pene lungi pe ea, și astea opărite, bătând arar, în gol, neconvingător. Să râdă! Da, să râdă, să râdă, că avea și de cine. Așa un dobitoc mai rar!

Gândurile astea îl făceau să-și revină repede din descumpănirea ce-i periclitase bruma de echilibru. Dacă, în general, nedumerirea l-a intimidat de când se știe, asta nu presupune neapărat să n-aibe curajul s-o înfrunte fățiș. Durerea, în situația asta, era un drept al lui binecuvântat și nu era normal s-o audă ca bravadă în gurile astea nenorocite!

Se simțea, deci, tentat să joace aceluși individ, și nu numai lui, renghiul ce-l avea din capul locului la îndemână. Totul s-ar potrivi de minune, mai ales că i se întărea acum credința într-o posibilă mașinație de rang superior, în ceea ce-l privea. Unii au luat absența lui nemotivată ca oportunitate de zile mari; era păcat să n-o folosească. Iată de ce așteptarea s-a sfârșit cu o înscenare făcută după regulile artei, întrutotul convenabilă pentru ei toți.

În timp ce se îndrepta spre grosul celor adunați în fața vilei putea să jure că prezența lui acolo nu va trezi cuiva vreun interes. Acolo „Ioan“-ii se călcau în picioare...

Cu insistență, cu chiu cu vai, a reușit să se strecoare prin masa de trupuri ciolănoase, imobile, greu de dat la o parte; unii l-au apucat de cămașă, alții l-au înjurat. În cele din urmă a putut să-și lipească fruntea înfierbântată de barele forjate, reci, ale grilajului.

Avusese dreptate.

În jurul cadavrului adulmecau doi câini lup ținuți în lesă de oameni ai

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 156 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

forțelor de ordine și câțiva în civil, mânuind aparatură sclipitoare, profesională, blitz-uri. Mai rămăseseră probabil câteva operațiuni de rutină până la aducerea sacului cu fermoar.

Numai la renghiuri sau la plăți nu-i mai stătea lui Ioan capul. Un firisor ca de păr i se oprise la intrarea în gâtulejul uscat. El acum nu era decât al nu-știu-câtelea țicnit holbat la mortul căruia i se furase umbra în mijlocul acelei pete orbitoare. Nu avea cum să intereseze pe cineva că bătrânul chircit lângă talpa de piatră a gardului, blestema cu năduf chinul amarnic de a purta în sine, la nesfârșit, atâtea conștiințe. Cu toții în juru-i aveau umerii cerniți, încremeniți în aceeași durere mută, fără seamăn. Suferința fiecăruia din ei adăuga câte un tăciune fumegând în stogul de fân adunat în sufletul lui Ioan. Cum naiba de mai era în stare să nu strige la ei ceva, orice, să nu facă nici un gest, rămânând și mai departe mut în mijlocul lor, știind foarte bine că toată acea mulțime de oameni se adunase ca să-l plângă? Cine-l îndreptătea, în definitiv, să fie un laș?...

Lângă el, cineva a suspinat lung. Dându-și seama că mai auzise de câteva ori acel sunet, și luând-o ca pe o datorie, Ioan si-a înălțat capul, să vadă dacă nu putea fi cuiva de vreun folos.

A întâlnit o figură răvășită, cu semnele dezastrului lăuntric – o femeie ajunsă la vârsta a treia, într-un capot mov, cu părul alb, despletit, căzut peste niște umeri strânși. Fără motiv, sau măcar fără unul lămurit, a încercat o nesfârșită simpatie pentru acea făptură neglijată de restul lumii, mai ales că trăsăturile ei, așa chinuite, îl duceau cu gândul – bizar lucru – la un copil care suferă pe tăcute, îndemnându-te astfel să-l ocrotești.

– Nu vă e frig? E noapte, s-a făcut rece...!

Ce altceva ar fi putut spune? Văzuse pe ea doar acel capot subțire, iar în

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 157 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

picioarele goale niște papuci matlasați, ușor. Totul sugera că evenimentele o surprinseseră înaintea culcării.

– Da, sunteți drăguț, aveți dreptate.

Dar se vedea bine, nu era momentul s-o preocupe starea sănătății. În schimb, femeia, recunoscătoare, încerca să-i distingă chipul... Ei acum, la asta nu s-a gândit! Nu l-ar mai amuza să fie luat drept o contrafacere; îl enerva, îl agasa gândul ăsta. Își închipuia cam ce avea să-și spună ea când îi va recunoaște trăsăturile. Dar unde-ar putea să mai fugă?

– Mă bucur nespun, domnule, și-a declarat ea, pe un ton coborât, vădit timorată, complicitatea, că și dumneavoastră... Am auzit că sunteți mulți așa... Vai, ce prostii spun!

– Aș prefera să nu vă luați după cum arăt...

– Dar nu mă iau. Oricare e diferit. Încerc doar să vă înțeleg, nu vă acuz de nimic. Din contră, e frumos ce faceți pentru Nelu! Știți, să nu mă înțelegeți greșit, dar am avut norocul să-l cunosc de aproape, mai demult!...

Cu oroare, Ioan realiza în acele clipe că ghinionul pică cu predilecție în momentele total nepotrivite – nu era exclus să fi ajuns în tete-à-tête cu una din fostele lui metrese.

Pentru a face față, însă, la o asemenea posibilitate, hopul pe care trebuia să-l treacă era, fără îndoială, unul anevoie de îndurat. Greu de imaginat ca acea bătrânică impresionabilă să fi fost cândva oricare dintre însoțitoarele sale – fie ea Sabina, cea ai cărei sâni mici, de balerină, se reduceau la două mameloane cu sfârcuri lungi, ca tăiate dintr-un baton de vanilie, închise la culoare, fie ea Noela, cea cu picioare îndrăcitate, care îl înlănțuia mai dihai ca un urs, fie ea Stela, fata tuturor asistenților lui, dar a cărei măiestrie în a face dragoste îl recâștiga ori de câte ori dorea ea, fie Mira, cea terorizată

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 158 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

de instabilitatea drobului cu a.i.d.s., dar atât de reconfortantă în dialogul pe teme literare, fie ea Vivi, ștregărița atât de contrastantă (la adăpostul alcovului, picantă, însă cu totul alta, stilată și distantă, în plimbări ori la conferințe), fie ea Nina, cea obsedată de poziția ei socială, fie ea Cela, cea cu părul ars, Ada, căreia îi plăceau buldogii, Ria, Anabela... – cel puțin nu-i părea deloc a fi alcătuită dintr-un astfel de aluat. După câte aflase, majoritatea însoțitoarelor se realizaseră; unele în diplomatie, altele în politică, în artă, cu toate fiind niște femei care au știut ce să pretindă de la viață.

Pe când femeia de vârsta a treia din fața lui – clar, o sentimentală, o timorată – era genul fetei bătrâne călugărite din motive cu totul personale, imposibil de mărturisit. Grea dilemă.

– Chiar așa? Teribile astfel de șanse, stimată doamnă! Și, dacă-mi permiteți curiozitatea, cum de-a fost posibil?

– Oh, nu, nu cum ați crede. Asta a fost tare demult. Eram doar niște copii prostuți, niște romantici...

Iisuse, nu se poate! Altă scuturătură pentru Ioan.

Și cum de-o eliminase din posibilități?... Tocmai pe Emilia!?

Încerca febril, fără mult succes, să și-o recompună din ceea ce avea acolo, înaintea lui. Spera ca și stranietatea acelu chip neverosimil de copilăros să îl ajute.

Și uite că se poate. Era ea, Emilia, fără îndoială – dar ce ravagii făcuse timpul!...

Dincolo de înfățișare, memoria sa încâlcită îi recunoscuse mai ales prezența, una caldă, inconfundabilă. Ar fi strigat. Ar fi atins-o. Dar de ce, degeaba, toate îl obligau deocamdată să rămână pentru ea străinul întâlnit

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 159 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

întâmplător – da, un oarecare –, unul de schimbat, acolo, o amabilitate. Îl revolta carantina asta absurdă, ca și împrejurările ce li se impuneau.

– Sunt... nevoit să plec. Mi-a făcut plăcere. Sărut-mâna...

S-a strecurat afară din mulțime, unde spera să se liniștească.

Nu, era imposibil. Îl năpădiseră sumedenii de imagini neretușate, simțăminte cândva respinse ca melodramatice, și toate de o impetuozitate deșănțată. S-a temut, ăsta-i adevărul; nu știa cum va rezista aceluși test. Avea expresia insului surprins într-o postură descalificantă. Obrajii, tâmplele și ceafa și le simțea arzând; îi zvâcneau. Tensiunea îl răvășise încă din primele momente.

S-a îndepărtat cât de repede a fost în stare. A luat-o pe una din multele străzi laterale, căutând locuri care să-i calmeze agitația pieptului. Se sufoca, nu avea deloc aer. Iar pentru așa ceva îi trebuiau locuitori care să sforăie în paturile lor, curți și câini cu botu-n blană, o noapte care să-l primească cu mărinimie în salonul ei vast, alinător, ca pe-un fiu rătăcit. Un refugiu mai potrivit nu putea găsi.

Și ce-ar fi vrut lașul de el? O altă Emilie?... O altă *frumoasă adormită*? La dracu, blestematul lui impuls de a fugi din fața încercărilor capitale! Căci o dezamăgise crunt cu plecarea asta precipitată, a simțit-o ca pe-o flamă de brichetă ținută prea aproape; poate ea tocmai se pregătea să-și verse amarul, să-i spună mai mult. Da, instinctul femeilor, el dă arareori rateuri – Emilia îl detectase probabil de la început! Furios pe el însuși, ar fi vrut să se întoarcă chiar atunci, pe loc, s-o caute...

Din păcate era târziu, totul îi spunea că scăpase încă o dată din mâini șansa vieții. Cine știe, poate ultima.

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 160 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

8. Ioan al nimănu

Și de ce n-ar fi chiar el, Ioan, acolo în iarbă, cu găuri adânci în piept? Dacă nu descoperiseră încă falsul, înseamnă că nu era cel mai grabnic lucru ce-l aveau ei de făcut. Să ne gândim puțin: în fond, așa, îmbălsămat, el n-ar mai încurca pe nimeni – punct. Ar rămâne fixat în mintea lumii drept „Ioan al tuturor“, iar asta însemnând pentru ei toți o problemă încheiată ca la carte. Evident, unui mit îi stătea cel mai bine într-un mausoleu!

Era o posibilitate ca oricare alta. Atâta doar că în capul său înfierbântat a prins contur o hotărâre care, miraculos, i-a întărit genunchii oscilanți de până atunci. La o adică, totul în Ioan așteptase împrejurarea asta, chiar dacă nu și-o închipuise aidoma, în chipul ăsta curios. Hm, și de ce curios?... Ba, după cum îi spunea instinctul, ar numi-o chiar modalitate providențială, căci îi aducea o rezolvare nemaipomenită. N-ar avea dreptul s-o scape și pe asta printre degete.

Oricine l-ar fi zărit în acele momente n-ar putea ghici ce anume îl determinase pe bătrânel să mărșăluiască cu atâta vioiciune, pășind săltat, aproape ștregărește, și căutând cu precădere doar străzi dosnice, prost luminate. Pe de altă parte, habar n-ar avea despre alcătuirea misterioasă ce o sfărâma pieptul acestuia. Numai Ioan știa ce cale deschidea el prin acea structură invizibilă. O penetra în mod firesc, fără mari eforturi, ca pe-un recif părăsit de ape, putred, duhnind a stârv de scoică.

Fără îndoială, la capătul acelei căi pe Ioan îl așteptau, ca pe-un salvator, spații noi, virane, terenuri numai bune de îngrădit și de însămânțat... Un bătrânel nou-nouț, cu barbă alb-argintie, mare – un fel de gnom de ipsos – printre rondurile și răzoarele unei grădini verzi-verzi, iată imaginea din care

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 161 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

el își va făuri noul adăpost. O firmă, poate... Acolo își va aparține numai lui, iar ușa sa va fi deschisă doar celor veniți să-i cumpere din prăvălie. De vorbit, vor vorbi despre vreme, despre politica primăriei, va sta la taifas și va bârfi oricât vor dori clienții săi. Încă o toamnă, încă o iarnă, o primăvară, poate un an, doi, trei, ani petrecuți pe undeva printr-un colț retras al lumii. În fond, aniiăștia, oricâți vor fi ei, îi vor ajunge cu siguranță, nu avea nevoie de garanții.

Începuturile cer acceptare și atât, iar pentru el, care-și amintea cu plăcere de anii anevoioși când își deschisese acasă un mic studio fotografic, când asambla noaptea panouri de sfârșit de gimnaziu, de liceu, de colegiu, tot ceea ce-și propunea acum să facă nu avea cum să-l descurajeze.

De la început? De ce abia acum? Asemenea întrebări nu-și aflau deocamdată locul în sufletul lui Ioan. Momentan, capul îi stătea la simpatica și flenduroasa javră ce-o alungase cu câteva ceasuri mai devreme. „Nu mi-ar strica compania ei!“ și-a zis el, călcând trotuarul cu mai puțină febrilitate. A fluierat chiar de două ori, rotindu-și capul de jur-împrejur.

Oricum, o va găsi el undeva până la urmă.

O pală de vânt rece l-a făcut să ridice ochii la cerul de pe care dispăruseră majoritatea stelelor. Iluminări mute, însoțite de semnătura în alb a câtorva fulgere prevesteau averse serioase.

*

„Ce naiba!...“

Abia acum remarca, aiurit, că ajunsese nu departe de locuința Emiliei. Măi să fie, el nu-și propusese o țintă anume. Și totuși... Iarăși întâmplarea?

[équivalences](#)

[Cuprins](#)

[Pagina 162 din 172](#)

[Înapoi](#)

[Întregul ecran](#)

[Închide](#)

[leșire](#)

Și cine spune că trebuia exclusă mâna Providenței? Iar dacă tot căuta o semnificație faptului că pașii-l conduseseră taman acolo, aproape de ea, n-ar trebui totuși să refuze ideea că până și el putea aparține cuiva. Unele adevăruri esențiale sunt prea simple ca să fie acceptate imediat. Nici după o viață, uneori... Chiar așa, cum vine asta, să fii al nimănui? Un nonsens, o mândrie mărginită. Da, poate că Emilia merita mult mai mult decât simpla lui compătimire. În definitiv, de ce n-ar încerca...

Și a dat colțul spre casa ei.

Cine știe, poate o va găsi ieșită la aer, fără somn, stând în loggia camerei de sus, unde-i plăcea să doarmă. Și-o imagina acolo, înnegurată, unită cu balustrada balconului, crezându-se neobservată de nimeni. O va distinge ușor, după movul capotului. Îi va fi suficient s-o strige pe numele ei mic.

„Ei, poftim... O altă rumoare?“

În fond, pe-o așa vreme nestatornică, cu rostogoliri de nori la orizont, nimic nu era sigur. A grăbit pasul, cu inima zvâcnindu-i dureros sub osul pieptului. Murmurul se accentua, însă, căpătând consistență. Îl chinuia presimțirea că va relua un ciclu bine cunoscut lui, că totul se va repeta. Da, acum auzea limpede. Aceași vibrație, aceeași apăsare a aerului...

N-ar fi crezut să se extindă până acolo.

În spatele jaluzelelor toate ferestrele erau luminate. Mai multe persoane – cu precădere femei –, în grupuri de câte două-trei, sușoteau pe treptele de la intrare. Afară, în dreptul porții larg deschise, aștepta o dubiță albă, cu motorul pornit. Pe capota ei se așternea voalul stropilor dintâi.

„Nu, fato, nu și de data asta...!“

Până să întrebe pe cineva, salvarea, căreia șoferul i-a trântit în grabă ușile din spate, a alunecat tăcută, cu farurile aprinse, pe pârtia lucioasă

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 163 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

de dinaintea ei. A înghițit-o repede ploaia deja întetită. Pe Ioan, care a urmărit-o cu ochi înceteșoși, îl pătrundeau acum apele nopții. Prin haine, adânc, tot mai adânc îl pătrundeau acele ape. În depărtare, sirena salvării tocmai își începea vaierele.

Ultima încăpere

În mica încăpere, pustie acum, aerul închis de peste noapte duhnea a ceapă stătută – câteva felii, împreună cu alte resturi, zăceau împrăștiate pe foaia de ziar ce acoperea masa joasă, lipită de perete –, a costiță prăjită și a pălincă de Zalău.

Sunetul și nervozitatea ușii de scândură trădau cum cineva din afară petrecea ca pe-un căpăstru balamaua zăvorului peste toarta de pe cadru, cum el îndesa cârligul unui lacăt masiv prin gaură, cum îi învârtea cheița, după care îl smucea scurt, cu putere, lăsându-l să izbească bolovănos lemnul ușii. La câteva momente, ceva păros și moale s-a frecat de scândurile ei, iar prin despicătura de lângă ușorul acesteia s-a făcut simțită răsuflarea agitată a unui câine dornic să se furișeze înăuntru. Un fluierat scurt, însă, l-a rechemat la datorie. Pașii cuiva bine dispus, purtând o încălțăminte cu placheuri ce scrâșneau prin pietre, s-au îndepărtat apoi, luând-o la vale, urmați imediat de ceilalți, ușor ca fulgul, ai patruipedului.

Cu ușa închisă, abia dacă mai deslușeai câte ceva. Inspirată parcă de păianjenul ce dormita, retras într-un ungher al ferestruicii prin care în curând vor pătrunde primele raze de soare, tăcerea se și grăbise a-și arunca voalul peste puținele lucruri de acolo. Aparent distonantă, o muscă mare, de pădure, cu zbârnăitul ei de ici-colo, nemulțumită de puținătatea spațiului în

care nimerise, nu făcea altceva decât să sublinieze intimitatea acelei liniști. Poate și fiindcă din afară nu răzbătea vreun alt sunet. Chiar!, ce naiba mai așteptau ciripitoarele pădurii? Totdeauna s-au trezit cele dintâi, de cu noaptea-n cap. Așa o fi, de ce nu, cu condiția ca și restul lucrurilor să se petreacă după tipicul binecunoscut lor. Numai că, uite, semiobscuritatea de afară încă nu dădea semne de împrăștiere, iar în depărtare nu se întrezăreau schimbări liniștitoare.

Un acordaj general, izvorât de undeva dindărătul masivului muntos, răspândea acum zvon de tunete, ecouri de trăznet prin văile împădurite, prin hăurile căscate între versanții de stâncă și gresie, pregătind probabil acel ceva care făcuse să amuțească obișnuita zarvă matinală a micilor zburătoare. Cam aiurea și vremea asta, doar ziua începuse atât de bine...

Primii stropi, neobișnuit de mari – s-ar zice de mărimea unei beșici de pește – au căzut neînsoțiți de vreun fâșăit, lovind fără pic de vlagă acoperișul de șindrila al cabanei – o darabană dezlânată. Păianjenul, trezit la viață, s-a mutat în centrul prăfuitului său hamac, ca pentru a asista la un spectacol ce nu trebuia pierdut. Un tunet înspăimântător a zguduit în acea clipă solul, făcând să zăngăne podeaua, pereții din bârne, întreaga structură de lemn a cabanei. Ce a urmat, însă, ar descumpăni orice așteptare.

Averse ropotitoare, una mai violentă ca alta, asaltau acum, în valuri, un acoperiș prea subțire să le facă față multă vreme, scândurile ce îl susțineau zbârnâind asemenea unei corzi de zmeu. La un moment dat, schimbându-și tactica, rafalele, mult îndesite, s-au năpustit a lovi sălbatic în peretele de la răsărit, geamul păianjenului pierzându-și în câteva clipe orice transparentă, fiind străbătut de vâne lichide groase cât degetul. Vântul ce însoțea avalanșa apei se infiltra cu de-a sila printre bârnele ca-

[équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 166 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leșire](#)

banei, făcându-le să şuiere ascuţit, să trosnească, după cum, din pădurea de molid înconjurătoare, se făcea auzit pocnetul ramurilor rupte, cât şi prăvălitul lor. De la izbitură de bici, fâşâit aspru, apa căpătase acum un sunet gălgâitor, de bulboană în naştere.

Şiroaiele, la început timide, prelinse cuminte pe sub uşa din scândură, au devenit subit, fără prevenire, mult mai îndrăzneţe, transformându-se văzând cu ochii în şuviţe ce ţâşneau prin înguste ei deschizături laterale, printre bârnele pereţilor, pe lângă cerceveaua ferestrei.

Lacul de pe podea ajunsese de-o palmă şi jumătate când cizmele verzi, de gumă, aflate aliniat la locul lor, s-au răsturnat. Au început, tot atunci, să se mişte, câte unul, lemnele tăiate şi despicate, stivuite în două grămezi lângă sobiţa de fontă, una cu lemn de brad, alta cu lemn de fag. Năruindu-se, stivele şi-au împrăştiat lemnele scurte în toate direcţiile pe suprafaţa apei clipocitoare, în continuă creştere.

Pe neaşteptate, ferestruica a cedat, fiind împinsă înăuntru de un şuvoi gros şi turbure. Sărmane păiajen...! Nivelul apei a crescut după aceea vertiginos, ridicând mai întâi patul de o persoană, din colţul ferit al încăperii, cele două scaune scunde, fără spătar, apoi masa, cu tot ce avea pe ea. Acum toate pluteau liber, în derivă, schimbându-şi câte puţin orientarea avută, din cauza frământărilor apei – s-au oprit, pe rând, unele într-altele. Ultimele care au căzut pradă nivelului au fost mantoul cel îmblănit, gri închis, o căciulă militărească, cu urechi, un prosop în dungi galbene-roşii şi o sacoşă de plastic, plină cu mărunţişuri – cu toate fuseseră atârdate în câteva cuie bătute într-o bârnă de sus, din apropierea grinzii. Au plutit mult timp așa, în parte deasupra, umflate, cocoloşite, în parte răsfirate fantomatic sub luciul apei.

[Équivalences](#)[Cuprins](#)[Pagina 167 din 172](#)[Înapoi](#)[Întregul ecran](#)[Închide](#)[leşire](#)

Deși afară părea să se fi oprit orice mișcare și, luând seama la lumina din jur, ieșise chiar soarele, nivelul a crescut însă nestingherit până aproape sus de tot, rămânând după aceea neschimbat. În cabană domnea o liniște rezonantă, nefiresc de sonoră, întreruptă din când în când de ușoare izbituri și clinchete. În apropierea tavanului, pe masă, un individ în ținută diplomatică, aflat pe puntea înaltă a unui pachebot alb, surâdea larg, electoral, unui grup care îl întâmpină cu stegulețe colorate; în acea porțiune ziarul nu se udase.

Pe sub apa din interiorul cabanei umbrele erau vagi, unduitoare, lumina ce îngăduia să se observe câte ceva provenea în principal de la fosta fereastră, acum fără sticlă și cadru. Prin pătratul ei azuriu-lăptos tocmai s-a zvârlit înăuntru – întâi cu contururi întunecate și, după ce i-a trecut pragul, ca arătare albicioasă – o modestă caracatiță în căutare de refugiu. S-a învârtit o vreme pe lângă pereți, dar n-a prea arătat să-i convină locul.

Podeaua se înclina, încetișor, când într-o parte, când în cealaltă.

équivalences

Cuprins

Pagina 168 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

Laurențiu Mihăileanu: profil

1953 n. la 10 noiembrie, în comuna Potlogi, județul Dâmbovița
 1972–1977 studii: Facultatea de Chimie și Inginerie Chimică (Poli-
 tehnica, Iași)

1978 debut cu proză scurtă în *Convorbiri literare*

*** publicistică în presa literară: *Convorbiri literare*, *Orizont*,
Steaua, *Tribuna*, *Al cincilea anotimp*, *Vatra*; colaborări
 la: *LiterNet* („Antologia de proză scurtă“, 2001), *Agora*
Online, *Asalt* (*Suplimentul de marți*) etc.

*** publicații în volum:

Pantofi de poet (poezie), INTERVAL, Cluj-Napoca 1998

Hăituri de suflet (poezie), LIMES, Cluj-Napoca 1999

Ioan al nimănu (proză), LIMES, Cluj-Napoca 2000

équivalences

Cuprins

Pagina 170 din 172

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

Cuprins

Dreptul la iarbă	7
I	8
II	14
III	19
IV	20
V	28
VI	33
VII	40
VIII	44
IX	47
Geamănul	59
Ioan al nimănuî	106
1. Gura de canal	106
2. Cum se ridică praful	109
3. Scrâșnete	112
4. Blocul	120

5. Vitrine și reflexii	130
6. Fuga	143
7. Un sfârșit de ocazie	145
8. Ioan al nimănu	161
Ultima încăpere	165
<i>Laurențiu Mihăileanu – Profil</i>	169

